

Fabrikalardan makine sesinden
önce *İşçinin Sesi* gelecek!
Yıl:16 Sayı:389

İŞÇİNİN SESİ

Karşı-devrim
yanıtını bulacaktır
19 Şubat 1990

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN!

Tütün üreticisi fiyatları duyunca kulaklarına inanamadı

TÜTÜNCÜDEN ARTIK YETER

Ege tütün üreticisinin bu ayaklanması öteki bölgelerdeki tütün üreticilerinin ve tüm küçük üreticilerin de yaşadıkları yoğun yoksullaşmaya karşı, işçi sınıfının yanında, artık yeter dediklerini yansıttı.

Yeniçeltek'teki grizu patlamasından az sonra Ege tütün üreticisi de patladı.

Tütün alım fiyatları bu yıl ilk kez tekel genel müdürü tarafından, Ankara'da ve haftalarca gecikmeli olarak duyuruldu. Tekel genel müdürünün, Ekrem Pakdemirli adına yaptığı açıklamaya göre tütün alım fiyatlarına geçen yıla oranla %34 ile %48 arasında, yani enflasyonun çok çok gerisinde zam yapıldı. Bu fiyatın tütün üreticisinde uyandıracağı şiddetli tepkiyi çok iyi bilen hükümet temsilcileri ve bölgenin ANAP'lı milletvekilleri doğal olarak bölgeye gitmeye cesaret edemediler. Nitekim, açıklanan fiyatlar, Ege'de birçok yerde üreticileri ayaklandırdı. Tekel, tüccar ve ANAP binaları hedef alındı.

Akhisar'da, tekel müdürlüğü binasının önünde fiyatları öğrenmek için bekleyen üreticilerin sayısı kısa zamanda 20 bine yükseldi. Fiyatları duyan üreticiler haklı olarak çok öfkelendiler. Tekel müdürlüğü binasının camları kırıldı. Kara ve demiryolu uzun süre trafiğe kapatıldı. Caddeler ve demiryolu ateşe verildi. Omuzlarda boş bir tabutla şehir merkezine yürümeye başlayan isyancı kalabalık, "cumhurbaşkanı istifa" "hükümet istifa", "Akhisar tekele mezar olacak" gibi sloganlar attı. Müdahale etmek isteyen polisi geri püskürterek tekele ve tüccara ait büroları tahribetti. Sandalye, masa ve dolaplar dışarı atılarak parçalandı, cam ve çerçeveler indirildi.

Tütüncünün isyanı üzerine çevre illerden bölgeye çok sayıda takviye asker getirildi. Sözde tarım üreticilerinin çıkarını savunuyor gö-ünen DYP'nin bölgede bulunan bir milletvekili, isyancı üreticilerin eylemlerine son verek dağılmalarını istedi. Ancak isyancılar, "cumhurbaşkanı istifa", "çiftçi elele, piyasa iptal" sloganlarıyla milletvekilini konuşturmadılar. ANAP binalarının taşlandığı, bayraklarının yırtıldığı ayaklanma geç saatlere kadar sürdü.

Milas'ta da sayıları 5 bini bulan üreticiler İnönü Bulvarı'nı saatlerce trafiğe kapattılar. Tütünlerini satmayacaklarını, yakacaklarını söylediler. Soma, Kınık, Kırkağaç, Bergama, Muğla, Denizli gibi daha birçok yerde hükümetin politikası ve düşük fiyat çeşitli biçimlerde aktif olarak protesto edildi.

Ertesi gün tekel eksperleri alımlara başlamak üzere Akhisar çevresindeki köylere gittiler. Jandarma desteğinde gittikleri halde yoğun protestolarla karşılaştılar. Tütün üreticileri, "ürünümüzü satmayacağız, köyü terkedin" dediler. Eksperler üreticilerin inatçı direnişi karşısında bölgeden çekilmek zorunda kaldılar.

Bunun üzerine köylerdeki "güvenlik" önlemleri daha da artırıldı. Durumun gergin olduğu birçok yere ek jandarma birlikleri gönderildi. Ege tütün bölgesi tam anlamıyla askeri ablukaya alınarak piyasa açılabildi.

Ancak olaylar piyasa açıldıktan sonra da sürdü. Ayrıca tütüncünün protestosu Ege'den Marmara'ya atladı.

Tütün üreticisinin bu ayaklanması karşısında tüm burjuva partiler tütün baş fiyatının yükseltilmesini, üreticinin borçlarının ertelenmesini vb. istediler. Kayguları tütün üreticisinin açlığı, tokluğu değil, daha büyük patlamaların doğmasına engel olmak, rejimi kurtarmaktı. Çünkü bu olay yalnızca Ege tütün üreticilerinin öfkesini yansıtmıyordu.

İşçi sınıfımız zaten uzun bir süredir bu düzene karşı tutumunu almış, kılıcını kuşanmıştı. Örneğin Yeniçeltek'te hiçbir burjuva partisinin temsilcisi yüz bulamadı.

Ege tütün üreticisinin bu ayaklanması, öteki bölgelerdeki tütün üreticilerinin ve tüm küçük üreticilerin de, yaşadıkları yoğun yoksullaşmaya karşı, işçi sınıfının yanında artık yeter dediklerini yansıttı. Egeli tütüncü, "cumhurbaşkanı istifa" diye bağırıyorsa, artık burjuvazinin hedef alınmamış hiçbir kurumu kalmamış demektir. Orduya, polise, parti binalarına, resmi binalara takınılan tutum da aynı yönü göstermektedir.

Emekçilerin sisteme karşı nasıl büyük bir öfke duyduğunun göstergeleri çoğalmakta ve sıklaşmaktadır. Kapışma büyük olacaktır.

Mehmet Erenler

Bazı sendika yöneticileri artık kesin bir seçim yapmak durumundadırlar

Sınıf militan eylem diyor

İşçi sınıfımızın önüne kah sınıf dayanışmasını, kah sendikal birliği, kah militan eylemi ana halka olarak çıkarmıştı. Öyle görünüyor ki 1990'ın ana halkası da sendikal demokrasi olacaktır.

Son yıllarda sosyalist ülkelerin aldığı yaralardan ve özellikle de Romanya'daki karşı-devrimden dünya ve Türkiye burjuvazisi yüz buldu. Bununla bağlı olarak bir süredir Türkiye'de de sınıf mücadelesi, bir yandan "uygar tartışma", "ulusal mutabakat" gibi mavallarla uyutulmak, öte yandan çeşitli gerici önlemlerle baskı altına alınmak isteniyor. Ancak zayıf halka Türkiye'nin, derin ve keskin sınıf çelişkilerinden kaynaklanan patlayıcı ortamında, evdeki hesap bir türlü çarşıya uymuyor.

Burjuvazi, dış Türkler edebiyatıyla şövenizmi kışkırtmak istedi. İçerde yaşayan işçilerin ve emekçilerin sorunları bu isteği gölgeledi. Teröre karşı ulusal birlik havası yaratmak istedi. Çok geçmedi, yaşam, en büyük teröristin bu düzen olduğunu, kârı için işçileri diri diri gömdüğünü bir kez daha sergiledi. Uygarlığın izi yokken ve göz göre göre yapılan katliamlar tartışmaya yer bırakmazken "uygar tartışma", sınıflar arasındaki derin uçurum her an kendini hatırlatırken "ulusal mutabakat" gibi mavallar işçiler emekçiler için ancak mizah konusu olabilmektedir.

Öte yandan, bütün "demokratikleşme" çığlıkları arasında, atılan gerici adımlarda bir süredir yine bir yoğunlaşma var. Türbanın serbest bırakılması, sözleşmeli personel kararnamesinde olduğu gibi Anayasa Mahkemesi kararlarının bile hiçe sayılması, Danıştay'ın, Yargıtay'ın yetkilerinin kısıtlanmaya, siyasal görüşleri nedeniyle bazı milletvekillerinin dokunulmazlığının kaldırılmaya çalışılması, Muammer Aksoy'un vurulması, Halit Çelenk'in ölüm tehditleri alması bunların örnekleridir.

Bunlardan etkilenenler yok değil. Örneğin, güllük gülistanlık ortamlarda bile demokrat olamayan SHP'nin bazı milletvekilleri, meclis komisyonunda 142/3 konusunda çekimser oy kullanmışlar. Bunlardan, bir de, ileri adım attığında korkuya kapılan, geri adım atmak için can atan bazı sendika yöneticileri etkileniyorlar. İşçiler, emekçiler ise öylesine bir öfke içindedirler ki, bu gerici adımlara zerrece yüz vermiyorlar, hatta biraz daha öfkeleniyorlar.

İşçi eylemleri dalga dalga kabarıyor, Anadolu'nun dört bir yanından fışkırıyor. İşten atılmalar, keyfi sürgünler, zorunlu tasarruf, alacakların ödenmemesi, ek zam, sözleşmeli personelin ve memur işçilerin sendikalaşması, özelleştirme, işçi sağlığı ve iş cinayetleri - işçi sınıfımız bütün bu konularda yaylım ateşine başladı.

İşçi sınıfı içinde militan eylem yönünde artık engel tanımaz bir kararlılık vardır. Yeniçeltek katliamına gösterilen yaygın ve sert tepki bunu kanıtlamıştır. Toplu iş bırakma, miting, yürüyüş vb. eylemler ve militan. sonuç alıcı eylem önerileri ortalığı sarmıştır.

Bir yanda, zaten gölgesinden korkan bazı sendika yöneticilerinin son sıralarda yoğunlaşan gerici önlemlerden hemen etkilenivermeleri, öte yanda, işçi sınıfı içinde militan eylem yönünde engel tanımaz kararlılığın artan basıncı. Bu durumun hoş bir sonucu oluyor. Söz konusu sendika yöneticileri geriye doğru adım atınca işçinin şamarıyla karşılaşıyor. Böylece sendikal demokrasi sorunu gündemin birinci sırasına ve hızla, radikal olarak çözülmeye aday bir madde olarak oturuyor.

Bundan önce yaşam, işçi sınıfımızın önüne kah sınıf dayanışmasını, kah sendikal birliği, kah militan eylemi ana halka olarak çıkarmıştı. Öyle görünüyor ki 1990'ın ana halkası da sendikal demokrasi olacaktır. Yanlış anlaşılmasın. Ana halka, öteki halkaların olmadığı anlamına gelmez, tam tersine tüm zincirin nereden yakalanacağını anlatır. Yani militan eylem de, sendikal birlik de, sınıf dayanışması da yine gündemdedir. Ama artık onların önünü açmak için de sendikal demokrasiyi işletmek gerekmektedir ve zaten gelişmeler de bu yöndedir.

Sendikal demokrasi konusu, sınıf mücadelesinin, demokrasi mücadelesinin önünde daha fazla engel olamaz, sınıf mücadelesi de durdurulamaz. Söz konusu sendika yöneticileri artık kesin seçim yapmak durumundadırlar. Gerici rüzgarlardan etkilendikleri ve sınıfın ilerici iradesini engelledikleri ölçüde, ezilip gidecekler dir.

İşçi sınıfımız yıllardır ısrarla sürdürdüğü tutumu, Adana mitinginde bir kez daha dile getirmiştir:

Devrimci Türk-İş'i yaratacağız!

DİSK'i Türk-İş'te yaşatacağız!

Mesude Yenidünya

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. Yazışma adresi: PO Box 513, London N16 5QB, England Baskı: Multiline Systems Ltd. (TU) Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

Neden? Neden?

Ben İstanbul'da oturan bir sempatizanınızım. Son günlerde yaşanan olaylar ve bu olaylar konusunda kafamda uyanan soru işaretleri üzerine size yazmaya karar verdim.

Bugün sosyalist blokta yaşanan fırtına, yakın zamanlara kadar sapasağlam görünen sosyalist ülkeleri birer birer önüne katıp sürüklemekte.

Bu ülkelerde yaşanan olağanüstü gelişmelerin yorumlanması, doğru ve ikna edici biçimde açıklanması ise, sanıyorum en acil görevlerden biri. Çünkü sadece sosyalizmle yeni tanışan kişiler değil, yıllardır bu hareketin içinde yer almış kişiler bile, gelişmeleri değerlendirmekte güçlük çekmekteler.

Bugün benim ve benim gibi düşünen pek çok kişinin kafasındaki temel soru "neden" sorusudur.

Neden sosyalist ülkeler burjuva basınında "çöküş" diye adlandırılan bu duruma düşmüşlerdir?

Karşı-devrimci güçler bu ülkelerde nasıl bu denli gelişebilmişlerdir?

Geniş halk yığınlarının gösterdikleri tepkilerin temelinde neler yatmaktadır?

Sosyalist blok ülkelerinde planlı üretim yapılmasına karşın, ekonomileri ve üretimlerindeki hantallığın kaynağı nedir?

Nerelerde hata yapılmıştır ve bu hatalardan geleceğe yönelik çıkartılacak dersler nelerdir?

Bu soruların açık ve net bir biçimde cevaplandırılması gereklidir. Aksi takdirde sürekli olarak burjuva basınınca koşullandırılan kitlelerin sosyalizm konusunda kafalarında uyandırılan kuşkuların daha da büyümesi kaçınılmaz olacaktır. Biliyoruz ki uygulamada yapılan hataların faturası sosyalizme çıkartılmaktadır. Kanımca bu konuda yayınlanmış yazılar yeterince derli toplu ve yeterince aydınlatıcı olamamış ya da geniş kitlelere ulaşılamamamıştır.

Önerim, sosyalist ülkelerde geçmişten bu yana yapılan uygulamaları, hatalarıyla, sevaplarıyla değerlendiren, bugünkü duruma yol açan temel nedenleri ortaya koyan geniş bir yazı dizisinin (belki de ülke ülke ele alarak) hazırlanmasıdır. Bu dizinin gelişen yeni olanaklarımızla daha geniş kitlelerde yankı bulacağına inanıyorum. Ve yine inanıyorum ki, böyle bir dizi bu toz duman ortamında birçok kişinin kafasının netleşmesini sağlayacak, partinin geniş kitlelerle bütünleşmesi ve daha sağlam bağlar kurmasına yol açacaktır.

Dostlukla

K.R., İstanbul

***İşçinin Sesi*'nin notu:**

Değerli yoldaş,

Sorularının bir kısmının yanıtı *TKP Programı*'nda, *Yaşayan Sosyalizm, Sosyalizm ve Demokrasi* gibi kitaplarımızda ve gazetemizde çıkmış çeşitli yazılarda vardır. Bir kısmını, bu sayımızda yayınladığımız MK açıklaması yanıtlayacaktır. Bir kısmı ise zaman içinde daha kapsamlı araştırma gerektirmektedir. Yaptığın birçok öneriye yürekten katılıyoruz.

"Yılmaz'ın anıtına katkı" gecesi

Değerli Yoldaşlar,

21 Ocak 1990 tarihinde "Yılmaz'ın anıtına katkı" gecesi yapılmıştı. Gecenin örgütlenmesine Paris'te bulunan çeşitli sol örgütler katkı yaptılar. Paris bölgelere ayrıldı. Her örgüt bir bölgeyi afişledi. Bilet satışları yapıldı. Biz de bu çalışmanın içinde aktif yer aldık.

Paris'in en büyük salonlarından biri olan Zenith salonu doluydu. Böylece, hem emekçi halkımızın yiğit devrimci sanatçısı Yılmaz Güney anıldı, hem de anıtı için büyük bir katkı toplandı.

Gece bütünüyle başarılıydı ama çeşitli örgütlerden arkadaşların çeşitli eksikleri vardı. Örneğin, geceye katkı yapan örgütlerin adları arasında örgütümüzün adı okunmadı. Aynı "unutkanlık" mesajlar okunurken de yaşandı. Umarız ki geceyi hazırlayanların bu "unutkanlığı" bilinçli değildir.

Bence bizim de ciddi eksiğimiz, sorumlu yoldaşın, derneğin işleri nedeniyle geceye gelememesi oldu. Eğer sorumlu yoldaşımız gecede olabilseydi ya da onun yerine gelen yoldaşların arasından bir sorumlu saptanmış olsaydı, bu duruma anında müdahale edebilirdik.

Devrimci selamlar

Ufuk Ç.

Yılmaz'ın yılmazlığını hep anlatıyoruz

Merhaba yoldaşlar,

Devrimci sanatçı Yılmaz Güney'in anıtı için Paris'te yoğun çalışmalar yapıldı. Yaşamını Türkiye emekçi halkına adamış, her zorluğa karşı yılmadan savaşmış bu sanatçı için yürütülen çalışmalara derneğimiz de katıldı. Ayrıca, onun boyun eğmezliğini, derneğe gelen işçi dostlarımıza hep anlatıyoruz.

Anıtının yapılması için gece biletlerini sattık. Gecenin afişlerini işçilerin yoğun olduğu yerlere asarak katılımın artmasını sağladık.

Sayısız zorluk, baskı şantaj ve sürgünlerle boğuşan bu insanı büyük kılan neydi? Onu, roman ve hikaye yazarlığı, sinema oyunculuğu, senaristlik dallarında başarıya ulaştıran, tırmandıran gücün kaynağı neredeydi? Onu, toplumun sırtına yük olan bir sınıfın hizmetinde sanatsal "harikalar" yaratan "büyük" sanatçılardan ayıran neydi? Bu soruların yanıtları herhalde oldukça derin ve kapsamlı bir çalışmayı gerektirir. Ama özet olarak, sınıf mücadelesindeki, bu büyük tarihsel saflaşmadaki konumunu ve dünya bakışını belirtebiliriz.

Arif Emin

Dinmeyecek bu isyan

Yoldaşlar,

Bir devrimcinin boşlukta kalması doğru olmayan bir durumdur. Gelecek için, komünizm için örgütlü mücadele vermek gerekir. Doğru ideolojiye örgütlü olarak sahip çıkmak gerekir.

Biz emekçiler ateşin korlarıyız. Bir bütünüz, devrim ateşiyiz. İşçi devriminin yolu işçinin emekçinin yüreğinden geçer. İşçiler olarak, komünizme gönül, TKP'nin kızıl bayrağı altında mücadele verelim. Bu mücadele iki yüzlülerin değil, komünistlerin mücadelesidir. İşçiyi en iyi anlayan işçidir. İşçinin haberini en iyi veren *İşçinin Sesi*'dir.

*

Yürü! Dinmeyecek
kalplerdeki bu isyan
Sönmeyecek bu ateş
Ülkeme sosyalizm gelene
kadar
Biz emekçiyiz
Savaşacağız dünya bizim
olana kadar
Yıkacağız engelleri
Dünyada sınırlar kalkana
kadar
Komünizmi kurana kadar

K.Huzur, Londra

Asit yağmuru gelmesin diye ben seni bekliyorum

Merhaba gülüm,
Bu sana son mektubum
olabilir.
Çünkü
Ankara düştü

Yıllardır bombalanan şehir
bugün en ağır darbeyi yedi.
Yoğun bir sis, yoğun bir duman
üstümüzde.
Göz gözü görmüyor.

Aşağıdaki buhar,
yukarıdaki karbondioksitle birleşirse,
sonumuz geldi demekmiş.
Asit yağmuru başlayacak.
Yıllardır tek tek ölümler - ki
duymadıklarımız, bilmediklerimiz de var -
yerini toplu ölümlere bırakacak.

Şaka değil sevgilim,
Ankara sahiden düştü.
Yalnız Ankara da değil,
birçok şehir merkezi
teslim olmak üzere.
İstanbul, İzmit, Bursa, Isparta,
Seydişehir, Diyarbakır, Mardin, Konya,
son nefesini veriyor.

Hükümet ve uzmanları
çok yönlü bir çaba(!) içindeler.
Her türlü önlemi(!)
süratle uygulamaya sokuyorlar.
İlk önce,
- birinci kademe uyarı önlemi -
İlk ve orta öğrenim tatile sokuldu
- Zaten Kürdistan'da
öğrenim diye birşey kalmadı.
Üniversite öğrencileri ise,
okulla karakol arasında
gidip geliyorlar -

Günde ancak iki kere
sobalar yakılabilecek.
- Soğuktan ölmek ve yakacaksızlık,
yasal hale getirildi -

Dışarıdan kaçak olarak
şehre giren bölücülerin,
- pardon kömürlerin -
girişi engellenecek.
- Halk bittikten sonra,
doğal gaz sistemi,
uygulamaya girecek -

Daha etkin bir önlem,
uzman bir profesörümüz(!)
tarafından dile getirildi:
"İlk önlem olarak
Ankara terkedilmelidir."

Birkaç entel arkadaş,
dağlara çıktılar.
En militan yöntemle savaşıyorlar(!)
Hâlâ ölmedilerse eğer,
birkaç ağaç dikecekler.
- Sen de bilirsin
bir kayın ağacı
on kişinin
yıllık oksijenini
karşılayabiliyormuş -

Bazı arkadaşların
görevleri daha tehlikeli(!)
Paçaları sıvadılar,
göllerin temizliğine daldılar.
İmza da topluyorlar.
- Sivrisinek avlıyorlar.-

***

Çevre sorunu diye yırtınanlar,
yeşil yeşil deyip,
bir türlü kızıllaşamayanlar,
global sorunlara,
sınıflarüstü yanaşanlar,
böyle giderse,
ancak birkaç mevsim yaşarlar,
Çünkü onlar,
savaş olmadan da burjuvazinin,
halka karşı,
kimyasal silah kullanabileceğini,
öğrenemediler.

Halkımız maskelerle dolaşıyor.
Ölüm kusuyor gökyüzü.
Topraktan zehir fışkırıyor.
Sular her eve mikrop taşıyor.
Petkim gibi birçok yerde,
işçiler ölüyor.

Şaka değil sevgilim,
kadın hastalıkları arttı.
Doğumlar korkulur hale geldi.
Elma yanaklı çocuklar tarihe karıştı.

Dudaklarıma konacak,
tertemiz bir öpücük gibi gel.
Bekliyorum seni.

Ozan Öncü
4 Ocak 1990

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi olağan toplantısını yaptı. Dünyada ve Türkiye'de durumu ve bu durumun partinin önüne koyduğu görevleri değerlendiren Merkez Komitemiz, aynı zamanda örgütsel stratejinin ilk altı aylık uygulamasını da gözden geçirdi ve önümüzdeki altı ayın önemli görevlerini belirledi. Merkez Komitesi toplantısında kabul edilen iki ana belgeyi aşağıda veriyoruz.

TKP Merkez Komitesi Durum Değerlendirmesi

Dünya

1. Dünya sosyalist sistemi hızlı bir çöküş, dünya komünist hareketi hızlı bir çözülme içindedir. Bu durum, asıl olarak Sovyetler Birliği'yle bağlıdır. Sovyetler Birliği'ndeki durum ise bir yönüyle devrimin içinde yer aldığı nesnel koşullarla, bir yönüyle devrimden sonra partinin yaptığı hatalarla bağlıdır.

2. Rusya'da devrim, sosyalizm için minimum bir taban üzerinde gelişti. Bunun getirdiği tarihsel bir açmaz vardı. Böyle bir üretim güçleri tabanında kurulacak toplumun, başkalarını da sömürmeden, ekonomik yarışmayla emperyalizmi geçmesi olanaksızdı.

Sovyetler Birliği'nin ekonomik yarışma içinde emperyalizmi geçmesi bir yana, halkına ileri kapitalist ülkelerdekine benzer bir yaşam düzeyi sunamadıkça emperyalizm karşısında tutunabilmesi, likidasyon tehlikesini atlatabilmesi son derece zordu.

3. Zorun başarılamayışı ikinci noktayla bağlıdır: Parti arka arkaya hatalar yaptı. Sovyetler Birliği'nin büyük görevi, dünyadaki devrim oluşumlarına her yoldan yardım etmekti. Oysa Sovyetler Birliği'nin tek misyonu, Lenin öldükten sonra giderek artan biçimde emperyalizmi barış içinde ekonomik yönden geçmeye kaydırıldı. Hatta, tarih vererek, "çelik ve süt üretiminde ABD'yi geçtiğimizde", ya da "1980'de komünizme varacağız" dendi. Dünya devrimci gelişmesinin kanalı yanlış yöne çevrildi.

Hatalar yaptıkça partinin getirdiği önlemler Marksizmin daha da dışına düştü. Ekonomide sosyalizm adına yapılan zorlamalar, sosyalist ülkeler arasındaki ulusçu çekişmeler, Komekon'un daha başından sosyalist entegrasyonun değil, ulusçu ayrılıkçılığın organı yapılması: Sovyetler Birliği dışında küçük ülkeler olan sosyalist ülkelerin hepsi ayrı çelik endüstrisine, elektronik endüstrisine vb. sahip olmak için boğuştular. Birbirlerine karşı gümrük duvarları koymak için didindiler. Dünya burjuvazisinin bile geride bırakmaya başladığı bir noktada debelenip durdular.

Aktif yığın demokrasisinin olmayışı, işçi sınıfının kendi devletinde siyasal erkte yer tutmayışı, kendi düzeni içinde çıplak diktatörlük altında yaşaması ise sonuç belirleyici önem taşıdı. Proletaryanın aktif yığın demokrasisinin uygulanmayışı hem tarihsel yetersizlikleri aşmayı, hem bürokrasiyi dizgin altında tutmayı engelledi. Son tahlilde, sosyalist üretim biçiminin *temel ekonomik yasasının* işleyebilmesini de engelledi.

4. İşlenen hatalar, yapılan haksızlıklar tabii ki ödenecekti. Bu Marksizmin iflası değil, Marksizmi uygulamayanların iflasıdır. Ancak bugün emperyalizmle işbirliği içinde, kimisinde açık, kimisinde üstü başka görüntülerle örtülmüş şekilde gelen de karşı-devrimdir. Faturayı yönetenler değil, sosyalist ülkeler işçi sınıfı ödemektedir.

Bunun tüm dünya açısından sonuçları olacaktır. Dünyada karşı-devrim ve gericilik dönemine girilmiştir.

Bir Küba'da, Arnavutluk'ta, Çin'de sosyalizmin, kendi yanlışlarıyla birlikte de olsa direnişi, uluslararası süreçleri tersine çevirebilecek güçte değildir. Varlık-yokluk sınırında ve gericilik saldırısı altında, bu ülkeler de çok zor bir döneme giriyorlar.

5. SB'nin, sosyalist sistemin yerinden oynamasıyla genel dünya dengesi bozuldu. Emperyalizmin de dengesi bozuldu. Emperyalistler arası rekabet hızla yükselmektedir.

Bugün yüksek teknolojili yatırımlar için sosyalist ülkeler pek elverişli değildir. İleri kapitalizmin istediği işgücü bu ülkelerde sınırlıdır. İş disiplini düşüktür, absentizm yaygındır. Ulaşım olanakları geri, alt yapı yetersizdir. Daha emek yoğun yatırımlar sözkonusudur. Emperyalizmin bu ülkelere büyük para yatırması, en başta onları sosyalist düzenden daha hızlı, daha kolay çıkarabilmesi için zorunludur. Emperyalistler arası rekabetin keskinleşmesi asıl olarak emperyalizm açısından ana düşmanın ortadan çekilmesi nedeniyledir.

Yine de bu ülkeler emperyalizmin yatırımları için geniş bir alandır. Bu da emperyalist ülkeler arasında rekabetin kızışmasında bir faktördür. Büyük pazarın, emperyalistler arasındaki çatışmayı ve metropol ülkelerdeki sınıf mücadelesini etkileyeceği açıktır.

6. Büyük çöküşün etkileri bilinçlere tam sindiği zaman zararın boyutları daha iyi ortaya çıkacaktır. Ancak şimdiden şu açıktır ki, ideolojik saldırı aşırı yoğunlaşmıştır ve daha da yoğunlaşacaktır. Ortalama insanın kafası çok şartlanacaktır. Yıkılan Marksizmden sapanlardır ama şimdi basın araçları dünyanın her yerinde, "sosyalizmin işlemediği anlaşıldı" diye bağırıyor. Bu beyin yıkamanın etkisinin olmayacağını düşünmeyelim. Tüm dünyada devrimci hareket büyük bir bunalım yaşayacaktır. Dünyada bir dönem objektif olarak *yıpratma savaşı* gidecektir.

7. Dünya çapında ortaya çıkan her dönem gibi bugün gelişmekte olduğuna işaret ettiğimiz karşı-devrim ve gericilik dönemi de yalnızca bir *eğilimdir*. Ekonomik, toplumsal ve siyasal açılardan ülkeler arası büyük farklılıklar taşıyan dünyada gelişen karşı-devrim ve gericilik bir ülkedeki karşı-devrim gibi tek renkli ve herşeye egemen olamaz. Bu nedenle de, bir ülkede ortaya çıkan faşizm gibi bir dönem değildir. Verilecek savaşın "düzenli geri çekilme" değil, "yıpratma savaşı" oluşu da bu farklılığı anlatır.

Ancak dünyanın bir yarısındaki çıplak karşı-devrimin, öteki yarıdaki ülkelerin gelişimini etkilemeyeceği de düşünülemez.

8. Bugün dünya çapında bir eğilim olan karşı-devrim ve gericiliğin taşıdığı özellikler de oldukça farklıdır.

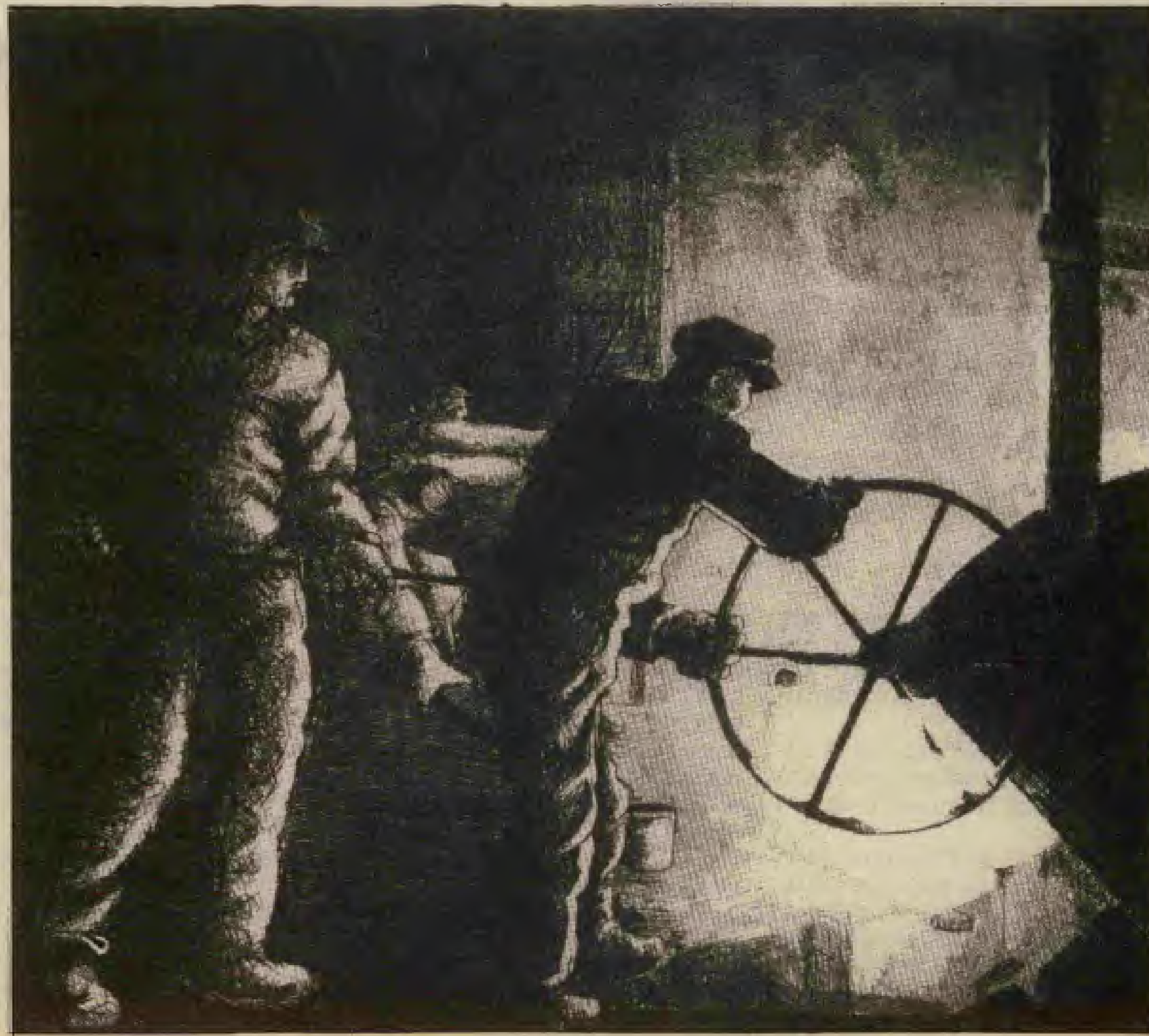
En başta, gelişmekte olan somut bir devrimci patlamayı ezmeyi değil, sosyalist ülkelerin ekonomik, toplumsal ve siyasal yapısını değiştirerek, bu ülkelerde daha önce olmuş devrimleri ezmeyi amaçlamaktadır. Sosyalist ülkelerde üretim araçları üzerinde uzun bir süredir "işçi sınıfı adına" kullanım hakkına sahip olan bürokrasiyi, emekçiyi hakir gören bu *katmanı*, yaratacağı yeni kesimlerle destekleyerek, sömürücü bir *sınıf* durumuna getirmeyi amaçlamaktadır.

Sonra bu karşı-devrimin, emperyalizmin de olağanüstü yardımıyla, oldukça denetimli, evrimci ve zamana yayılan bir gelişimi vardır. Tam da bu nedenle, çeşitli aşamalarında durdurulabilir.

9. Öte yanda dünya kapitalizmi birkaç yıldır yavaş ama kararlı bir gidişle genel-sistemsel bir bunalımın (recession) içine girmektedir.

Sosyalist ülkelere yatırılmak zorunda olan her birim para bu bunalımı da yakınlaştırıcı etki yapacaktır.

10. Önümüzdeki dönemde dünyasal gelişmeler bu iki eksen içinde (a. sosyalist sistemin çöküşü ve karşı-devrim, b. dünya kapitalizminin girmekte olduğu bunalım) belirlenecektir.

Türkiye

11. Uluslararası gelişmelerin son dönemde gitmekte olduğu yol, Türkiye açısından dış etkilerle iç dinamik arasında büyük bir farklılık doğuracaktır.

İç dinamik, dış faktör kavramları göreceli kavramlardır. Kapitalizmin ulaştığı her aşamada yeniden ele alınmalıdır. Üretimiyle, telekomünikasyonuyla bu denli entegre olmuş bir dünyada eskisi kadar kolayca, "iç dinamik belirler, dış faktör etkiler" denemez. Ülkenin büyüklüğüne, jeopolitik konumuna, toplumsal yapısına, örgütlü güçlerine vb. bağlı olarak bu iki öğeden biri daha etkin olabilir.

Dünyada yaşanan olayların Türkiye devrimine etkisi nasıl ve ne kadar olacaktır? Bu soruları yanıtlayabilmek için Türkiye'deki gelişmeleri dikkatle izlemek gerekir.

Ülke içinde durum çok gergindir. Türkiye'nin zaten bıçak üzerinde duran istikrarı bu kaynamalar içinde hızla bozulmaktadır. Bugün Sünni tarikatçılığın önde olduğu bir hükümet baştadır. Cumhurbaşkanı da Nakşidir. Yarın bağımsız bir Azeri cumhuriyeti kurulursa hiç beklenmedik durumlar doğabilir. Ayrıca ülkenin tüm komşularıyla sorunları keskinleşmiştir.

Kapitalizme açılan geniş sosyalist pazarın Türkiye'de dış ve iç finans-kapital yatırımlarını azaltmasını da beklemeliyiz. Bu, sınıfın daha da yoksullaşması, işsiz kalması, daha ağır sömürü koşullarına çekilmesi demektir. Sınıf mücadelesinin nesnel koşulları daha da yükselecektir.

12. Ne var ki, ülke içi bu durum uluslararası alanda devrimci alternatifin ezildiği, komünizmin halkların gözünden düşürüldüğü ve daha da düşürüleceği bir noktada ortaya çıkmaktadır. Devrimci hareket bir bütün olarak, ama özellikle Sovyetçi kesim büyük bir bunalıma girecektir. Dünyada ortaya çıkan gelişmeler, mücadelede komünist öncülüğü zorlaştırmaktadır.

Parti

13. Yine de, dünya çapında ve Türkiye'de girilmekte olan *yıpratma savaşından* komünizm için en zor olan günde bile partimizin kat kat güçlenerek çıkma şansı vardır. Çünkü devrimci hareket büyük bir bunalıma giriyor ve soruların yanıtları da raslantısal verilmiyor. Çünkü baskı ve sömürü daha azgınlaşacak, daha pervasızlaşacaktır. Çünkü devrimci hareketin dünya çapında girdiği bunalımdan etkilenip partiden ayrılacak üyemiz yoktur. Bu sorunları, yaşayan sosyalizmin değerlendirilmesini on yıl önce yaparak aşmıştık.

14. Yalnız bu gelişme ancak ideolojide Marksizmi en ortodoks biçimde savunarak ve geliştire-

rek, siyasette, günlük pratik çalışmalarda yaşamın istediği esnekliği ortaya koyarak, şablonların ötesinde aktif bir çalışma geliştirerek, yığınların psikolojisini dikkate alarak sağlanabilir.

Esneklik, yöntemlere ilişkin bir esnekliktir. Mücadelenin taktiklerle ilişkili yönüdür. Kadromuzun, bu yönde eksikleri vardır.

15. Yıpratma savaşı devrimci, atılımlı, saldırgan bir çalışma ister. Yıpratma savaşından kabuğumuza çekilmeyi, faşizm altındaki çalışma biçimine benzer birşeyi anlamıyoruz. Faşizm, güçleri koruma, düzenli geri çekiliş zamanıdır. Asıl olarak yığınların gönlünü ve kafasını kazanma savaşı olan ve çok zayiatlı gidecek olan yıpratma savaşı ise partinin yoğunlaşacağı alanlarda farklılaşma getirmekte, görevlerde vurguları değiştirmektedir. Önlemlerini bugünden almaya başlamak gerekir.

16. En başta, Marksizmi geliştirmeden bu bunalımdan çıkılamaz. Parti örgütünün bugün geldiği noktayı anlatan, "ya gerileyeceğiz, ya ilerleyeceğiz, bu noktada duramayız" fikri Marksizm için de, dünya devrimi için de, Türkiye devrimi için de geçerlidir. Bu misyon, inanmış Marksistler olarak bizim de üstümüzdedir.

Marksizmi ilerletmek, en başta Marksizmi daha iyi öğrenmekle bağlıdır. Marksizmde, öğrenip bugünkü koşullara uygulamamız gereken hâlâ pek çok yan vardır. Yeni gelişmelere göre ilerletilmesi, sistematize edilmesi gereken yanlar vardır. Bir yıpratma savaşı geliyorsa, ideolojik sağlamlık en önemli saldırı ve savunma silahı olacaktır. Gelişmeler, ideolojik çalışmaya *birinci* sırada önem vermeyi gerektiriyor.

Partide ideolojik görevler yüklenmiş olan dar kadroyu genişletmek, yatkın yoldaşları ideolojik çalışmaya koymak... Parti okulunu yeniden ve çok daha geniş olanaklarla çalışmaya geçirmek, mutlaka önemli sayıda partiliyi her yıl eğitmek.

İkincisi, mali kaynakları yıkılmaz bir hale getirmek. Yıpratma savaşı büyük mali kudret ister.

Üçüncüsü, ulaşmak istediğimiz kesimler için, çıkarabildiğimiz kadar çok yayın çıkarmak. Saldırgan bir yayın politikası izlemek.

Dördüncüsü, dışımıza açılmak, uluslararası düzeyde ve ülke çapında yoğun ilişkiler kurmak. Uluslararası ilişkiler bürosu en kısa zamanda çalışmaya başlamalıdır.

Görüşlerimizin yabancı dillerde duyurulması da büyük bir ihtiyaç ve görevdir.

Özetle, yıpratma savaşında dört alan yaşamsal önem taşıyor. İdeolojik çalışma, mali mesele, yayın ve dış ilişkiler.

17. Bu genel çerçeve içinde partimizin içinde bulunduğu özel durumu da iyi anlamalıyız. Yapılacak çok iş vardır. Partiyi ve yığın örgütlerimizi dövüşe, legal odaklarımızı burjuva yasallığının üzerine daha etkin sürmeliyiz.

17.1. Parti örgütlerinin merkez organı çoğaltma (illegal basım değil, her birimin eline geçen sayıyı çoğaltması) ve dağıtmasında büyük bir yetersizlik vardır. Oysa her parti biriminin merkez organı çoğaltmasının ve postayla değil, *elden dağıtmasının*, merkez organı tüm parti çalışmalarının bel kemiği yapma ilkesi ile olan bağı açıktır. Parti örgütlerimizde bu konudaki anlayışı düzeltme yönünde aktif çalışma gerekir.

Sorun teknik olanaksızlık değildir. Asıl olarak görevin önemini kavramama sorunudur. Bu konuda parti içinde biriken deneyimin örgütler arasında aktarımı da eksik kalmıştır.

Merkez organın yeterince çoğaltılıp kullanılmaması, tüm parti çalışmalarının belkemiği yapılamaması, son tahlilde merkez organdan ve illegal ve özgür komünist partisi anlayışından korkmakla eş anlamlıdır. Aynı korku, bazı alanlarda oldukça yaygın olan hücre ve komite kurmama, çalışmaları tekli ilişkilerle sürdürme eğiliminde de yansımaktadır. Bunun ise Türkiye'de yaygınlaşan legalizmin üzerimizdeki bir etkisi olduğunu, bu nedenle her örgüt biriminin çoğaltma yapmasının bugün parti için yaşamsal önem taşıdığını görmeliyiz.

Durumu düzeltmek amacıyla MKS'nin tüm örgütlerin merkez organı çoğaltma görevini ne ölçüde gerçekleştirdiğini yakından denetlemesi zorunludur. Aynı zamanda merkez yayın organında konunun önemini vurgulayan yazılara yeniden yer verilmesi gerekmektedir.

17.2. Komünistlerin etkinliğinde çalışan bazı legal yığın örgütleri, yürütükleri çalışmalarda parti fikirlerini ve tutumlarını yeterince yansıtmamaktadırlar. Bu da yukarıda değinilen korkunun bir başka yansımasıdır.

Oysa legal örgütler eliyle yürütülen demokratik yığın çalışmasında komünistlerin dört ana görevi:

a. Kendi görev alanında, kendi konuları içinde burjuva legalitesinin sınırlarını zorlayan *çarpıcı bir yayın* politikası yürütmek,

b. Demokratik istemleri devrim için mücadeleye bağlayan bir ajitasyon temelinde, militan *eylem örgütü* olmak,

c. Aydınlar ve küçük burjuvazinin kabul sınırlarında sıkışmayan, örgütün işçi tabanı içinde *komünist fikirleri öğreten bir eğitim* yürütmek,

d. Legal örgütlerin içine *komünist partisini döşeyen* bir örgütlenme çalışması yürütmektir.

17.3. Merkeze düzenli rapor yollamada hâlâ büyük aksamalar vardır. Örgüt raporlarının tüm örgüt içinde aşağıdan yukarıya bilgi akışında önemli bir yer tuttuğu unutulmaktadır. Bu konuda aksamalar, sistemli çalışmadaki eksiklerimizin bir yansımasıdır ve ana konulara odaklaşma eksiğini göstermektedir. MKS'nin içinde bulunduğu sorunlar da bu yönde olumsuz etki yapmaktadır.

Bu durumu düzeltmek için, bir önceki ile karşılaştırılabilir kapsamlı rapor düzeninin aksamadan uygulanması zorunludur.

17.4. Legal gazetenin yayına başlamasıyla ortaya yeni sorunlar da çıkmıştır. Merkez organın yeterli bir girişimle çoğaltılmadığı ve değerlendirilmediği bir ortamda, legal yayının yanlış eğilimleri, kolaycılığı ve legalciliği kaçınılmaz olarak besleyeceği açıktır. Bu zaafın önüne geçmenin önemli bir yolu, merkez organ ile legal yayının giderek farklılaştırılmasıdır. Merkez organı tüm partililer, tüm komünistler, ama özellikle yöneticiler tarafından *okunmak zorunda olan* bir organ yapacağız. Merkez organ daha çok partiye yönelik, örgütleri yönlendirme ve teorik yönü ağır basan bir içerikle, legal gazete daha çok ileri işçilere yönelik yayınlanmalıdır.

17.5. Legal gazetenin dağıtımında abone kampanyası ile sokak satışlarının önemi öteki çeşitli yollardan daha büyüktür.

17.6. Bugün partiye gurup olarak katılmaları özellikle önlemek durumundayız. İlke olarak da yanlıştır. Parti örgütlerinin bu konuda son derece dikkatli olması gereklidir.

18. Türkiye işçi sınıfı mücadelesinin bir kilidi metal işkolundaki sendikal sorunun çözülmesinde yatmaktadır. Bu kilidi açmanın yolu Türk Metal'deki faşistlerle aktif, militan mücadeleden geçmektedir.

Parti örgütlerinin metal iş kolunda örgütlenme noktalarına gözlerini çevirmeleri, odaklaşma alanı olarak onları seçmeleri gereklidir.

Türk-İş'te, Türkiye sendikal hareketinde ve militanlıkta ana halka Türk Metal'e yüklenmektir. Bu aynı zamanda yeni sosyal demokrat TBKP'yi daha iyi deşifre etmede de temel bir halkadır.

19. Önümüzdeki dönem Kürt halkının kavgasının daha da yükseleceği, bu kavganın içinde işçi yapıların ağırlığının artacağı bir dönemdir. Partimiz TKP 10 yıldır Kürt ulusal-devrimci hareketiyle sıcak ve kopmaz bağlar içindedir. Bu dönemde de, hem Kürt halkının yiğit direnişine destek olmak, hem Türkiye işçi sınıfını enternasyonalist ruhta eğitmek için örgütlerimiz yoğun bir çaba harcamalıdır.

20. Önümüzdeki dönemde tüm parti birimleri Alevi toplumunun meşru ve demokratik istemlerine sahip çıkmak, işçi hareketiyle Alevi emekçinin bağını güçlendirmekle yükümlüdürler. Bu görevin yerine getirilmesindeki başarı oranı, yıpratma savaşından çıkılacak sonucu derinden etkileyecektir.

21. 1 Mayıs geliyor. Büyük olasılıkla 1 Mayıs bu kez Türk-İş'in, ya da çeşitli sendikaların başını çekmesiyle legal olarak kutlanacaktır. Birden fazla kentte de yürüyüşler olabilir. Partimiz ve sempatizanlarımız tek bir yürüyüşte ve tek bir flamanın arkasında toplanmalıdır.

* * *

Çalışmalarda görülen eksiklere karşın, son altı aylık çalışma döneminde önemli başarılar ve kalıcı kazanımlar elde edildiği sevinçle kaydedilmiştir. Gelen dönem ise aşırı zorlu ve karmaşıktır. İyi hazırlanalım.

Haziran 1989 ve Ocak 1990 arası M rkez Yürütme Bür su çalışma raporu "zeti

Örgütsel stratejinin ilk altı ayının değerlendirilmesi

Yoldaşlar,

Eylül 1988'den başlayarak, Mayıs 1989 ortalarında en derin noktasına ulaşan bunalımlı dönemin ardından toplanan Haziran MK toplantısı, yıkılan yapıların onarılmasına ve gerekli atılımların yapılmasına yönelik yeni bir örgütsel strateji hazırladı. Bu strateji temelinde yoğun bir çalışma başlatıldı.

Genel Sekreter yoldaşın, Mevlut yoldaşın ölüm yıldönümünde yaptığı konuşmada da belirttiği gibi, geneliyle başarılı bir çalışma dönemi geçirdik.

Strateji hedefleri ile karşılaştırmalı çalışmalar

Durumumuzu daha yakından kavramak üzere stratejik hedeflerle çalışmaların karşılaştırmalı bir dökümünü şöyle yapabiliriz:

Mali kaynak geliştirmek için:

1. Yeni mali kaynak yaratmak amacıyla çalışacak bir merkez komitesi bürosu kur.

MK toplantısının ardından başlayarak bu yönde örgütlenmeler kuruldu. Çeşitli girişimler başlatıldı. Bu girişimlerin sonuçları alındıkça ortaya çıkan duruma uygun yeni biçimler oluşturuldu. Şu anda beş yoldaş ve bu yoldaşlara bağlı ekipler Genel Sekreterin koordinasyonu altında çalışıyorlar.

2. Yeni girişimlerde merkezden fon istemeyecek, tümüyle yoldaşların hırsına, yaratıcılığına ve özverisine bağlı bir çalışma örgütle.

Bu hedef, yön gösterici hedef olarak belirlenmişti. Tüm çalışmalarda geneliyle bu tutum ağır basan davranış biçimi oldu. Ancak işletmelerin bir bölümü için merkez fonlarının kullanılması kaçınılmaz oldu.

3. Merkezde başlatılacak çalışmaların örgütlerce yerel girişimlerle desteklenmesini sağla ve denetle.

MKS, tüm örgütlerle yerel girişimlerle ilgili olarak ön yoklamalar yaptı. Bazı girişimler başlatıldı. Ancak başlayan girişimler mali kaynak yaratmadı. Bazıları ise para kaybına neden oldu. Bazı alanlarda ilk yoklamaların ötesinde bir girişim olmadı.

4. Mali çalışmaları sürekli denetle, odaklaşmada geri kaymaya izin verme.

Kasım ayı ortalarından başlayarak, yeni bir bütçe ve hesap sistemine geçildi. Örgüt fonlarının en ekonomik biçimde kullanılması, harcamaların en aza indirilmesi ve borç ödenmesine öncelik verme temelinde bir çalışma başlatıldı. Tüm mali ekiplerin hesaplarının denetimine de başlandı.

Bu çabanın olumlu ilk sonuçları alındı ama daha yapılması gereken bir dizi iş var. Çeşitli alanlarda yoğun çalışmanın getirdiği doğal basınç nedeniyle odaklaşmada geri kayma ciddi bir tehdit olarak kendini göstermektedir. Bu noktada merkezi denetim ve görevli yoldaşların bilinçleri kritik önem taşımaktadır.

Yayın çalışmasını yoğunlaştırmak için:

5. Ürüne yönelik teorik çalışmayı yoğunlaştır.

Merkez çalışmalarında yeterli sayıda yoldaşın olmadığı koşullarda teorik çalışmanın yoğunlaşması zor başarılır bir görev oldu. Yine de birkaç çalışma tamamlandı.

MK bürolarında çalışma iyileştikçe ve kadro, sayı ve teknolojik düzeyin artmasıyla yeterlileştikçe, teorik çalışmada hızlı iyileşmeler sağlanabilir.

6. Merkez yayın kadrosunu güçlendir.

Merkez yayın kadrosu, deneyimli, bilgili ve becerikli yoldaşlardan oluştuğu için, öteki merkezi alanlara yardım gerektiği zaman ilk akla gelen ekip oluyor. Bu nedenle bu çalışma döneminin birinci yarısında özellikle mali alan olmak üzere bir dizi başka alana kadro aktarımı yaptı. Bir dizi yoldaş da ek görevler aldı.

Legal yayının gündeme gelmesiyle merkez yayın kadrosunun görevleri arttığı için, üzerlerindeki ek işler alınarak kadrosu toparlandı ve bir yeni yoldaş verildi.

Ancak bu hedef gerçekleştirilmiş olmaktan henüz uzaktır. Artan görevlerine uygun kadro ve teknoloji yoluyla daha da güçlendirilmesi gerekmektedir.

7. İllegal basımı yeniden örgütle, en az 5000 basılmasını sağla, yurt dışından yollamayı azalt.

İllegal basımın teknik altyapısı yeniden örgütlendi. Şubat ayı başında baskı başlayacak.

8. İllegal basım ile çoğaltma arasında ayrım yap, tüm parti birimlerine merkez organı çoğaltma görevi koy.

Türkiye örgütleri içinde Ege ve Adana düzenli olarak yayın çoğaltması yapamayan örgütler

9. Yeni bir parti matbaası kur.

Eski matbaanın kapanması ile birlikte başlayan çalışmalar ancak yılbaşı öncesinde sonuç verdi ve parti matbaası çalışmaya başladı. Henüz mali, iç yönetim ve kadro sorunları tümüyle çözülmüş değil ancak çalışmalarının hızlanacağı bekleniyor.

10. Legal siyasi yayın çıkart.

Legal yayın başladı. İlk sonuçlar çok olumlu.

11. Legal dernek yayınlarının ve öteki ajitasyon araçlarının, demokratik savaşımın hedeflerinde yoğunlaşırken parti görüşlerini yaygınlaştırmasına önem ver.

MKS bu konuda yeterli çaba ve denetim göstermedi. Ne yapıldıysa yerel birimlerin kendi çabalarıyla gerçekleşti.

Parti dokusunu sıkılaştırmak için:

12. Merkez organı tüm örgütlenme çalışmalarının belkemiği yap.

Yaz boyunca merkez organ yayınının aksaması bu konuda önemli bir engel oldu. Ancak bölge örgütlerinde bu nokta üzerinde yeterince yoğunlaşma ve odaklaşma olmadığı da görülüyor. Örgütlerin elden dağıtım sayısı hâlâ çok düşük. Var olan tüm potansiyel kullanılmıyor. Fransa örgütü istikrarlı bir başarı gösterdi.

13. Merkez organ temelinde eğitimi ve merkez organa haber göndermeyi her hücrenin gündem maddesi yap.

Bu konuda örgütlerin çalışmalarındaki dalgalanma henüz ortadan kalkmış değil. Organ toplantılarının aksaması veya eğitimin gündemin son maddesi olduğu ve zaman kalmadığı için yapılaması çok sık raslanılan gerekçeler. Merkez organa haber yollama konusundaki iyileşmeler de dalgalanmaktan kurtulamadı.

14. Planlı çalışmayı ve odaklaşmayı ısrarla uygula ve denetle.

Örgütlerimizin ve örgüt sekreterlerinin en ciddi eksiği bu noktada ortaya çıkıyor. Siyasal ortamın hızla birçok sorunu gündeme getirdiği ve birçok pratik işin aynı anda yapılması gerektiği günümüzde, yeterince odaklaşma olmayınca can alıcı görevler atlanıyor, birçok olanak değerlendirilemiyor. MKS'nin denetiminin aksamaları da bu durumu olumsuz etkiliyor.

15. Merkezi bilgilendirmeyi ve merkeze danışmayı çalışmaları güçlendirmek için kullan, düzenli rapor ver.

MK kararı olarak alınan düzenli rapor biçimine uygun rapor verme aksıyor. Örgüt yöneticisi yoldaşlarda "MKS istemedikçe rapor yazmama" eğilimi göze çarpıyor.

Bir başka belirgin sorun da ortaya çıkan olanaklar üzerine merkeze bilgi verme ve danışmadaki eksikliktir. Alanın yöneticisi kendi çerçevesi içinde bir olanağı değerlendirmenin olanaksız olduğunu düşünüyor. Ama örgütün öteki bölümleri aracılığıyla yapılabilecek çalışmaları göremediği için, bütüne yararlı fırsatlar kaçabiliyor.

16. Parti üye sayısını artırmak hem görevlerin başarıyla yerine getirilmesi için, hem de görevler başarıldıkça gerçekleşecek sürekli hedeftir.

Partimiz geçen yıl içinde geçirdiği bunalımlı dönemin bir sonucu olarak net olarak küçülmüştü. Çalışmaların yeniden yükselmesi ile paralel olarak yeni üye kazanma hızı özellikle sonbahardan başlayarak yükselmeye başladı. Ancak üye istatistikleri karşılaştırıldığında haziran MK toplantısına göre net büyüme gözükmüyor.

Bu noktada bir sorun vardır. Son altı aylık çalışmalarda gözle görülür gelişmelere karşın istatistiklerde net büyüme yok görünmesi, geçen MK toplantısı öncesinde üye sayısı bilgilerinin gerçekçi olmamasından kaynaklanıyor. Burada, özellikle Türkiye örgütleri ile bilgi alışverişinin sorunları ve üyelik normuna yaklaşımdaki hatalardan kaynaklanan eleştirilmesi gereken iki nokta var.

Birincisi üyelik bilgi formlarının düzgün iletilmemesinden ve verilen sözlü bilgilerin sağlıklı olmamasından kaynaklanıyor. Partide bir yıldan daha fazla kıdemli olup da merkezde bilgi

forması olmayan yoldaşlarımız var. Bu sorun çözülmelidir.

İkincisi, bazı örgütlerimizin üye ve yakın sempatizan ayrımını iyi yapmaması ve aceleci biçimde üye almasından kaynaklanıyor. Böylece üyeliği son derece kısa süren ve ilişki koptuktan sonra bu durumla ilgili merkeze bilgi verilmeyen bir dizi insan var.

Bunlar sonuç olarak istatistikleri şişirici bir rol oynuyor. Bu durum ister subjektif hatalardan kaynaklansın, isterse objektif yönleri olan sorunlar olsun, sonuç olarak partinin ya da biriminin başarısını kısa süreli olarak abartmak anlamına geliyor. Ama uzun erimde gerçek başarıyı gölgeliyor.

İstatistiklerde bu sorunun ortaya çıkmasında MKS'nin eksikleri de önemli bir rol oynadı. Ayrıca kriz dönemi boyunca arşiv ve yazılı rapor düzeninin kararla durdurulması etkili oldu.

Bugün, MKS tüm örgüt birimleri ile yaptığı ikili bilgi alışverişi temelinde, Haziran 1989 MK toplantısından bu yana partide yeni üye kazanma hızının %14, net büyüme oranının ise %12 olduğunu belirledi.

a) Parti merkezinin aldığı darbenin etkilerini aş, yerel örgütlerin dışına çıkabilmiş, kendine yeterli biçimde örgütlenmiş bir MKS çalışması yarat.

17. MKS'nin kadrosunu ve altyapısını güçlendir, denetim yanında, asıl yönlendirmeye ağırlık veren bir çalışma yürüt.

Bu dönemde en büyük eksiğimiz bu sorunu çözememek oldu. Kadrosu artmadı. Kadrosunun takip ettiği işler çoğaldı. Bunun sonucunda yönlendirme ve denetim çalışmalarında ciddi aksaklıklar sürüyor.

18. Teknik büroyu koşullara uygun olarak örgütle, kadrosunu güçlendir.

Teknik büro yeniden çalışmaya başladı ancak kadrosu güçlendirilemedi.

b) İllegal alan örgütünü geliştir ve yetkinleştir.

19. Bölge örgütlerinden yeterli yoğunluğa ulaşmış olanların semt ve fabrika düzeyinde örgütlenmesini sağla.

Bölge örgütlerinde semt örgütlenmesi modeli uygulanmaya başlandı.

20. İllegal alan örgütlerinin basım, dağıtım, teknik ve güvenlik birimlerini yetkinleştir, bu birimlerin birbiriyle kesişmeden örgütlenmesini sağla.

Yeni kadro aktarımlarıyla illegal alan örgütleri sayıca azaldı ve çalışma alanlarında yoğunlaşma başladı. Ancak henüz yeterli sonuçlara ulaşılmış değil.

21. Orta Anadolu parti örgütünü kur.

Bu birimin örgütlenmesi gerçekleştirilemedi.

c) Legal alan örgütlerinin girişken ve parti damgasını taşıyan bir çalışmayla demokrasi kavgasında yer almasını sağla:

22. Varolan legal girişimleri güçlendir, yaygınlaştır, partiye üye kazanma çalışmasıyla bağla.

Legal dernek ve benzeri girişimleri yaygınlaştırma, şubeler kurma yolunda olumlu adımlar atıldı. Kadro aktarımı yoluyla legal alan örgütlerinin çalışması güçlendirildi. Buna karşın partiye yeni üye kazanma hızı henüz beklenilenin altında.

23. Sendikalarda çalışmayı artır ve doğrudan merkeze bağla.

Sendikalardaki çalışmada bir artış oldu. Bu çalışma hâlâ legal alan bölge örgütleri eliyle yürümeye devam ediyor, ancak bölge örgütleri içinde ayrı bir işbölümü odağı oldu.

24. Komünist gençlik örgütlenmesinin bir yapıya kavuşmasını, merkeze bağlı olarak örgütlenmesini ve yaygınlaşmasını ve işçi gençlik içinde çalışmayı artırmasını sağla.

Komünist gençlik örgütlenmesi başarılı bir çalışma dönemi geçirdi. Yaygınlaşma, üye kazanma ve militan eylem yönlerinden başarılı oldu. İşçi gençlik içindeki çalışması henüz yeterli düzeyde değil. Ayrı bir salkım olarak örgütlendi.

25. Halkçı, devrimci sanatçıları birleştirecek, sanatı kaba propagandaya çevirmeden işçi sınıfının emrine verecek bir örgütlenme kur.

Bu alanda görev verildi, ilişkiler geliştirildi. Ancak bu görevi üstlenen yoldaşlar bu perspektifle çalışamadılar. Varolan ilişkiler geliştirilemedi. Yakın bir gelecekte bu yönde sonuç alıcı girişim yapılabileceğini sanmıyoruz.

26. Kadın örgütlenmesine yönelik olarak bir kadın çalışma birimi kur.

Bu hedefe yönelik çalışma başlatılamadı.

* * *

Yoldaşlar,

Stratejimizin üç odak noktası vardır:

1. Mali kaynak geliştirmek,
2. Yayın çalışmasını yoğunlaştırmak,
3. Parti dokusunu sıkılaştırmak.

Geçtiğimiz çalışma döneminde merkezin mali kaynaklarını geliştirmede oldukça sert önlemler aldık. Özellikle bir bölge örgütünün tüm kaynakları merkeze aktarıldı. Yeni işler kuruldu. Bu önlemler henüz sorunlarımızı çözmeye yetmemektedir. Aldığımız önlemler borç yükünü düzenli bir tempoyla ödemeye yöneliktir. Bu yıl başarılı bir taarruz yaptıktan sonra rahatlama olanağı vardır.

Bu ortamda Türkiye'de yayın ve örgüt çalışmalarının kendi kaynağını kendisi yaratarak gelişmesi son derece önem taşımaktadır. Bu zor dönemde bile merkez, Türkiye örgütlerine önemli ölçüde mali katkı yapmıştır. Tasarruflu çalışma, kaynak yaratarak çalışma tüm Türkiye örgütlerinin gündemindedir. İş yapmak için merkezden fon bekleme yanlış bir tutumdur. Tüm örgütler her kalemi gözden geçirerek tasarrufa önem vermeli ve özellikle illegal alan örgütleri kaynak yaratma konusunda daha dalıcı ve sonuç alıcı olmalıdırlar.

Bu zorlu dönemde başarının sırrı örgütlerin dokusunu sıkılaştırmaktan geçmektedir. Daha fazla disiplin, çalışkanlık, yaratıcılık ve özveri gereklidir. Mali sorunların çözümünün siyasal önemini bilince çıkartmak, bu konuda odaklaşmayı sürdürmek tüm yönetici yoldaşların en önemli görevidir.

Yoldaşlar,

Bu çalışma döneminin son yarısında örgütte genel olarak olumlu bir atılım başlamıştır. Yukarıda değinmedik ama örneğin Çukurova'da örgüt çalışmalarının başlaması sevindirici başarılardan biridir. Ama bu atılım her alanda eşit ve paralel olarak gelişmemektedir. Geride kalan birimlerin önünde daha hızlı çalışma görevi, önde giden örgütlerde ise tempoyu koruma görevi durmaktadır. Genel sekreter yoldaşın belirttiği gibi, bulunduğumuz noktada durma olanağımız yoktur. Ya gelişme ya gerileme ikilemiyle karşı karşıyayız.

Önümüzdeki altı aylık çalışma döneminde stratejimizin odak noktalarında yoğunlaşmayı sürdürmeli ve stratejinin geride kalan aşağıdaki hedeflerini yerine getirmeliyiz:

1. Ürüne yönelik teorik çalışmayı artırma,
2. Merkez yayın kadrosunu güçlendirme,
3. İllegal basımı düzenli sürdürme ve hedefe ulaşma,
4. Tüm parti birimlerinin merkez organı çoğaltması,
5. MKS'nin kadrosunu ve altyapısını güçlendirerek, denetim ve yönlendirme çalışmasını iyileştirme,
6. Teknik büronun kadrosunu güçlendirme,
7. Orta Anadolu parti örgütünü kurma,
8. Kadın çalışma birimini kurma.

Genel sekreter yoldaşın da vurguladığı gibi, militan çalışma ve militan eylem anlayışımızı daha da yükseltmek zorundayız. Geçen çalışma döneminde yerel bildiri yayınlama yönünde Komünist gençlik örgütlenmesi dışındaki parti birimleri tutuk kaldılar. Bağımsız eylem örgütleme yönümüzde de eksikler hissedildi. Bunlar yukarıda değindiğimiz merkez organ temelinde eğitim ve örgütlenmedeki eksiklerimizle birleşince militan eylem yönünde gerekli tempoda çalışmamayı getirdi. Bu da üye artış hızımızda yansıyor. Bu durumu düzeltmeliyiz. Önümüzdeki dönem 1 Mayıs'a hazırlık dönemidir. Hazırlıklarımızı yoğunlaştırmalıyız.

Merkez Yürütme Bürosu

Burjuva basın korkudan Adana mitingini doğru yansıtmadı

Adana'dan işçil r devrim diy ses verdiler

İşin ilginci, parti örgütünün attığı sloganlar öteki bazı "yasal" sloganlardan çok daha geniş katılım buluyordu. Burjuva basın, her biri en az 10 kez atılan sloganları yazmayarak, gerçek durumu gizleyerek korkusunu yansıttı. Ama olsun, Adana'da fabrikalarda, sendikalarda bu miting ve sloganlar sürekli konuşuluyor.

Bilindiği gibi, Harb-İş, 4 Şubat pazar günü Adana'da bir miting düzenledi. Bu sendikanın örgütlü olduğu bir Amerikan işyerinde uzun zamandan beri huzursuzluklar vardı. Hikaye aynı hikaye. İşveren otomasyona gidiyor ve bir kısım işçinin kendisine yaramayacağına karar veriyor. İşten atılmalar başlıyor. Önce sendika şubesindeki muhalefetten işçi arkadaşlar işten atılıyorlar. Arkadaşlar sendikayı sıkıştırıyorlar. Tıs yok. Ardından başka işçi arkadaşların çıkışı veriliyor. Tepki büyüyor. Önce irili-ufaklı birkaç eylem düzenleniyor. Harb-İş yöneticilerinin çarpık mantığı hareket geliştikçe ortaya çıkıyor. Nasıl mı? Yanıtlayalım.

Önce işverenin Amerikalı olması ve kaçak Amerikalı işçi çalıştırması konusu.

Partimizin yayınlarında var. Orta derecede gelişmiş zayıf halka ülkeler tüm dünya tekelleri için ucuz emek cenneti durumundadırlar. Bunun yanı sıra, yerli burjuvaziden gördüğü yakın destek ve bilimsel-teknolojik devrimin olanakları nedeniyle, artık emperyalizm fabrikasını Türkiye'ye taşıyıp, Anadolu işçisini sömürüyor. Tabii uzmanlık gerektiren birçok işte de Amerikalı işçi çalıştırıyor.

Harb-İş yöneticileri yerli ve yabancı tekellerin eşgüdümünü görmemezlikten gelip ulusçu bülbül kesildiler. İşverenin de, kaçak işçilerin de Amerikalı olduğunu dillerinden düşürmüyorlar. Kaçak işçi ihbarcılığı yapıyorlar. Onlar daha fazla ücret alıyormuş. Toplu sözleşmede dayatırsın maddeni, Amerikalı işçi ne kadar alıyorsa, sen de o kadar alırsın. Bu iş bu kadar basit. Basit ama Harb-İş yöneticilerinin ulusçu, şöven mantığı içinde, Türkiye'de milyonlarca yerli işçi kaçak çalıştırılırken, bunu bırakıp Amerikalı kaçak işçi ihbarcılığı yapmak "gerekiyor". Böyle yaparak, aynı zamanda, ABD ile Türkiye arasında son sıralarda yürüyen çekişmelerde Türkiye devletine destek vermeye çalışıyorlar.

Harb-İş yöneticileri, bu ulusçu, şöven mantığı miting alanına da taşımak istediler. Kenan Durukan, Ermeni tasarısıdır, şudur, budur diye başladı. Emperyalist burjuvalar arası çıkar çatışmalarında kendi burjuvazisinin yanında tavır almak bir sendikacıya yakışmaz. Nitekim Kenan Durukan çok soğuk karşılandı. Polisin olağanüstü önlemleri altında konuştu. Şube başkanı Mustafa Acet de tüm demagojik militanlığına rağmen tepki topladı.

Türk-İş'e bağlı birçok sendika mitinge katıldı. Mitingin konusunun "işten atılmalara son" olması ve bunun son dönemde Adana'da da canalıcı bir sorun olması nedeniyle miting büyük rağbet gördü.

Yürüyüş başlarken en önemli olay, Şevket Yılmaz'ın yuhlanmasına karşı işçilerin aldığı tutumdu. Bazı gençler Şevket Yılmaz'a "Şevket nerede, üç kağıt orada" diye bağırdılar. Bunun üzerine, partili işçilerin bir anlamda buna bir eleştiri olarak başlattığı, "devrimci Türk-İş'i yaratacağız" sloganı atıldı ve dalgalar halinde konvoya yayıldı.

Bir işçi liderinin deyimiyle, "polisin olağanüstü önlemlerine rağmen, Adana, Adana oldu olalı böyle sol bir miting görmedi". "Özal istifa" diye başlayan sloganlar, parti örgütümüzün katkısıyla, içerik olarak hızla ilerledi. Benim de içinde bulunduğum gurupta, "yükselt işçinin sesini, demokrasi için tek yol devrim" sloganını atıp slogan bitirince sustuk. Slogan dalgalar halinde yayıldı ve o kadar uzadı ki biz de yeniden başlamak zorunda kaldık.

Bugüne kadar birçok mitingde, korsan işçi eyleminde bulundum. Partimizin devrimci sloganlarının bu kadar çoğunun, ardarda ve böylesine yaygın atıldığını görmedim. Bir slogan bitiyor, "yolumuz devrim, hedefimiz iktidar" başlıyor. Derken "işçinin onuru sermayeyi yenecek", "en büyük işçi başka büyük yok", "DİSK'i Türk-İş'te yaşatacağız", "işçiler sendika yönetimine", "işçiler birleşin, iktidara yerleşin", "üreten biziz, yöneten de biz olacağız", "burjuvaziye ölüm, tek yol devrim", "kahrolsun emperyalizm", "zindanlar yıkılsın, tutsaklar bırakılsın", "işten atılmaya karşı tek yol direniş" geliyor.

Sendikaların kongreleri türlü dalavereler altında son bulmuştu. Son aylarda, sosyalist sistemdeki bazı kaymalardan güç bulan burjuva basının işçi değerlerine karşı-devrimci ideolojik saldırısı vardı. Birçok sendikanın toplu sözleşme görüşmeleri grevin eşiğine dayanmıştı. Yani neresinden bakarsan bak, işçinin öfkesi, birikmiş sular gibi akacak kanal arıyordu. Bir işçi liderinin attırdığı, "partimizi bulalım, burjuvaya vuralım" sloganının geniş yankı bulması bu arayışı yansıtıyordu.

İşin ilginci, parti örgütünün attığı sloganlar, öteki bazı "yasal" sloganlardan çok daha geniş katılım buluyordu. Burjuva basın her biri en az 10 kez atılan yukarıdaki sloganları yazmayarak, gerçek durumu gizleyerek korkusunu yansıttı. Ama olsun, Adana'da fabrikalarda, sendikalarda bu miting ve sloganlar sürekli konuşuluyor.

Sonuç olarak şunları diyebiliriz:

Birincisi, Harb-İş yöneticilerinin bütün saptırıcı çabalarına rağmen işçi mitingi burjuvazinin kafasına balyoz gibi inmiştir. Adana'da bugüne kadar görülen, siyasal düzeyi en yüksek miting olmuştur.

İkincisi, işçi sınıfımızda, demokrasi (hem siyasal, hem sendikal) ancak ve ancak benim ellerimde gelişebilir mantığı hızla yerleşiyor. "Demokrasi için tek yol devrim", "devrimci Türk-İş'i yaratacağız" ve "demokrasi işçinin ellerindedir" gibi sloganların bizleri bile şaşırtacak kadar çok rağbet görmesi bunun bir örneğidir.

Üçüncüsü, burjuva basının ve TRT'nin maskesi bir kez daha düşmüştür. TRT koca mitingi vermedi. Öte yandan, miting alanında bulunan binlerce işçi durmadan "tek yol devrim" sloganı atıyor, bunu yazan gazete yok gibi. Hani bu sloganlar bir gurup tarafından bir-iki kez atılsa gam yemeyeceğiz, ama olan bu değildir. Burjuva basın, kendi karşı-devrimci haçlı seferine uygun düşmeyen bu devrimci çıkışı yansıtmaktan kaçınmıştır. İşçiler sokakları doldurmuş ve devrim devrim diyorlar. Bunu bizim zavallı burjuva basın nasıl yazabilir?

Adana mitingi düşmanlara güzel bir şamar indirdi ve işçi sınıfımızın, partisi TKP ile kucaklaştığında daha daha neler başarabileceğinin ipuçlarını verdi. Un fabrikasında çalışan bir yaşlı işçi vardı. Bu düzene o kadar kızmıştı ki, "tek yol devrim" sloganı atıldığında, 15 yaşında gencin enerjisiyle, zıplaya zıplaya bağırıyordu.

Burjuvaziye ölüm, tek yol devrim!

Yoldaşça selamlar.

Mustafa Kaplan, Adana

Çukurova bölgesi parti örgütünün miting değerlendirmesi

TKP'de birleş eylemlerde devleş!

Uzun aylardır işçiler olarak en önemli sorunumuz işten atılmalardır. İşveren ve onun devleti, yükselen sınıf mücadelesinden ölesiye korkmakta ve hem bu nedenle, hem de malını ucuzlatmak için üretimde otomasyona gitmesi nedeniyle, çok sayıda işçiyi işten atmaktadır. Sonuç, işçi sınıfının açlığa mahkum edilmesidir. İşte Harb-İş sendikasının "işten atılmalara son" mitingi, işsizliğin bu baskısına karşı duyulan isyanın bir yansımasıydı.

O gün Adana daha bir hareketli ve coşkuluydu. 15 bin işçi ve emekçi, yürüyüş meydanını doldurmuştu. Biz komünist işçiler ve sendikacılar olarak, ulaşabildiğimiz tüm işçileri oraya, miting alanına getirmeye çalıştık.

Miting burjuvaziye bir şamar gibi indi. Parti üyesi komünist işçi liderleri ve sempatizan işçi arkadaşlar tarafından atılan sloganlar bizim bile ummadığımız kadar büyük rağbet görmüştür. "Demokrasi için tek yol devrim", "yolumuz devrim, hedefimiz iktidar", "yükselt işçinin sesini" sloganları buna birkaç örnektir. Siyasal düzeyi yüksek ve işçiye yaraşır bu devrimci eylemi, parti örgütüyle birlikte Adana işçi. hareketi gerçekleştirmiştir.

Mitingde sarı sendikacılar teşhir edilmiştir. Partisiyle birlikte işçi, "kahrolsun sarı sendikacılık", "devrimci Türk-İş'i yaşatacağız", "DİSK'i Türk-İş'te yaşatacağız", "işçiler sendika yönetimine" sloganlarıyla, nasıl bir sendika istediğini ve sendikal birliğe ne kadar önem verdiğini gür bir sesle haykırmıştır. Bu sloganlar da, komünist işçilerin ve sendikacıların yönlendirmesiyle, geniş işçi yığınıyla birlikte haykırılmıştır.

Sosyalist Parti'den ve SHP'den bazı kimseler, miting alanında işçileri sendikal bölücük yolunda yönlendirmeye çalışmışlardır. Zaman zaman çıkan ve pek rağbet görmeyen, "DİSK açılsın" sloganı buna örnektir. İşçilerin buna yanıtı, "DİSK'i Türk-İş'te yaşatacağız" sloganı olmuştur.

İşçinin sesine kulak vermediği sürece ve ölçüde, Şevket Yılmaz'ın Türk-İş'in başından indirilmesine evet. Ama bir işçi örgütünün eyleminde birliğini gölgeleyecek bir çerçevede ve seçilmiş başkanın görüşlerine, tutumlarına değil, kişiliğine yönelik provokatif hareketlere parti örgütümüz karşıdır. Nitekim bunu yapanlar, işçiyle ilgisi olmayan, Sosyalist Parti'liler, SHP'liler ve bazı gençlerdi. Bunu gözlerimizle gördük.

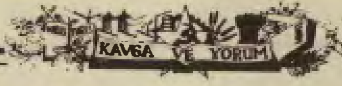
Nitekim burjuva basınında bu olay, çarşaf gibi verilmiş, mitingin devrimci siyasal düzeyinden ise hiç söz edilmemiştir. Mitingde Şevket Yılmaz'ı yuhlamanın, ancak düşmana yarayan provokasyon olduğu buradan da anlaşılmaktadır. Doğrusu, sendikal demokrasiye sahip çıkıp, Türk-İş'i tabandan tepeye devrimcileştirmektir. İşçi sınıfının kişilerle uğraşmak gibi bir işi yoktur. Bu sınıfsal bir sorunumuzdur.

İşçi arkadaş,

Mitingden parti örgütümüzün çıkardığı dersler kısaca şunlardır: Bu miting, partisi TKP ile kucaklaşan işçi sınıfının çok daha büyük başarılar elde edebileceğini göstermiştir. İkincisi, işçi hareketini bölmek ve oraya buraya çekiştirmek isteyenlerin gerçek yüzünü bir kez daha açık etmiştir. Üçüncüsü, burjuvazinin yükselen karşı-devrimci propagandalarına, işçi bu mitingle devrimci bir yanıt vermiştir.

TKP'de birleş, eylemlerde devleş!

Çukurova TKP parti örgütü

Fabrikalardan makine sesinden

önce *İşçinin Sesi* gelecek!

Yıl:16 Sayı:389

İŞÇİNİN SESİ

ÇEK-AL

Karşı-devrim

yanıtını bulacaktır

19 Şubat 1990

Emperyalizmin kaçınılmaz doğası bir kez daha sergilendi, Gorbaçof çizgisi karşı-devrim düzeyine "yükseldi"

Romanya'da karşı-devrim -IV-

Bu sayımızda, Mercan Köklü yoldaşın hazırladığı verisel döküm ve değerlendirme yazısının dördüncü bölümünü yayınlıyoruz.

Romanya karşı-devriminin gerçekleştiği Aralık 1989'dan bu yana geçen iki aylık kısa süre, Romanya karşı-devriminin ipliğini pazara çıkarmaya yetti. Bütün yalanlar birer birer ortalığa saçıldı. Batıcısıyla, Gorbaçofçusuyla karşı-devrimcilerin, işçi düşmanı görüş ve tutumları, "uluslararası bağlantıları" olabildiğince açıklıkla ortaya çıktı. Yayınladıkları siyasal programlardan, kararname ve yasalardan, haykırdıkları sloganlardan, verdikleri demeçlerden, neyi temsil ettikleri iyice belli oldu.

Bu arada, çeşitli siyasal gelişmeler ve karşı-devrimcilerin ağlaşmaları, Romanya işçi sınıfının karşı-devrime şiddetli bir direnç içinde olduğunu, yer yer sokağa dökülerek tutumunu sergilediğini, RKP'nin ise, hiç de ileri sürüldüğü gibi "işi bitmiş"(!) bir örgüt olmadığını gösterdi.

Romanya karşı-devriminin şu anda içinde bulunduğu ortamla ilgili değerlendirmemize geçmeden önce, karşı-devrimin yalanlarının, en son bazı gelişmeleri de içerecek biçimde derli toplu bir dökümünü yapmak, (bundan önce bu yalanların bazılarına yeri geldikçe değinmiştik, burada yeni bilgilerin de ışığında kapsamlı bir döküm yapacağız *-İ.S.)*sonra sırasıyla karşı-devrimcilerin görüş ve tutumlarını ele alarak sergilemek, Batıcı-Gorbaçofçu işbirliği içinde hazırlanan bir karşı-devrimin neler üretebileceğini göstermek açısından öğretici ve yararlı olacaktır.

"Temeşvar'da katliam" ve "60 bin ölü" yalanı ve gerçek!

"Temeşvar katliamı" konusu, Romanya karşı-devriminin başlangıç şifresi gibi birşeydir. Son bilgiler bu konuda savrulan yalanları iyice ortaya çıkardı. Bu nedenle, bazı tekrarlar pahasına konuya eğilmeden edemeyeceğiz.

Karşı-devrimci darbecilerin, çok sıkıntılı ve özverili geçen yıllar nedeniyle oldukça huzursuz olan Romanya halkını, RKP'ye ve Çavuşesku yönetimine karşı sokaklara dökebilmek ve kendi melun amaçlarında figüran gibi kullanabilmek amacıyla 17 Aralık'tan itibaren yaydıkları yalan haberlerin başında, "Temeşvar kentinde Çavuşesku'ya sadık güçlerin katliam yaptığı" geliyordu. Bu, darbenin kod işaretiydi.

"Temeşvar'da katliam" yaygarasını, Doğu Alman haber ajansı ADN kopardı. ADN, 20 Aralık 1989'da geçtiği bir haberde, kentte içinden 4630 ceset çıkartılan bir toplu mezarın bulunduğunu dünyaya "duyurdu". (Ayrıntılı değerlendirme için bakınız: *İşçinin Sesi,* sayı:387, Çek-Al)

Haberin üstüne mal bulmuş mağribi gibi atlayan emperyalist basın, bu haberin uydurma haber olduğunu daha ilk günden bilse bile, bu durumu *o gün için* fazla deşmek istemedi, çünkü emperyalizmin o günkü çıkarları, bu yalanı gerektiriyordu.

Ama Çavuşesku öldürülüp de, Gorbaçofçular, karşı-devrimin erk yapısı içinde Batıcılara fazla yer vermeye yanaşmayınca, konu Batı basınınca "araştırılmaya", "Temeşvar'da katliam"ın yalan olduğuna ilişkin kanıtlar "bulunmaya" başlandı. Kartlar masaya saçıldı. Bugüne kadar ortaya çıkan verilere göre, Temeşvar'da, 17 Aralık'la yılbaşı arasındaki *bütün* çarpışmalar boyunca ölenlerin tamamı 71 kişidir. (*The Independent on Sunday,* 4 Şubat 1990)

Bunun yanısıra, "katliam"a kanıt(!) olarak Batılı gazetecilere gösterilen 18 cesedin, "katliamda, hem de işkence yapılarak öldürülmüş olduğu" haberinin sahtekarlık olduğu ortaya çıktı. Batı Almanya'nın RTL Plus özel televizyon istasyonu, Temeşvar'da Sekuritate tarafından öldürüldüğü bildirilen insan cesetlerine ilişkin haberin *düzmece* olduğunu bildirdi. (AFP ajansına dayanarak *The Independent,* 26 Ocak 1990)

RTL Plus'un röportaj yaptığı üç Romanyalı doktor, a) "katliam" cesetlerinin *morgdan* getirilmiş olduğunu, b) cesetlerin *doğal nedenlerle ölmüş* insanlara ait olduğunu, c) "işkence izi" denilen izlerin, tıp öğrencilerinin kadavralar üzerinde yaptığı otopsi, yarma, deşme gibi uygulamaların sonucu oluştuğunu açıkladılar. Yeni Temeşvar polis şefi de bu yönde konuştu. Üstelik, *The Times* muhabirinin şubat ayı içinde görüştüğü Temeşvar adli tabipliğinden Dr.Milan Leonard Dressler'in yaptığı açıklama da yalanı iyice sergiledi.

Dr. Dressler, kent halkının, katliam konusunda bir "kollektif psikoz" içinde (yani asılsız haberlere, dedikodulara kendini inandırmış bir ruh hali içinde; *İ.S.)* olduğunu söylüyor. Gerçek ölü sayısının 100'ün altında olduğunu, söz konusu edilen cesetlerde kurşun izi bulunmadığını, cesetlerdeki izlerin işkence değil otopsi izleri olduğunu, hatta çoğunun "eskilikleri" nedeniyle çürümüş olduğunu belirtiyor. Meğerse söz konusu cesetler, "bazı kimselerce"(!) Çavuşesku rejimini halk nazarında küçük düşürmek amacıyla "kullanılmış"! (*The Times,* 7 Şubat 1990) "Temeşvar'da katliam" yalanı, karşı-devrim öncesi kışkırtma planının parçasıymış.

Burada bir noktayı belirtmeden geçemeyeceğiz: Temeşvar'da ölenlerin önemli bir kısmının - hatta çoğunluğunun - sosyalizmi savunurken öldürülen komünistler olduğunu düşünüyoruz. "Kayıp" denilenlerin de linç edilip gizlice "yokedilen" komünistler olduğunu düşünmek için her neden var! Çünkü, a) Temeşvar olaylarının başladığı gün *ilk ölen 4 kişinin,* karşı-devrimci güruh tarafından kafası ezilerek linç edilen askerler olduğunu, b) kente gönderilen Sekuritate birliklerinin kalabalıkların önüne silahsız ve cephanesiz çıkartıldığını, (Bakınız *İşçinin Sesi,* sayı:387, Çek-Al) c) karşı-devrimle birlikte çeşitli yerlerde komünistlerin gizli, açık linç edilmekte olduğunu biliyoruz. (Bu konuda en son haber, 16 Şubat tarihli *The Times*'da yayınlandı.)

Bir de, "60 bin ölü" konusu var. Burjuvaziye işçi sınıfından daha fazla güvenen bazı Türkiyeli "solcu"ları(!) Çavuşesku'ya "Drakula'nın torunu" dedirtecek kadar çok "duygulandırdı-ğı" anlaşılan bu konuda, en son bilgiler oldukça ilginçtir.

Karşı-devrimciler, Çavuşesku yoldaşları, "60 bin kişinin ölümünden" sorumlu tutarak katletmişlerdi. (Bakınız: *İşçinin Sesi,* sayı:386, s.6) Bu cinayetten kısa bir süre sonra, karşı-devrimin sağlık bakanı, kesinleşmiş ölü sayısını 746 olarak açıkladı. (Aktaran, Fransa insancıl işler bakanı Bernard Kouchner, *Financial Times,* 29 Aralık 1989)

Bu rakam bile yalanmış. 27 Ocak'ta, RKP'nin önde gelen dört yöneticisini "yargılarken", Askeri Akademi'nin salonunda "iddianame-

sini" okuyan savcı, 4 RKP yöneticisi ve bakanı, *689 kişinin* ölümüne neden olmakla suçladı. (BBC Dünya Servisi, 27 Ocak 1990 22.00 haberleri)

Görüldüğü gibi, indikçe iniyorlar. Bu rakam bile kesin olmayabilir. Dahası, bu rakamın büyük bölümü, fırsat bu fırsat, kendilerinin öldürdükleri komünistleri içermektedir.

Ancak, bütün yalan ve sahtekarlıklara, erki ellerinde bulundurmalarına rağmen, karşı-devrimciler derin bir korku içinde olduklarını gizleyemiyorlar. Zırhlı araçların içinde yolculuk ediyor, işgal ettikleri devlet başkanlığı binasında yatıp kalkıyorlar. Bu arada, Temeşvar olaylarının "baş kahramanı" olan kışkırtıcı ajan papaz Laszlo Tökeş'in Temeşvar'a dönemediği, neredeyse "illegal" yaşadığı haberleri geldi.

Bunlar güzel haberlerdir. Karşı-devrimin, ülkede "yabancı bir uzuv" gibi olduğunun, işçi sınıfının adaletinden, yapılanların hesabını soracağından ne denli ürktüğünün yansımasıdır. Çeşitli siyasal gelişmeler de, bunu doğruluyor.

Bu gelişmeleri, karşı-devrimin en son vardığı yeri daha iyi anlayabilmek için önce karşı-devrimin Gorbaçofçu ve Batıcı liderinin ve siyasal örgütlerinin kimliklerini ele alalım. (Daha önce bu konuya da yer yer değinmiştik. Burada son bilgilerin ışığında daha tam bir döküm vereceğiz. *-İ.S.)* Böylece, Batıcı-Gorbaçofçu işbirliğinde hazırlanan bir karşı-devrimin ne denli işçi ve Marksizm düşmanı görüş ve tutumlar yaratmaya "yetenekli" olduğunu daha iyi görelim.

Karşı-devrim galerisinden kimlikler

Romanya karşı-devrimi galerisinden seçerek buraya aldığımız lider ve parti kimlikleri, bugünkü Romanya'da cereyan eden siyasal çekişmelerin içyüzünü, karşı-devrimin hedeflerini ve korkusunu anlamak açısından eşsiz birer örnek oluşturuyor. Türkiye işçi sınıfı için de çok öğretici yanlar taşıyor.

Romanya karşı-devriminin, Gorbaçofçu, "Moskovacı" ve Batıcı, "İngilizci", ya da "Fransızcı" sayılan liderleri, örgütleri var. Bunlar birbirlerinden, kapitalizm sevgisinde ya da işçi düşmanlığında *değil*, kapitalizme hangi yoldan (Gorbaçof'un mu yoksa Batı'nın mı istediği yoldan) (yani kimin hegemonyasında) gidileceğinde farklılaşıyorlar. Şimdi kendi aralarında süren kavga bununla ilgilidir.

İşçi sınıfı ve Marksizmin Gorbaçofçu düşmanları

Karşı-devrim öncesinde Ulusal Selamet Cephesi adı altında gizliden gizliye örgütlenen Gorbaçofçu karşı-devrimciler, karşı-devrim sonrasında Sovyetler'in de yardımıyla siyasal erkten aslan payını kaptılar. Ama bugün, Batılı emperyalist ülkelerin desteğinde, karşı-devrimin mantıksal sonucuna "ilerletilmesini"(!) dayatan Batıcı karşı-devrimciler ve doğal olarak yükselen anti-komünizm dalgası karşısında, sürekli geri adım atmak zorunda kalıyorlar.

Batıcıların savunduklarından çok da farklı görüşlere sahip olmayan Silviu Brucan, bu ekibin en önde gelen lideridir. Kimliğini bütünüyle verebilme açısından, daha önceden yayınladığımız bazı bilgileri tekrar ederek Brucan'ı tanıtalım.

İşçi düşmanı Silviu Brucan

Mart 1989'da Çavuşesku'ya karşı bir "açık mektup" yazan 6 eski RKP yöneticisinden biri olan Silviu Brucan, ilk günden beri karşı-devrimin perde arkası lideriydi. Perde arkasında ipleri kontrol eden kişi olduğu için, Batıcıların boy hedefi olan Brucan, onlara karşı epeyce direndi.

Sovyetler'in desteğine sırtını dayayan Brucan, son zamanlarda, karşı-devrimin "teorisine" katkıda(!) bulunmak üzere bazı yazılar yazdı, bazı demeçler verdi. Brucan, işçi sınıfının gericileştiğini, ilericiliğin tekelinin "aydınlar" dediği bir tabakaya geçtiğini ileri sürüyor. Buna kanıt(!) olarak da, bilimsel-teknolojik devrimin etkisiyle dünya işçi sınıfının bileşiminde ve kapsamında meydana gelen değişiklikleri gösteriyor.

Kendisini daha önce RKP'den ve işçi sınıfından yalıtılmaya götüren bu görüşler, o kadar işçi düşmanı ve küstah ki, Brucan, işçi sınıfının tepkisinden, karşı-devrimin lideri konumundayken bile kaçamadı. Batılı gazetelerde Brucan'ın görüşleriyle ilgili olarak yayınlanan haberler, Romanya'da büyük tepki topladı. Batıcıların entrikalarla yapamadığını, işçi sınıfı basıncıyla yaptı. Brucan, Ulusal Selamet Cephesi yürütme komitesindeki görevinden şubat ayı başında istifa etmek zorunda kaldı. (Ancak, herhalde Sovyetler'in desteğiyle, aynı yerde "danışmanlık" yapmayı ve işçi düşmanı görüşlerini buradan propaganda etmeyi sürdürüyor.)

Karşı-devrim işçi sınıfını siyasal erkten uzaklaştırdı ama, işçiler kapitalistlerin 43 yıl sonra yeniden geri gelişlerini protesto ediyor, karşı devrimcileri sokaklarda, sopayla dağıtıyorlar.

İşçi düşmanı Silviu Brucan, 1950'li yılların ortalarında, "Moskovacı" ekibin adamı olarak, Romanya Komünist Partisi'nin merkez organı *Scintea*'nın editörlüğünü yaptı. Genel sekreter Dej döneminde, öteki "Moskovacı"-larla birlikte aktif parti ve devlet görevlerinden uzaklaştırıldı. 1956-1959 arası ABD, 1959-1962 BM elçiliği yaptı. 1966'da Çavuşesku onu bu görevinden de aldı. Daha sonra, Batılı gazetecilere anlattığı kadarıyla, Bükreş üniversitesinde Marksizm öğretmiş(!), yurtdışında öğretmenlik görevlerinde bulunmuş.

Brucan, darbeden 6 ay kadar önce, Gorbaçofçu karşı-devrimcilerle Batıcıları, Ulusal Selamet Cephesi (USC) adlı bir gizli örgütte biraraya getirdi, darbe için uygun zaman kollamaya başladı. Kasım 1989'da Londra ve Moskova'ya giderek karşı-devrim "vizesini" aldığını 3 Ocak 1990'da İngiliz 4.Kanal televizyonuna açıkladı.

Darbe sırasında devlet başkanlığı sarayını basanlar arasında yer alan Brucan, USC üyelerini topladı ve televizyondan "devrimin ateşleri içinde(!) USC'nin kurulduğunu" ilan ettirdi. Herhangi bir somut hükümet görevi üstlenmemeye dikkat eden Brucan, cephenin "dış ilişkiler komitesi başkanlığı" gibi "mütevazi"(!) bir rolü üstlendi. (Bu komitenin, USC'nin 11 kişilik yürütme komitesini de, bakanları da, devlet başkanını ve başbakanı da atayan komite olduğu, bütün önemli siyasal kararların buradan çıktığı sonradan ortaya çıktı.)

"İşçi sınıfı tutucu bir güçtür"

Brucan'ın çeşitli konularda görüşleri karşı-devrimin Gorbaçofçu ekibinin görüşlerini de yansıttığı için, buraya aldık. Brucan, çeşitli konularda şunları diyor:

Darbenin hedefi: "Romanya devriminin özel karakteri, RKP'nin kaderinde vardır. Romanya'da değişim, parti içinde bir reform hareketinden ya da iç mücadeleden geçerek gelmedi... Parti bunun (karşı-devrimin-*İ.S.*) dışında... pasif bir gözlemci olarak kaldı ve bizim niyetimiz onu aynen öyle tutmaktır. Dolayısıyla bizim özel bir parti kongresine ya da yönetimin değiştirilmesine gereksinimimiz yoktur. Parti gitti, parti artık yoktur. USC'deki komünistler komünist olarak orada değiller, partiye karşı mücadele verdikleri için oradalar. Hiçbiri kendini komünist olarak nitelemeyecektir. Romanya'da reformcu komünizm denilen saçmalık yoktur." (*Financial Times*, 29 Aralık 1989)

"Devrim RKP'siz ve ona karşı yapılmıştır." (*Financial Times*, 2 Ocak 1990)

Komünist partisi: "RKP, hiçbir zaman kendisini diktatörlükten ayırmadı, halkın bilincinde ondan ayrı düşünülmüyor ve bu nedenle işi bitmiştir. Ölmüştür." (*The Independent*, 6 Ocak, 19 Ocak 1990)

"Hepimiz başında komünisttik - hatta bazımız önde gelen yöneticiydik - ama şimdi, komünist olduğumuz için değil, Çavuşesku diktatörlüğüne karşı çıkma cesaretini gösterdiğimiz için burada bulunuyoruz, öteki partiler de aynı bonservise sahip olduklarını göstersinler de görelim." (*The Times*, 11 Ocak 1990)

"Parti bitmiştir, çünkü Çavuşesku diktatörlüğünün kökleri, tam da Lenin'in icadettiği partiye uzanıyor." (*The Observer*, 21 Ocak 1990)

"Elena ve Nikolay Çavuşesku'nun idam edilmeleri meşrudur, ama bunun dışında ölüm cezası Romen halkının ruhuna aykırıdır. Çavuşesku'nun iş arkadaşlarıyla Sekuritate teröristleri en ağır cezalara çarptırılmalıdır." (*The Independent*, 19 Ocak 1990)

Marksizm, tutucu(!) işçi sınıfı ve öncü enteller: "Çavuşesku'nun ideal toplumsal tabanı işçileştirilmiş köylüydü. Bu da 5 milyon kadar insan eder. (Oysa) Bilimsel devrim kol işçisinin rolünü azaltıyor. Entellektüelin rolünü öne çıkarıyor. İşçileşmiş köylülerin sivil haklara, basın özgürlüğüne, siyasal haklara fazla ilgisi yoktur. Bu tür soruları yükseltenler entellektüellerdir.

"Çavuşesku, her yerdeki eğilimlere karşı olarak kol işçilerinin sayısını artırmaya çalıştı. Partinin yeniden proleterleştirilmesi çağrısını yaptı... Onun ideal toplumsal tabanı işçileştirilmiş köylüydü... İşçi sınıfı burada gelecekte de tutucu bir güç olacaktır. Onu hizmet sektörüne kaydırmak zorunda kalacağız." (*Financial Times*, 29 Aralık 1989)

"Komünist partisinin ideal toplumsal tabanı köy kökenli kol işçileridir... Komünist partisi, başında, proletaryanın partisi olarak anlaşıldı. Marks ve Lenin bununla, kol işi yapan, kapitalistlerce sömürülen sınıfı anlıyorlardı. Tabii ki, geleceğin partisi olarak (bu partinin), ortaya çıkan üretici güçlerin en ilerisini kendinde temsil eden sınıfın öncüsü olması gerekiyordu. Bilimsel-teknolojik devrim, bütün bu varsayımları birer birer geçersiz kıldı." (*The Times*, 8 Şubat 1990)

"Bilimsel devrim Marksist tezi yere çaldı. Kol işçilerinin sayısı azalıyor, konumları bozuluyor. Kol işçileri artık teknik ilerlemenin öncülüğünü yapmıyorlar, tersine onlar *tutucu* bir güçtürler...

"Dolayısıyla devrimde (karşı-devrimde -*İ.S.*) yönetimde olanlar entellektüeller, özellikle öğrencilerdir..." (*Financial Times*, 29 Aralık 1989)

"Dünyada her yerde entellektüeller iktidara yürüyor. Enformasyon devrimiyle başedebilecek tek toplumsal kategori onlardır. Thatcher bir entellektüeldir. Almanya ve Fransa entellektüeller tarafından yönetiliyor. Doğu Avrupa'da yeni Doğu Alman ve Macar liderlikleri de, entellektüellerden oluşuyor. Solidarnoş entellektüellerce yönetiliyor ve Polonya hükümeti işçilerin çıkarlarına aykırı ekonomik politikalar uygulayacaktır.

"Romanya'da 1,5-2 milyon entellektüel ve 20 milyon kadar alelade halk var. (Onların entellektüellerin erkine oy vermeye ikna edilmeleri için) kendilerine yiyecek verilecek, evleri ısıtılacak ve ilaç sağlanacak. (Brucan'la röportaj yapan gazeteci bu sözleri şöyle yorumluyor: 'Brucan, komünizm-sonrası toplumda yalnızca iki sınıfın, akıllı insanların ve aptal insanların olacağı umuduyla yaşıyor. Ona göre ideali, akıllıların toplumu yönetmesi ve aptalların da temel konforun sağlanması karşılığında mutlululuk dolu olarak efendilerine oy vermesi olacak.) Ben bunu Romanya halkına değil *The Independent*'in okurlarına söylüyorum. Onlar (Romanya halkı-*İ.S.*) anlamazlar. Bu görüşleri onlara daha popüler, anlaşılır biçimde sunmak gerekir." (*The Independent*, 29 Ocak 1990)

Karşı-devrimin ekonomisi: "İzmlerden nefret ediyorum. Komünizmle kapitalizm arasında orta yol aramak da bir 'izm'dir. Komünizmin çöküşünden sonra yeni ekonomik teorilere gerek var. Doğu Avrupa'da büyük bir teorik kargaşa var. Gorbaçof'tan Polonya'da Solidarnoş'a kadar, karanlıkta yürüyorlar.

"Romanya, Batı'nın zorladığı hızla değil ama, pazar ekonomisine doğru, gidecektir... Tarımda küçük üretim özendirilecek, özel tarımcılık geliştirilecek, daha sonra hafif endüstri ve hizmet

sektörüne geçilecek. Bir kısmı kârlı olan ağır endüstri, devlet denetimi altında olacak.
"Hizmet sektörünü ve küçük ölçekli üretimi özelleştirecek bir kararname çıkarılması konusunda (cephe içinde) anlaştık... Bu yılın sonunda, kapanan fabrikalar yüzünden yüzbinlerce işçi işten çıkartılacak... Daha şimdiden, Çavuşesku'nun projelerinin iptal edilmesiyle 3 bin kadar işçi işsiz kaldı... Çavuşesku yıllarının mirası, tedrici olarak pazar mekanizmalarının uygulanmasıyla halledilecek." (*The Independent*, 22 Ocak 1990)

Brucan'ın görüşleri özetle böyle. Küstah üslubu ve derin işçi düşmanlığını, kapitalizme ve entellektüellere duyduğu hayranlığı ve Romanya'yı nereye götürmek istediğini saklamayan görüşleriyle Brucan'ın görüşleri Gorbaçof çizgisinin savunduğu görüşlerle yanyana getirildiğinde ilginç paralellikler olduğu görülüyor. Tek fark, Brucan'ın, görüşlerini, sırtında yumurta küfesi taşımadan, en açık, en küstah bir dille açıklamasıdır. Yaşamın çeşitli doğrularına karşı-devrimci yorumlar getiren Brucan, bu özelliğiyle, Gorbaçof'un "yeni siyasal düşünce"sinin derin işçi sınıfı düşmanı özünü sergilemede de yararlı olacağa benziyor.

Gorbaçof'un sınıf arkadaşı İliescu

Haftalık Alman dergisi *Der Spiegel*, 1986'nın sonlarında, "eğer Sovyetler Çavuşesku'yu bir darbe vb. yoluyla devirirlerse yerine getirecekleri adam İliescu'dur" diye yazmıştı. Gerçekten, 1989 sonunda yapılan darbeden sonra, Brucan liderliğindeki USC, Ion İliescu'yu karşı-devrimin devlet başkanlığına atadı.

1930 doğumlu olan İliescu, 1953'te RKP'ye üye oldu. Moskova'da üç yıllık eğitimi sırasında (1957-1960), Romen öğrencilerin yöneticiliğini yaparken, daha sonra SBKP'nin başına gelecek olan Gorbaçof'la arkadaş oldu. 1967'de gençlik bakanı oldu. Şubat 1971'de RKP'nin eğitim ve propaganda işleri ile sorumlu MK sekreterliğine getirildi. Ancak, partinin verdiği görevleri yerine getirmeye yanaşmadığı için, Temmuz 1971'de bu görevden uzaklaştırıldı. Temeşvar parti örgütüne 2.sekreter oldu. 1974-1979 arasında Sovyet sınırındaki Iasi'de parti sekreterliği yaptı. 1980'de "disiplinsizlik" gerekçesiyle MK'dan, sorumlu parti görevlerinden uzaklaştırıldı. 1984'ten sonra, su işlerinde, bir teknik yayın kuruluşunda yöneticilik yaptı.

Çavuşesku, İliescu'nun gençlik bakanlığı, MK'nın eğitim-propaganda sorumluluğu sırasındaki çalışmalarının ışığında, İliescu hakkında şu değerlendirmeyi yapmıştı:

"Küçük burjuva enteli, bürokratik bir kafa yapısı var ve genç insanların çalışması hakkında hiçbir şey bilmiyor."

Gerçekten de, İliescu, 1970'lerde Romanya'da endüstrileşme atılımıyla uyumlu bir "kültür devrimi" kampanyası düzenlenmesi girişimine karşı çıkmıştı.

İngiliz burjuvazisi, darbenin hemen ardından, İliescu için, "Gorbaçof'un Moskova Üniversitesi'nden arkadaşıdır ve kabul edilebilir bir komünist lider olabilir... Batı'nın yardımı temeldir" değerlendirmesini yaptı. Gerçekten İliescu, emperyalizmin "kabul edebileceği" bir "komünist"(!) olduğunu göstermek için çok çaba harcıyor. *The Observer* gazetesi, "Romanya'nın Gorbaçof'u" dediği İliescu'nun, "bugün elinde reforme edilecek bir parti olmayan bir komünist(!) reformcu" olduğunu söylüyor. RKP MK'nın eski "ideoloji sorumlusu" İliescu, komünizme ve komünist partisine karşı tutumunu şöyle açıklıyor:

"Biz ideolojinin köleleri değiliz."(!)

İliescu'nun neyin kölesi olduğu, karşı-devrimin olayları içinde çabuk açığa çıktı. Bir kilisede karşı-devrim "şehitleri" için yapılan ve kendisinin de katıldığı ayinden sonra, karşı-devrimin mantıksal sonucuna ulaştırılmasını, katıksız burjuva erkinin kurulmasını isteyen anti-komünist gösteriler hükümetin kapısına dayanınca, hemen havaya giren İliescu, RKP'yi yasaklama kararını ilan etme onursuzluğunu şevkle yerine getirdi ve şunları söyledi:

"Çavuşesku diktatörlüğü tarafından ele geçirilmiş ve ulusal ruha ve tarihsel geleneklerimize ters düşen bir uygulama içinde olan RKP, 12 Ocak 1990 tarihinden itibaren yasaklanmıştır." (*Financial Times*, 13 Ocak 1990)

sonlarında, bir Sovyet ajanına, genelkurmayın gizli belgelerini geçirdiği ortaya çıktı. Yargılanan Militaru, "bir yabancı ülke hesabına casusluk yapmaktan" idama mahkum edildi. Ancak Sovyetler Birliği ağırlığını koyup araya girince hayatı kurtuldu. Geri bir görevde tutuldu, 1986'da emekliye ayrıldı.

General Militaru, sahneye tekrar, darbeci Ulusal Selamet Cephesi'nin, "gelişmelerin ateşi içinde kuruldu-ğu"(!) ilan edildiği sırada çıktı, ordunun komutasını üstüne aldı. Öte yandan, cephenin 22 Aralık'ta yaptığı ilk toplantıda, "cephenin zaten altı aydır çalıştığını" ağzından kaçırarak, hem cephenin önceden varlığını, hem de kendisinin en az altı aydır USC'nin üyesi olduğunu kanıtlamış oldu. Ajanlığı casusluğu bir yana, Sovyetler'in ordu içindeki bağlantısının Militaru olduğunu söylemek hiç de yanlış olmayacaktır.

Ancak, son haberlere göre, karşı-devrimin kendi mantıksal sonucuna, çıplak burjuva erkine "ilerletilmesini" isteyen güçlerin dayatması ve Gorbaçofçuların kellesini istemesi karşısında, Gorbaçofçu kesim, Militaru'yu feda etti. Erki "Ulusal Birlik Konseyi" adı verilen yeni bir yapı içinde

Gorbaçofçular ise, kendi yaratımları olan ve işbirliği yapmak istedikleri (resimdeki) Batıcı karşı-devrimcilerle işçi sınıfı arasında sıkışıp kaldılar.

Troçkistlerin "devrim" diye göklere çıkardıkları, TDKP ve TKP-ML gibi örgütler "halk ayaklanması" payesini verirken, TBKP'nin alkışladığı Romanya karşı-devriminin devlet başkanı, işte böyle biridir. Romanya karşı-devrimi ve Gorbaçofçu karşı-devrimci İliescu, birbirlerine çok yakışıyorlar.

Sovyet ajanı Militaru, Macar "dostu"(!) Stanculescu

Karşı-devrimin ilk saatlerinde, Bükreş'teki Türkiye Büyükelçiliği, "ordunun başında Militaru diye biri var" diyordu. Bu adamın rasgele biri olmadığı, Gorbaçofçuların darbesinde önemli bir rol oynadığı, hatta bugünkü verilere bakılırsa, Silviu Brucan'ın sivilleri, Militaru'nun da yüksek rütbeli subayları örgütlediği rahatlıkla söylenebilir.

Darbe sonrasında, savunma bakanlığı görevine getirilen general Nikolay Militaru'nun "dikkate değer" bir geçmişi var.

General Militaru, 1960'larda RKP MK aday üyesi oldu. Bükreş ve 2.ordu komutanlıklarında bulundu. Çavuşesku'nun kendisini savunma bakan yardımcılığı görevine aday göstermeye hazırlandığı bir sırada, 1970'lerin

Batıcılarla paylaşmak zorunda kalan Gorbaçofçular, orduda doğan bölünmenin büyüme eğilimi göstermesi karşısında Militaru'yu savunma bakanlığından aldılar. Yerine, general Stanculescu'yu getirdiler.

Savunma bakanlığı görevine getirilen general Stanculescu, Militaru'nun iki yardımcısından biriydi. Ekonomi bakanlığının yanısıra, posta ve telekomünikasyon bakanlığının da kontrol eden bir başka kilit adamdı.

Çavuşesku yönetimi altında 1981'de savunma bakan yardımcılığı, 1985'te silah endüstrisi sorumluluğu görevlerinde bulunan Stanculescu'nun, içinde bulunduğu karanlık ilişkiler karşı-devrim sırasında ortaya çıktı. (Bakınız: *İşçinin Sesi*, sayı:387, Çek-Al) Darbenin hemen ardından, Çavuşesku yoldaşların Sibiu yönüne gitmek üzere bindikleri helikopteri orduya izleten, onların yakalanmasında, "yargılanıp" katledilmesinde birincil rolü oynayan, Stanculescu'dur. 1989 yazında, Budapeşte'ye "özel bir ziyaret"(!) yapıp Macar ordu yetkilileriyle darbeye ilişkin "iyi ilişkiler kuran" da Stanculescu'dur!

Stanculescu'nun ekonominin geleceğine ilişkin planları, Gorbaçofçu karşı-devrimcilerin kapitalizmi hortlatma yönündeki girişimlerini ortaya koyması açısından önemlidir.

Stanculescu'nun planına göre, merkezi planlama sistemi kaldırılacak. Özellikle dış ticarette, karar verme mekanizmaları "özerkleştirilecek". (Yani, "dış ticaret tekeli" kaldırılacak.) Kollektif çiftliklere ait 2 milyon hektarlık tarımsal arazi köylülere özel tarım yapmaları için geri verilecek. Ama bu çabalarda "önemli zorluklarla"(!) karşılaşılıyormuş. Bu zorlukları Stanculescu'yla röportaj yapan *Financial Times* şöyle aktarıyor:

"Çavuşesku rejiminin nüfusu sıkarak, ülkede dış borç bırakmadığı doğrudur. O ayrıca, özelleştirilecek devlet endüstrilerini satın almaya aday olabilecek bir özel sektör de bırakmadı..." (*Financial Times*, 22 Ocak 1990)

Bunu, herhalde Çavuşesku yoldaşın liderliğindeki RKP'nin başarı hanesine yazmak gerekiyor. Ayrıca, RKP'yi neden yoketmeye çalıştıkları buradan iyi anlaşılıyor.

Demokratik "komünist"(!): Janos Fazekas

Çavuşesku'nun ölümüyle birlikte siyasal erke çöken Gorbaçofçular, bir yandan işçi sınıfına ve RKP'ye ağır saldırılar yönelttiler. Bir yandan da, RKP'nin toplumda taşıdığı ağırlığı ve gösterebileceği direnci dikkate alarak, parti tabanını kendilerine "kazanma" taktiği uyguladılar. Batı basınında, RKP'nin kongre toplamasını, ama kendini feshetmesini isteyen bazı "demokratik komünistlerin"(!) bulunduğu haberlerinin çıkmasının altında yatan buydu.

Ancak, Gorbaçofçuların korktukları oldu, ne işçi sınıfı ne de RKP karşı-devrime yüz vermedi. Bunu hem üretimdeki tutumuyla hem de bürokraside gösterdiği dirençle ortaya koydu. RKP'nin siyasetin dışında tutulmaya çalışılmasına, "olüp bittiğinin" ilanına vb. bütün "önlemlere" rağmen, fabrikalardan devlet bürokrasisinin yükseklerine kadar birçok alanda, karşı-devrime giderek artan bir direniş gösterildi. Gelişmeler, Batıcıların da bastırmasıyla, RKP'nin yasaklanmasına, sonra da öldüğü gerekçesiyle bütün mal ve para varlığına el konulmasına vardırıldı.

Yine de, Gorbaçofçular, kendi adamlarına bir düzmece RKP "kongresi" toplattırıp, "işe yaramayacak"(!) kadroları safdışı etme, kalan "sağlamlarla"(!) Batı ölçülerinde kabul edilebilir bir parti kurmaya yönelik tasarılarından vazgeçmediler. Bu iş için tozunu silkeleyip raftan indirdikleri "komünistlerden"(!) biri de Janos Fazekas'tır.

1982 yılına kadar başbakan yardımcılığı, hatta RKP Siyasal Yürütme Komitesi üyeliği yapmış olan Macar asıllı Fazekas, görüşleri Çavuşesku yönetimiyle ters düştüğü için, görevden uzaklaştırılmış. Aynen öteki karşı-devrimciler ve dönekler gibi, Çavuşesku için ağzına geleni söylüyor. Onun "kültürsüz, kaba biri, bir anarşist, bir kariyerist, bir derebeyi, bir mutlakiyetçi... vb." olduğunu ileri sürüyor. Kendisi ise "demokratik(!) bir KP'den yana"ymış.

Fazekas, işçi sınıfından puan toplayabilmek için, "militan"(!) havalara girmeyi de ihmal etmiyor, "ben, bilimsel sosyalizme olan inancımı, gömlek ya da pantolon değiştirir gibi değiştirmeyeceğim", falan diyor. Hat-

ta, sempatik görünebilmek için "Romanya'da bugün çok sayıda antikomünistin varolduğunu", "devrim (karşı-devrim-*İ.S.*) sırasında ölenlerin içinde, çok sayıda parti üyesinin olduğunu" falan açıklıyor. (*The Observer*, 21 Ocak 1990)

Ama Fazekas, önerdiği RKP "kongresi"nin(!), "Çavuşesku'ların hizmetçilerini ve ikiyüzlü oportünistleri" temizlemesi, partinin kendini feshetmesi ve bir demokratik(!) "sol sosyalist parti"ye dönüşmesi gibi istemleriyle, gerçek niyetlerini ortaya koymadan da edemiyor. Fazekas'ın "demokratik komünist partisinden"(!) anladığı, Gorbaçofçu karşı-devrim çizgisinin görüşleriyle ne kadar da paralellik taşıyor. Bakın Fazekas ne diyor:

"Her çok partili rejimde, demokratik olduğu sürece bir komünist partisine yer vardır. Parti, *demokratik merkeziyetçiliği, proletarya diktatörlüğünü ve sınıf mücadelesini bırakırsa*, demokratik olabilir." (*agy*) (abç)

Bu görüşler, karşı-devrimci Gorbaçof çizgisinin ne denli Marksizm düşmanı görüşler "üretmeye" yetenekli olduğunu güzel yansıtıyor. Romanya karşı-devrimiyle Sovyetler Birliği'ndeki çizgi arasındaki paralelliği sergilemesi açısından çok öğretici oluyor.

Ancak, bütün karşı-devrimler gibi Romanya karşı-devrimi de, kendi mantıksal sonucuna doludizgin ilerlemek istiyor. Bu eğilimi "Batıcılar" dediğimiz kesim temsil ediyor. Bunlar, Gorbaçofçuların, karşı-devrimi "Gorbaçof yönetiminin kabul sınırları içinde tutma" çabalarına karşı saldırıların başını çekiyorlar. Batıcıların ağır topları arasında Mazilu, Cornea gibi liderler, devrik Romen kralı ve sülalesi, Ulusal Köylü Partisi, Liberal Parti gibi siyasal örgütler var. Bunları da görelim.

Batıcı karşı-devrimciler

Romanya karşı-devriminin, "İngilizci", "Fransızcı" vb. sayılan liderleri, örgütleri var. Bunlardan birisi, yakın zamana kadar karşı-devrimin devlet başkan yardımcılığını yapmış olan Dumitru Mazilu'dur.

Mazilu: "Romanya, artık komünist değildir!"

Gorbaçofçular, karşı-devrimin ertesinde Batıcılara erkteki kilit mevkileri vermediler, ama bazı sorumlulukları vermeden de onlarla "ittifakı" sürdüremeyeceklerini düşündüler. Örneğin, dışişleri bakanlığı hukuk dairesinin eski danışmanlarından, Çavuşesku zamanında "Batı'nın adamı" olduğu gerekçesiyle görevden uzaklaştırılan Dumitru Mazilu'yu, Iliescu'nun yanına yardımcı yaptılar.

Mazilu, 1987'de BM'ye "Romanya'da insan hakları" üstüne bir rapor hazırlamış, ama yönetim tarafından görevden uzaklaştırılınca "raporunu" sunamamıştı. Sonra bu raporu Batı'ya kaçırdı. BM, Mazilu raporunu kendi resmi belgesi olarak kabul etti. Emperyalizm bu rapordan, Çavuşesku yönetimi üstünde diplomatik basıncı artırmada yararlandı.

Mazilu, karşı-devrim sonrasında, Ulusal Selamet Cephesi'nde (USC) Gorbaçofçuların gücünü kırmaya, onları yıpratmaya, bulunduğu konumun olanaklarıyla Batıcıları, çıplak anti-komünist görüşleri sokakta güçlendirmeye çabaladı. Bunda oldukça da başarılı oldu. 12 Ocak'ta Bükreş'te yapılan anti-komünist gösteride, göstericilere, "kahrolsun komünizm", "kahrolsun Brucan, Iliescu, Roman" vb. sloganlarını attıran oydu.

Gorbaçofçuların perde arkası lideri Brucan, bu tutumu, Mazilu'nun eskiden Sekuritate Akademisi'nde öğretmenlik yapmış olduğuna ilişkin haberleri basına sızdırarak "cezalandırdı." Bu durumda, USC içinde konumu sarsılan Mazilu, anti-komünist sokak gösterilerinin artmasını fırsat bildi, USC'nin bir siyasal parti olarak seçimlere katılacağının Brucan tarafından açıklanması üzerine, "komünist ve Stalinistlerin cepheyi yönettiğini"(!) söyleyerek devlet başkan yardımcılığından ve USC üyeliğinden (Doina Cornea gibi Batıcılarla birlikte) istifa etti.

Daha çok ABD ve İngiltere tarafından öne çıkartılan Mazilu'nun görüşleri, Batıcıların Romanya karşı-devrimini götürmek istedikleri nokta konusunda hiç kuşkuya yer bırakmıyor. Ayrıca, Batıcıların da, Gorbaçofçular gibi, karşı-devrime önceden, hatta programlarıyla bile hazırlıklı olduklarını ortaya koyuyor.

Mazilu çeşitli röportaj ve demeçlerinde şunları söylüyor:

Karşı-devrimci cephenin programı hakkında: "(Karşı-devrimde) meydanda toplanan halka USC'nin programını ben okudum ve halk da bu programı destekledi. Bu programı hapisteyken ben hazırlamıştım, çünkü bir devrim (karşı-devrim -*İ.S.*) olasılığının çok yakın olacağını düşünüyordum..."(!) (*Newsweek*, 15 Ocak 1990)

Sosyalizm ve komünist partisi hakkında: "Romanya özgür olacak, komünist değil, ama demokratik olacak." (*Financial Times*, 28 Aralık 1989) "Romanya artık komünist bir ülke değildir, özgür bir ülkedir, gerçek demokrasiyi yaratacaktır." (*Time*, 8 Ocak 1990)

"Komünistler tarafından (yıllar içinde) atılan adımları tersine çevirmek için olanaklı olan herşeyi yapmak istiyoruz... Romanya Komünist Partisi'nin hiçbir geleceği yoktur." (*Newsweek*, 15 Ocak 1990)

"Bizim anayasamız hiçbir 'izm'e, sosyalizme ya da komünizme bağımlı değildir. O, insana(!) hizmet eder." (*The Independent*, 11 Ocak 1990)

"Halk ortaya çıkıp siyasal eğilimlerini söylemelidir... Eğer KP'yi destekliyorlarsa bunu söylemelidirler, ama o zaman resmi dairelerde, hükümette vb. görev yapamazlar. (İlginçtir, halk KP'yi destekliyorsa o zaman biz istenmiyoruz, gidelim demiyor. Demokrasi, çoğunluğun iradesi gibi kayguları olmadığını, 'halk ayaklanması' sözünün ne kadar sahte olduğunu açık ediyor.*İ.S.*) KP'yi desteklemiyorlarsa bunu da açık açık söylemelidirler." (*Financial Times*, 8 Ocak 1990)

Çavuşesku yoldaşların katli hakkında: "Eğer devrim zalimlere(!) karşı bu adımı kararlılıkla atmasaydı, Romanya'da daha çok kan dökülürdü... (karşı-devrim, RKP'nin bu liderlerini öldürmeseydi, partinin güçleri karşı-devrime çok daha büyük bir engel oluşturürdu demek istiyor-*İ.S.*)" (*Newsweek*, 15 Ocak 1990)

Yeni rejimin niteliği hakkında: "Reformlarımız ötekilerden (öteki sosyalist ülkelerde olanlardan-*İ.S.*) daha radikaldir. Siyasal alanda daha şimdiden eski yapıların *tümünü kaldırdık*. Ben değil, benim meslektaşlarım değil, ama devrimin kendisi (yani karşı-devrim-*İ.S.*), geçmişe ait herşeyin ortadan kaldırılmasını (sosyalizmin kurumlarının likide edilmesini-*İ.S.*) istedi. Ve bunun için çok kan döktük... Reformlarımız çok, çok radikal olmak zorundadır." (*agy*) (abç)

Mazilu'nun görüşleri de böyle. Görüldüğü gibi, işçi sınıfı ve sosyalizm düşmanlığında Gorbaçofçu Brucan ile Batıcı Mazilu arasında çok büyük farklar yok.

Cornea, kral sülalesi ve faşistler

Romanya karşı-devriminin, ünü Çavuşesku zamanına taşan, en azılı, uzlaşmaz anti-komünisti, kuşkusuz bayan Doina Cornea'dır. Cornea, 1983 yılına kadar Kluj üniversitesinde Fransızca öğretmeniydi. Sosyalizme ve komünist partisine karşı her fırsatta yazılı, sözlü düşmanlığı onu emperyalist Batı'nın gözdesi yapmıştı.

Karşı-devrim öncesinde Batılı ülkeler (özellikle İngiltere ve Fransa), Cornea'nın "insan haklarının" savunusunu, Çavuşesku rejimine karşı giriştikleri gözden düşürme ve karalama kampanyalarının kılıfı yaptılar.

Cornea, karşı-devrim sonrasında Gorbaçofçular tarafından Ulusal Selamet Cephesi'nin Kluj ve merkez örgütlerine alındı. Ancak, Gorbaçofçuları "kendilerini boyamış komünistler(!)" olarak niteleyen Cornea, onlarla da çatışma içine girdi. Gorbaçofçu karşı-devrimcilerin denetimindeki cephenin (USC) bir siyasal partiye dönüşmesine karşı çıktı. 1947'de yasaklanmış olan, ama karşı-devrimle birlikte hortlayarak legale çıkan Ulusal Köylü Partisi'nin kurucuları arasında yer aldı.

Romanya işçi sınıfının Gorbaçofçu karşı-devrimcilerle barışık olmadığını, Çavuşesku yoldaşların katlinin ardından RKP'nin illegale itilmesiyle de işçi sınıfı açısından bir siyasal boşluk doğmuş olduğunu gören İngiliz basını, Cornea'yı "işçi dostu"(!) olarak gösterebilmek için özellikle çaba gösterdi. Azılı anti-komünist Cornea, çevre sorunlarının yoğun, çalışma koşullarının kötü olduğu endüstriyel merkezlerde, maden ocaklarında "işçi dostu"(!) demagojiye hız verdi. Emperyalist ülkeler, Gorbaçofçuların da kazanmaya çalıştığı işçi sınıfından bir kesimi Cornea'nın bu çabalarıyla, belki safımıza çekebiliriz diye düşünüyorlar.

Doina Cornea'nın siyasal konumuyla ilgili en son gelişmeler ise şöyle: Gorbaçofçuların perde arkası lideri Silviu Brucan'ın, ocak ayı sonlarında, USC'nin bir siyasal partiye dönüşerek seçimlere katılacağını açıklamasından sonra cepheden istifa etti. Bir süredir sokağa çıkmaya ve "sorunu sokakta halletmeye" çağırdığı öteki karşı-devrimcilerin arasındaki yerini aldı.

Bu arada, karşı-devrim gerçekleşir gerçekleşmez TV binasından yayın yapan gurupta yer alan karşı-devrimci şair Mircea Dinescu'nun "uluslararası ilişkileri" de biraz açıklık kazandı. Gorbaçofçuların "Romanya Yazarlar Birliği geçici başkanlığı"na atadıkları Dinescu, *Moscow News* ve *Independent* gibi yayın organlarına, kendisine Çavuşesku'nun devrildiği haberini ulaştıranın, "bir dostu" olan Hollanda büyükelçisi olduğunu anlattı.

Öte yandan, devrik kral Mihail'in, prens Paul'un, prenses Margerita'nın da hakkını yememek(!) gerekir. Onlar da canla başla karşı-devrimin "ilerletilmesi" uğruna çalışıyorlar.

İngiliz pasaportlu prens Paul, Paris'ten Bükreş'e "insani yardım" getirdi. Devrimin 1947'de gömdüğü, şimdi Gorbaçofçuların karşı-devrimiyle hortlayan Ulusal Liberal Parti yetkilileriyle görüştü. (Bu parti kralın geri dönüp tahta çıkmasını, ülkede anayasal monarşi kurulmasını istiyor. Ulusal Köylü Partisi de bu öneriyi destekliyor.) Ardından Batıcılar büyük anti-komünist gösteriler örgütlediler.

Kral eskisi Mihail'in büyük kızı prenses Margerita'nın işleri daha da ilginç! Margerita, BM'in FAO örgütündeki işinden, karşı-devrimden *6 ay önce* ayrılmış. Gerekçesi de, İsviçre'den Çavuşesku yönetimine karşı mücadeleyi örgütlemekmiş. Herhalde o da, Romanya'da karşı-devrim olacağı hakkında "gaipten haber almış"(!)

Margerita, karşı-devrimin hemen ertesinde, Çavuşesku ve sosyalizmin yok ettiği "Romen artistik ve kültürel mirasını canlandırmak" amacıyla bir dernek kurdu, Bükreş'e geldi. Ulusal Liberal Parti ile görüşmeler yaptı. Ülkeye yerleşeceğini, babasının (kral eskisi) komünistlerce "silah zoruyla erkten indirildiğini" anlattı, "son 40 yıl içinde olanlar karşısında duyduğu nefreti ve dehşeti ifade edecek söz bulamadığını" açıkladı. (*The Times*, 22 Ocak 1990)

Bu arada, yıllardan beri İngiltere, Fransa gibi ülkelerde üslenmiş olan kralcılar, Romen faşistleri, bavullar dolusu parayla Bükreş'e uçtular. Ulusal Köylü ve Ulusal Liberal Parti'den adaylıklarını koyacaklarını açıkladılar. Dünya Hür Romenler Birliği başkanı Ion Ratiu, kısa süre içinde, anti-komünist yayın yapacak bir radyo istasyonu, bir de günlük gazete kuracağını, komünizme karşı mücadeleyi daha da yükselteceğini açıkladı. Ratiu'ya, Romanya'ya "hümanist"(!) teknik yardımda bulunan Fransız elektronik tekeli Thomson malzeme sağlıyor.

Ne ilginç, Romanya karşı-devrimi, Osmanlı İmparatorluğu'nun son zamanlarındaki gibi, şu ya da bu yabancı ülkenin "dostları", "ajanları" vb. ile dolu! Brucan'lar Iliescu'lar Militaru'lar "Moskova'nın", Cornea ve Mazilu'lar, krallar prens ve prensesler "Londra, Washington, Paris'in" adamı! Zavallı Dinescu da, ne yapsın, "Amsterdam'ın" adamı olabilmiş(!)

Karşı-devrimin uluslararası bağlarını bundan güzel ne anlatabilir? Kulaklarımızda, karşı-devrimin uyduruk "mahkemesi" karşısında, alnını eğmeden onurla sosyalizmi savunan Çavuşesku yoldaşın şu sözleri çınlıyor:

"Ben yalnızca işçi sınıfına hesap veririm. Bu darbeye hesap vermem... Paralı askerleri getirten sizsiniz. Sizi, yabancıların yardımıyla bu darbeyi örgütlemekle suçluyorum... Siz halka ihanet ettiniz. Siz Romanya'nın bağımsızlığına ihanet ettiniz!"

Romanya bu aşağılık satılmışlar sürüsünden, ajan ve hainlerden, döneklerden elbette hesap soracaktır. İşçi sınıfındaki öfke, bu guruplar siyasal platformlarını, ekonomik önerilerini yayınladıkça, anti-komünist, karşı-devrimci güruh, Bükreş'in ana caddelerinden kırsal bölgelere kadar, yoldan geçen işçilere "bu da komünist" diye saldırdıkça kabarıyor. Romanya işçi sınıfı, sosyalizmi karşı-devrimin her türlü soysuzuna karşı korumak üzere dişlerini biliyor. Gelişmeleri yaşayıp göreceğiz.

(Devam edecek)

***10 Eylül* dergisi yaptığı doğru bazı değerlendirmeleri mantıksal sonucuna ulaştırmıyor**

Kollanacak tek şey vardır o da doğruyu yansıtmaktır

10 Eylül dergisinin yazarlarında Türkiye devrimci hareketinin genel ortalamasına göre oldukça iyi bir bilgi birikimi vardır. Ama bazı önyargılar ya da hesaplar, bu bilgi birikiminin dolu dizgin, yalnızca ve yalnızca doğruyu söyleme kaygusuyla kullanılmasına engel olmaktadır. İşçi sınıfı devrimcilerinin, bilgi birikimlerini önyargıların, dar siyasal hesapların ardına hapsetmeye hakkı yoktur.

Nurten Keskin

Eylül 1989'da yayına başlayan *10 Eylül* adlı dergide, Sovyetler Birliği ve dünya "komünist" hareketinde olanlara ilişkin görüş ve değerlendirmeler içeren çeşitli yazılar yayınlandı. Bu yazılarda iki çelişik özellik birarada var. Birinci özellik, Sovyetler'deki gelişmelere ilişkin - oldukça eski verileri ele almalarına rağmen - oldukça güzel veriler sunmuş ve bunlara doğru yönde bazı eleştiriler getirmiş olmalarıdır. İkinci özellik ise, yaptıkları bazı doğru değerlendirmeleri mantıksal sonucuna ulaştırmaktan kaçınmaları, belki bundan 10-20 yıl önce geçerli olabilecek türden geri sonuçlarda takılıp kalmalarıdır.

Bu çelişik tutum eleştiri üsluplarına da yansımıştır. Gördükleri yanlışların önemiyle hiç uyuşmayacak denli hafif ve yumuşak bir üslup kullanılmıştır.

Derginin kullandığı verileri ve doğru yönde ulaştığı bazı sonuçları alıntılarla uzun uzun sıralamayıp kendi cümlelerimizle biz özetleyelim.

Dergi iki yıl kadar önce SBKP Bilimler Akademisi tarafından hazırlanmış olan "Tezler"in en temel konularda Marksizm-Leninizmle çeliştiğini örneklerle gösteriyor ve Marksizm-Leninizm'in terkedildiğini saptıyor. Sınıf savaşımı yerine sınıf karşıtlarıyla işbirliği ve uzlaşmanın getirildiğini, barış, çevre sorunları vb. konulara sınıfsal bakılmadığını bilertiyor ve daha bunun gibi çeşitli konularda doğru yönde saptamalar yapıyor.

Gorbaçof çizgisinin bugün ulaştığı karşı-devrimci aşamada bu değerlendirmeler çok geridir ama yine de yönü doğrudur. Sorun, şimdi vereceğimiz örneklerden de görüleceği gibi, bunlarla uyuşmayan sonuçlar ve "nazik" üsluptadır. Birkaç örnek verelim:

"...Sosyalist ülkelerde ve özellikle de Sovyetler Birliği'nde 1985'ten bu yana sistemin kimi *aksayan yönlerini aşmak için* girişilen *yeni arayışlar* tüm dünyada büyük *ilgi* uyandırmaktadır.

"...

"Sovyet bilimadamlarının tezlerinde öncelikle göze çarpan şey, yazarların alçakgönüllülüğüdür. Onlar görüşlerini hiçbir yerde dayatmacı bir biçimde öne sürmüyorlar, doğruların tekeline sahip olduklarını iddia etmiyorlar.

"...

"...Sovyet bilimadamları bu tezleri *gerçekten tartışmak için* ve bilinçli olarak *sivriltip, abartarak* hazırlamışlardır. (Tezler ne sivriltme ne de abartma taşımamakta, tam tersine bugün gelinen noktanın yanında son derece utangaç kalmaktadır.-*İ.S.*)

"...

"Gerek global sorunlara - özellikle de nükleer savaş tehlikesinin bertaraf edilmesi sorununa - yanlış yaklaşılmasının, gerekse de buna bağlı olarak yeni bir toplumsal gelişme modelinin önerilmesinin sonucu olarak, yeni politik düşünce, savaşım biçimleri konusunda Marksist öğretiyi *kabalaştırıyor. Savaşımın 'uygar', 'demokratik', 'barışçıl' biçimleri mutlaklaştırılıyor. Sanki demokratik olan savaşım barışçıl olmak zorundaymış gibi yanlış eşitlemelere gidiliyor.*" *(Kemal Bilgi, 10 Eylül,* Eylül 1989) (abç)

Global sorunlara sınıfsal bakmayan, barış savaşımının sınıfsal olmadığını ileri süren, devrimlere gerek kalmadığını, kapitalizmin evrimci yoldan kapitalizm olmaktan çıkacağını belirten, savaşım biçimlerini yalnızca barışçıl biçimlerle sınırlayan bir belgenin Marksist öğretiyi yalnızca "kabalaştırdığını" söylemek, azılı bir katili cinayete teşebbüsle yargılamak gibi birşeydir. Bu belgenin yazarlarının bilimselliğini, alçakgönüllülüğünü, demokratik tartışmaya düşkünlüğünü vb. övmek ise, azılı katilin, hiç istemeden, bir sinir krizi anında cinayete teşebbüs ettiğini söylemeye benziyor.

Yukarıdaki alıntıları yaptığımız yazı 1988 Eylül'ünde yazılmış. Ancak 1989 Eylül'ünde yayınlanırken hiçbir değişiklik yapılmamış ve bugün geçerli olmadığına ilişkin herhangi bir şerh koyulmamıştır. Zaten biraz sonra vereceğimiz alıntılardan da görüleceği gibi bugün yazılan yazılarda ulaşılan sonuçlar da farklı değildir. Ve bu yazarlar Kemal Bilgi'nin yazısındaki görüşlere aynen katıldıklarını söylemektedirler:

"Bu temel olumsuzlukların yanında, özellikle açıklık ve barış politikasının, politik ve toplumsal alanlarda kimi yararlı sonuçları olduğunu da belirtmeliyiz: Berlin duvarının yıkılması örneğinde olduğu gibi, sosyalist ülkelerin tecrit ve kendine güvensizlik çemberini aşmaya başladığını söyleyebiliriz. Ayrıca açıklık politikasıyla sosyalist demokrasinin gelişmesinin hızlanabileceğini düşünüyoruz. Öte yandan sosyalist ülkelerin barış politikalarıyla kapitalist ülke halkları arasında saygınlıklarını artırmakta olduğunu da söyleyebiliriz." (O.Yücel-E.Can, *10 Eylül*, Aralık 1989)

Bu değerlendirmeler, en hafifinden söylersek çok abes kaçıyor. Berlin duvarının yıkılması karşı-devrimci girişimlere eşlik etmeseydi belki çok olumlu olurdu. Ama bugün karşı-devrimci girişimlere eşlik ediyor, "sosyalist ülkelerin tecrit ve kendine güvensizlik çemberini aşmaya başladığını" değil, kapitalizmle aradaki sınıf duvarlarının yıkıldığını simgeliyor.

"Açıklık politikasıyla sosyalist demokrasinin gelişmesinin hızlanabileceğini düşünmek" Gorbaçof'un ilk geldiği yıllarda, henüz demagojik militanlıkları yeterince açığa çıkmamışken belki ama bugün "açıklık politikası"yla sosyalist demokrasi kavramlarını yanyana kullanmak bile abestir. Kapitalizme yönelen bir çizgi, hiçbir siyasetiyle sosyalist demokrasiyi geliştiremez. Sosyalist demokrasi gelişecekse, artık ancak "açıklık politikası"nı uygulayanlarla sınıf savaşımı sonucunda gelişebilir.

En tuhafı da son cümlede yapılan değerlendirmedir. Kemal Bilgi'nin yazısında, "Tezler"in en çok eleştirilen konusu, barış savaşımına ve nükleer savaş konusuna yanlış yaklaşılması, sınıfsal değil uzlaşmacı bakılmasıdır. Bunun üstüne, kalkıp "sosyalist ülkelerin barış politikalarıyla kapitalist ülke halkları arasında saygınlıklarını artırdığı"nı söylemek, uzlaşmacı barış siyasetinin iyi sonuçlar verdiğini söylemekle eş anlamlıdır.

Şimdi geliyoruz, bütün verilerden ulaştıkları daha genel sonuçlara:

"Tüm bu söylediklerimiz ışığında, politik savaşım alanına bütünsel baktığımızda, *son 4-5 yılın* dünya komünist hareketi açısından büyük bir geri adım, *bir sağa savrulmayı* ifade ettiğini söyleyebiliriz... Dünya komünist hareketindeki bu *gerileme ve sağa kayma eğilimine* karşı her alanda olabildiğince direnmek gerekiyor." *(agy) (abç)*

Bugün Romanya'da, Sovyetler'de, tüm dünyada gördüğü işlevle karşı-devrimciliği tastamam ortaya çıkmış Gorbaçof çizgisini "sağa savrulma", "sağa kayma eğilimi" vb. türden değerlendirmek ona iltifat olmuyor mu? Dünya "komünist" hareketinin belki 20 yıl önceki haline "sağa kayma eğilimi" denebilirdi. Oysa *10 Eylül* çöküşün yaşanmakta olduğu bugüne kaymanın kendisi bile değil "eğilimi" diyor.

Biz bu yazıda Gorbaçof çizgisinin karşı-devrimciliğini kanıtlamaya çalışmayacağız, bu işi Mercan Köklü ve Haluk Moralı yoldaşlar çok güzel yapıyorlar. Bu yazımızda asıl dikkati çekmeye çalıştığımız nokta *10 Eylül*'ün kendi verileriyle ve değerlendirmeleriyle bile tutarsız olarak ulaştığı geri sonuçlardır.

Bu tuhaf mantık bir başka biçimde daha kendini gösteriyor. Dünya "komünist" hareketinde olanların baş sorumlusu SBKP iken ve suçun en büyüğü ona düşerken *10 Eylül* SBKP'ye pek kızmıyor da onların küçük kopyelerine, TBKP'lere daha çok kızıyor. Bununla ilgili de birkaç alıntı verelim:

"Üstelik Türkiye'deki kimi odakların, ülke içinde izledikleri politikayı, yeni teorik açılım ve saptamalarını kendi değerlendirmeleriyle açıklayamıyor olmaları nedeniyle, özellikle Sovyetler Birliği'nden *bir grup bilim adamının tartışılmak üzere kaleme aldıkları Tezler'i* 'yeni dogmalar halinde' kendilerine kalkan yapmaları, bu konuda geniş çaplı bir irdelemeyi gerekli kılıyor...

"Bu uzunca ama bizce gerekli girişi, tartışılmak üzere öne sürülen tezleri kendilerine 'yeni dogmalar' olarak alanlara, reformist politikalarına kalkan yapmaya kalkışanlara ithaf edip, tezlerin içeriğini incelemeye başlayalım." (Kemal Bilgi, *agy) (abç)*

"Sosyalist ülkelerin uluslararası planda barış savaşımını ve silahsızlanmayı, başka devletlerin iç işlerine karışmamayı, anlaşmazlıkları görüşmeler yoluyla gidermeyi öne çıkaran politikaları, ülke içinde de düşman sınıfların kalmaması olgusuyla birleşerek, bir oranda nesnel ve haklı bir zeminde sınıf savaşımını arka plana itiyor. Ancak bu politik yaklaşımın kapitalist ülkelerde ve bağımlı ülkelerde aynen kopye edilmesi, hayatın gereklerine aykırı düşüyor." (O.Yücel-E.Can, *agy)*

Bu alıntılardan da görüldüğü gibi TBKP'ye daha sertçe bir eleştiri yöneltilirken SBKP kayırılıyor. Oysa işin başı olarak SBKP'ye en azından TBKP'ye duyulduğu kadar tepki duymak gerekmez mi? Değerlendirmeleri mantıksal sonucuna götürmeme, burada da TBKP'nin konumunu SBKP'ye bağlamama biçiminde yansıyor.

10 Eylül yazarlarının genel olarak verileri doğru sıralama ve önemli bazı teorik değerlendirmeleri doğru yapma konusunda oldukça titiz bir tutumları var. Ama verileri ve değerlendirmeleri mantıksal sonucuna götürmeme gibi bir tıkanıklıkları da var. Mantık geliyor geliyor geliyor, tam sonuca ulaşacakken fren sıkılıyor. Hatta söylenenlerin bir kısmı geri de alınıyor. Bu tutum bilime tam ters bir tutumdur. Mantık bilimsel başlıyor, ama bazı önyargılara ya da hesaplara çarpıp geri dönüyor.

Yine *10 Eylül*'ün kendi yazılarından çıktığı kadarıyla bu önyargı ya da hesaplar, SBKP konusunda odaklaşmaktadır. SBKP'ye "fazla" vurmuş olmamak için değerlendirmeler mantıksal sonucuna ulaşmadan fren sıkılmaktadır. Bu siyasal tutum engellemese, değerlendirmeler tam bir bilimsellikle mantıksal sonucuna ulaşabilse, bu sonuç *İşçinin Sesi*'nin görüşleri olurdu. Nitekim, *10 Eylül*'ün birçok konuda verileri, teorik bazı doğruları titizlikle koymaya çalışan yazarları bu konuda aynı titizliği göstermiyorlar. Derginin Ekim 1989 sayısında, Ahmet Şahin imzalı, "Artizanlığa son verilebildi mi?" başlıklı yazıda *İşçinin Sesi* hakkında şöyle deniyor:

"İşçinin Sesi dışında hiçbir çevrenin ayrılışı partinin ana yığınını oluşturan kadrolar arasında ciddi bir yankı uyandırmadı. İşçinin Sesi çevresi ise ayrı bir gazeteyle partinin ana yığınını oluşturan kadrolara dönük ajitasyon-propaganda yürütmüş ve onların toplumsal psikolojilerine uygun bir söylemi tutturmuş olduğu için kısa süreli bir yankı uyandırmıştır." *(agy)*

Bunun ardından, partide 1977 sonrası yaşanan ayrışma sürecine ilişkin olarak da, "bu ayrışmada ideolojik politik doğrultu tartışmalarından çok (...) örgütsel sorunların hep ağırlık taşıması" diye bir söz geçiyor. TKP'nin tarihinde *İşçinin Sesi* demek, ideolojik siyasal doğrultu tartışması demektir. Bunu atlayıp, savunulan ideolojik siyasal doğrultunun içeriğine hiç girmeden işi bir "yankı uyandırma" sorununa indirgemek, *10 Eylül*'ün önyargı ya da hesaplarını, en kritik bir noktada, çok açık etmektedir.

Bu önyargı ya da hesaplara bir örnek de, sosyalist ülkelerde komünist partisinin öncü rolünün, anayasa, tüzük vb. metinlerden çıkarılması konusudur. *10 Eylül*, son ekonomik reformları "bir geri adım" olarak nitelerken, bu yasal değişikliği "iktidarın terkedilmesi, politikada atılabilecek en büyük geri adımdır" diye niteliyor. Komünist partisinin öncü rolünü anayasa maddesi yapmak kadar saçma bir tutum olamaz. Öncülük hayatta kazanılır. Hayatta kazanılamıyorsa da hiçbir yasa maddesi bunu sağlayamaz. Kaldı ki, eğer sosyalist ülkeler gerçekten sosyalistse, çok partililik içinde, iktidar değil hükümet terkedilir. *10 Eylül*'ün bu konuda bu kadar irkilmesi de, adeta SBKP'ye ilişkin bazı umduklarını bulamayacağından duyduğu korkuyu yansıtıyor.

10 Eylül dergisi, çok şeye yazık ediyor. Bu derginin yazarlarında Türkiye devrimci hareketinin genel ortalamasına göre oldukça iyi bir bilgi birikimi vardır. Bu, yazılardan yansımaktadır. Ama sözünü ettiğimiz önyargılar ya da hesaplar, bu bilgi birikiminin dolu dizgin, yalnızca ve yalnızca doğruyu söyleme kaygusuyla kullanılmasına engel olmaktadır. İşçi sınıfı devrimcilerinin, bilgi birikimlerini, önyargıların, dar siyasal hesapların ardına hapsetmeye hakkı yoktur. İşçi sınıfı devrimcisi, tüm bilimsel bilgi, beceri ve deneyimini, işçi sınıfının, dünya devriminin temel, genel ve uzun erimli çıkarları doğrultusunda kullanmak zorundadır.

Umarız *10 Eylül*'ün ilerideki gelişmesinde, önyargıları ya da hesapları değil, oldukça yüklü olan teorik bilgi dağarcıkları belirleyici rol oynar.

Bir adım öne çıkıp, kararlılıkla dövüşmenin başarılı sonuçlarını yaşadık

Yığın çalışmasında sef rb rlik aktif komünist liderlik

KGÖ'nün, özellikle öğrenci gençlik içinde hızlı bir gelişmesi var. Militan eylemlere katılım, bağımsız komünist tavır koyma ve yeni üye kazanma grafiği yükselmektedir. Ama gençliğin nesnel ihtiyaçlarına cevap verebilmek ve komünist öncülüğü sağlayabilmek için daha çok çaba göstermemiz gerekiyor.

"Dipten gelen devrimci dalga", doğal olarak partimize güç kazandırmaktadır. Üye sayısındaki artma, yeni yeni alanlara açılma, legal-illegal olanakların giderek genişlemesi vb. partimizin hızla güçlendiğini gösteriyor. Partimiz güçlendikçe, dipten gelen devrimci dalgayı da güçlendirecektir.

Bu güçlenmeden komünist gençlik örgütlenmesi de payını alıyor. KGÖ'nün, özellikle öğrenci gençlik içinde hızlı bir gelişmesi var. Militan eylemlere katılım, bağımsız komünist tavır koyma ve yeni üye kazanma grafiği yükselmektedir.

Öteki devrimci örgütlerle kıyaslandığında başarılı bir gelişme yaşıyoruz. Ama en doğrusu kıyaslamayı kendi ölçütlerimizle yapmaktır. Ölçütlerimiz ise partimizin hedefleri ve komünistlerin kapasiteleridir. Bu açıdan, henüz yolun başında olduğumuzu söyleyebiliriz. Öğrenci gençliğin nesnel ihtiyaçlarına cevap verebilmek ve komünist öncülüğü sağlayabilmek için daha çok çaba göstermemiz gerekiyor. Bu çabayı göstermek genç yoldaşlar için bir onurdur. Bir sürü burjuva pisliğinin, işçi sınıfının mücadelesini ve dünya devrimini boğmaya çalıştığı bir dönemde yaşam bize böyle bir görev yüklediği için gerçekten onur duyuyoruz.

Çalışmalarımızın daha da ileriye gitmesi için, bu dönem üye kazanma hedeflerini daha da öne çıkardık. Komünist liderliği sağlayabilmenin temel garantisi üye kazanmaktır. Üye kazanmada ise yığın çalışması ve ajitasyon-propaganda bir bütünlük içinde önem taşır.

Devrimi yığınlar yapar diyoruz. Yığınlar aldıkları bilgiyle, gördükleri yönlendirmeyle karar verirler, değişimi gerçekleştirecek o muazzam tarihsel seçimi yaparlar. Yanlış bilgi ve yönlendirme yanlış seçim demektir. Biz işçi sınıfının ve emekçi yığınların komünist liderlikle karar vermelerini sağlamalıyız. Bunun da yolu aktif bir yığın çalışması yapmaktan ve sonucunda partiye üye kazanmaktan geçer. Biz ideolojik öncülüğü pratik öncülüğe henüz ulaştıramadık. Öyleyse temel görevimiz bu ikiliyi yanyana getirmektir.

Bu durum, komünist gençlik örgütlenmesi açısından da aynıdır. Yığın çalışmasını her zamankinden daha çok yoğunlaştırmamız gerekiyor.

Partimizin aktarılan deneyimlerinde, yayınlarımızda sürekli vurgulandığı gibi, yığın çalışmasının mutlak biçimleri yoktur. İşçi sınıfının ve partinin genel çıkarlarına hizmet eden çeşitli yaratıcı yöntemler kullanılabilir. Tek sınırımız ideolojimizi ve örgütsel normlarımızı sulandırmamaktır. Gerisi yaratıcılığımıza, inancımıza ve inatçılığımıza kalmaktadır.

Öğrenci gençlik özel bir konuma da sahiptir. Militanlık, cesaret, bilime açıklık kadar, yılgınlığın, sık sık moral dalgalanmalarının, disiplini çekiştiren anlayışların da yoğun olarak bulunduğu bir alandır. Öğrenciler her iki sınıfın ve araya sıkışmış bir sürü katmanın etkilerini mücadeleye taşıyorlar. Bu özellikleri dikkate alarak çalışırsak sorun olmaz.

Yığın çalışmasında yoldaşlarımızın kendilerini yetiştirmeleri açısından Yürükoğlu yoldaşımızın *Ajitasyon ve Propagandanın Güncel Sorunları* kitabını okumak, özümsemek çok yararlı olur. Yığın çalışmasının mutlak biçimleri yoktur, ancak denenmiş, sınanmış yöntemleri çokça bulunmaktadır. Öğrenci gençlik açısından bunlardan en önemlisi doğal liderlere ulaşmaktır.

Partimizin nesnel olanaksızlıklarını ve burjuvazinin saldırılarını hepimiz canlı olarak yaşıyoruz. Toplu iletişim olanaklarından devrimciler, komünistler pek yararlanamıyorlar. Yetişkin genç yoldaşlarımızın sayısı da işlerimize göre azdır. Bunun için, en verimli, en kestirme yöntemlerden birisi teke tek ilişkileri geliştirmektir. Teke tek ilişkilerde de doğal liderlere ulaşmak en iyi yoldur. Gençliğin doğal liderleri kimlerdir?

Üniversitelerde öğrenciler yaşamlarını belli guruplaşmalar içinde yürütüyorlar. Gurup olarak dolaşıyorlar, hatta akademik eylemlere gurup olarak katılıyorlar. Bu guruplaşmalar bazen arkadaşlık temelinde oluyor, bazen de spor, kültür, sanat ve benzeri ortak amaçlar taşıyor. Yoldaşlarımızın bu guruplaşmaların tüm bireyleriyle teke tek ilişkiye geçmeleri zaten zaman açısından bile olanaklı değildir. Ancak bu gurupların hepsinin bir veya birkaç doğal lideri bulunmaktadır. Okullardaki militan eylemlerin dışında kalmış guruplaşmalara baktığımızda onlarca doğal lideri hemen görebiliriz. Örneğin, saz çalarak biraraya gelen gurubun en iyi saz çalanı o gurubun doğal lideri oluyor ve kararlarda genellikle belirleyici rol oynuyor.

Bir yoldaş, gurup üyesi bir öğrenciyle ilişkiye geçtiğinde, anlattıklarının ister istemez diğer bireylere de ulaşacağını ve bizim hakkımızdaki değerlendirmenin ortaklaşa yapılacağını bilmelidir. Bu değerlendirmede ise doğal liderin önemli payı olacaktır. Öyleyse yığın çalışmasında doğal liderlere yönelmeyi başa almalıyız. Onlarla ilişki kurarak, KGÖ'yü anlatmalı ve onları yanımıza çekmeliyiz. Bu verimli yöntemle gurubun diğer bireylerine ulaşmamız daha kolay ve kalıcı olacaktır.

Burada bazı deneyimli genç yoldaşların kafasına hemen şu soru geliyor. Peki, guruplaşmada doğal liderlere ulaşmak ve o kanaldan tüm gurubu kazanmak, KGÖ'ye de gurup olarak katılımı getirmez mi? Kendi iç bütünlüğüyle gelenlerin özellikle arkadaşlık ilişkilerinin ne kadar zararlı olduğunu gördük. Evet böyle bir tehlike vardır. Ancak şunu da biliyoruz ki biz komünistiz. Komünist gençlik örgütlenmesine üye tek tek alınır. Arkadaşlık ilişkilerinin yerine yoldaşlık ilişkilerinin geçmesi, parti ideolojisinin ve normlarının özümsenmesiyle orantılıdır. Bunu gerçekleştirmek karşılıklı çabaya ve Leninist normların kıskançlıkla gözetilmesine bağlıdır.

Türkiye burjuvazisi gençliği karanlığa ittikçe, binlerce genç içe kapanmış, özellikle devrimci mücadelenin yüksek olmadığı dönemlerde guruplaşmalar artmıştır. Bu bir gerçektir. Ama tüm burjuva ideolojisinin, bu arada ahbap çavuşluğun da en iyi temizlendiği yer komünist örgüttür.

Gerek doğal liderlere yönelmeye, gerekse genel yığın çalışmasına Lenin'in anlayışıyla yaklaştığımızda sorun kalmıyor. Yığınlara güvenmek, yığınlara yakın yaşamak, onları küçümsememek ama onların yanlışlarına da kapılmamak gerekiyor.

Yukarıda söylediklerimizi gerçekleştirebilmek için en önemli silahımız ajitasyon ve propagandadır. Yani komünist ideolojimizi yığınlara götürmektir. Bu olmadan yığın çalışması doğru, üye kazanımı da mümkün olmaz. Tüm genç yoldaşların iyi birer ajitatör ve propagandist olarak yetişmesi için elimizden gelen tüm olanakları seferber etmeliyiz. Bu konuda eksikliklerimiz hepimiz tarafından bilinmektedir.

Ajitasyon belirli bir konunun, bir veya birkaç noktasını işleyerek, o konuda yığınları harekete geçirme çabasıdır ve genellikle sözlü olarak yapılır. Propaganda ise, konuları bütün olarak verir ve bilinçlendirmeye yöneliktir. Genellikle yazılı olarak yürütülür. Bir faşizm semineri veya kitabı propagandayı amaçlar. Sivil faşistlerin bir okulda yaptıkları saldırıları öne çıkararak öğrencileri eyleme davet eden bir konuşma ise ajitasyondur.

Genç yoldaşlarımızın özellikle ajitasyon yönünde gelişmeleri için çok çaba göstermemiz gerekiyor. Birçok eylemde olur olmaz insanlar, doğru yanlış bir sürü şey için yığınların önüne çıkıp konuşmalar yapıyorlar. Bizim yoldaşlar, böyle durumlarda ortaya çıkıp komünist fikirlerimizi anlatmayı, insiyatif koymayı eksik bırakıyorlar. "Çok gereksiz konuşmalar vardı, bu yüzden ben konuşmaya gerek görmedim" sözlerini sık sık duyuyoruz. Bu yanlıştır. Bizim yığınların önüne çıkıp onları yönlendirmemiz gerekiyor. İdeolojik öncülüğümüzü pratik öncülüğe dönüştürmenin en doğru yolu yığınların önünde kavgayı yükseltmektir.

Biraz ileriye çıktığımızda kazandıklarımızı göstermek açısından, K.Maraş katliamını protesto eylemleri önemlidir. KGÖ'lü yoldaşlar eyleme aktif olarak katıldılar ve en önde yer aldılar. İlk başlarda "ya devrim, ya ölüm" sloganı atıldığında çok bir katılım olmadı. Ancak ne zaman ki eylemin bazı liderleri eylemi bitirmek yolunda öneride bulundular, o zaman yoldaşlarımız öne çıkıp "yılgınlık yok direniş var" diye haykırınca yığınların aktif bölümü uzun bir süre çevremizde yürüdü ve "ya devrim ya ölüm" sloganını bizle birlikte haykırdı. Bu güzel bir örnektir. Bu örnekler çoğaltılmalıdır.

Eylemlerde, yığınların psikolojisini iyi değerlendirmek, onlara bir adım ilerisini göstermek ve kararlılıkla en önde durmak komünist liderliği getirecektir. Çok sol konuşan küçük burjuva devrimcilerin nefessizliğini de en iyi böyle gösterebiliriz. Yoldaşlarımızın günlük olayları, basını, diğer rakipleri sürekli izlemeleri ve edindikleri bilgileri her fırsatta komünist ajitasyona konu etmeleri çok yararlıdır.

Partimizi güçlendirmek için yığın çalışmasını, ajitasyon ve propagandayı yoğunlaştırmalıyız. Görevlerimizin zorluğu hiç önemli değildir. Türkiye gibi zayıf halka bir ülkede biz gerekiyoruz. KGÖ'nün partimizin geneline hizmet eden bir fabrika olmasını istiyorsak, hedeflerimize dört elle sarılmalıyız. KGÖ'nün öğrenci gençliğin komünist öncüsü olmasını istiyorsak yığın çalışmasını hızla yoğunlaştırmalıyız. Örgütlenmeliyiz, partiye genç yoldaşlar kazanmalıyız.

Haydi yoldaşlar yığın çalışmasına dalalım.

KGÖ'yü gençliğin içinde komünist bir bayrak olarak dalgalandıralım.

Sabri Coşkuner

Partiyi tanıtmanın ve yeni üye kazanmanın yolu:

Kendi eylemlerimizi yükseltelim

Merhaba yoldaşlar,

Uzun bir süredir sizlere yazamadığım için özür dilerim.

Partimle ilk tanıştığım günden beri, dünya görüşümde, yaşam tarzımda, bilgimde önemli değişimler oluyor. Bu süreç içinde, küçük burjuva ideolojilerinin sekterliğini ve oportünizm gerçeğini gördükçe işçi sınıfına ve partime olan güvenim gittikçe artıyor. Türkiye devriminin dünya devrimine büyük katkı yapacağı ve TKP'mizin öncülüğünde yapılacağı kafamda canlanıyor.

TKP'li olduktan sonra bizim "revizyonist", "oportünist" olduğumuza ilişkin eleştiriler duymaya başladım. İnsanların *İşçinin Sesi*'ni tanımamaları ve partimizin çizgisini eski menşevik çizgiyle ve bugünün TBKP'siyle karıştırmaları bunda rol oynuyordu. Kendini teorisyen sanan bazı demagogların bilinçsizliği de bu asılsız eleştirinin gelmesinde bir etkendi. Bu küçük burjuva demagoglar, süreç içinde bizleri daha yakından tanıdıkça bu suçlamaları kullanmamaya ve bizimle kalabalık önünde tartışmamaya özen göstermeye, dürüst olmayan politikalarıyla arkamızdan atıp tutmaya başladılar ama pek başarılı olamadılar. Çünkü insanlar bizi tanıdıkça, kişisel olarak bize katılmasalar da bizim olmadığımız yerde bizi savunuyorlardı.

Yönetiminde olduğumuz demokratik yığın örgütünde bize gelen en büyük "suçlama" radikalliğimiz, eylemliliğimiz ve birbirimize bağlılığımız. Bizim radikalliğimiz, eylemliliğimiz ve tek sesliliğimiz yanlış diye tanıtılıyorsa, biz bu yanlışı hep yapacağız diyoruz. Bunlar bu eleştirileri getirdikleri sürece, Türkiye'de pasifistliğin, legalistliğin, kokuşmuşluğun yalnızca TBKP'de değil, radikal geçinen başka bazı hareketlerde de olduğunu görüyorlar.

Öğrenci gençliğin birliğinin, merkezi örgütlenmenin yeniden yaratılmasının söz konusu olduğu bugün, işçi sınıfından uzak küçük burjuva ideolojiler öğrenci gençliğin devrimci eylemliliğini tıkayıcı ve erteleyici yönde etki yapmaktadır. Bu hareketlerle eylem birliği yapıldığında KGÖ'lülerin en önde savaşmaları, öğrenci gençliğin işçi sınıfından bağımsız olmayan devrimci mücadelesinde bizim insiyatifimizin öne çıkmasını ve tıkayıcı etkilerin aşılmasını sağlayacaktır.

Bugün sürecin dayattığı en önemli nokta partimizi daha çok tanıtmak ve geniş yığınlarla kucaklaştırmaktır. Yığınlarla tanışmanın, sempatizan sayısını kat kat artırmanın bence ilk aşaması, devrimciliğe olan sempatinin küçük burjuva ideolojilere değil bize akmasıdır.

Geçmişte ayrı ayrı birçok yere pankart astık, topluca pullama yaptık, afiş astık, bildiri dağıttık, yol yaktık. Bu eylemlere amacımız sesimizi daha da yükseltmekti. Burjuva basınının bilinçli tutumu, eylemlerimizin yaygın duyulmasını engelledi ama, duyanlar da bize sempatiyle bakmaya başladı.

Gerçek TKP'yi yığınlara tanıştırmanın ve daha çok sempatizan kazanmanın yolu, bizim kendi eylemlerimizin sayısal olarak çoğalması ve giderek daha nitelikli olmasıdır.

Bu eylem yılımızı iyi değerlendirelim ve yükselen devrimci mücadele içinde güçlü işçi sınıfımızın yanında yerimizi alalım.

Gençliğin yolu işçi sınıfının devrim yoludur!

Yaşasın TKP!

Reşit Boyacı, İstanbul

Gençliğin devrimci mücadelesinde KGÖ yerini almıştır. Şimdi sıra mücadelenin öncülüğünü almadadır.

Yığınların içinde militan eyl mde en önd

Coşkulu ve atılgan bir mücadele, örgüt salkımının hızla yayılmasını getirecektir. Nitelikli kadroların sayısını artırmalıyız. Bu da KGÖ'lü tüm gençlerin iyi birer örgütçü ve iyi birer yönetici olmasını dayatıyor.

Dünyada karşı-devrim dalgalarının yayıldığı bir dönem içindeyiz. Tek tek sosyalist ülkelerin burjuva çarkların içine girdiğini ve kapitalizmin yolunun yavaş yavaş döşendiğini görüyoruz. Emperyalizmin, hain Gorbi'nin ve tüm işbirlikçilerinin komplocu işbölümüyle bir bir oyunlar düzenleniyor. Ancak unutulmasın ki, her oyunun karşı kuralları vardır ve karşı kurallar daha işlemeye başlamamıştır bile!

Zayıf halkalarda sınıf çelişkilerinin her geçen gün keskinleşmesine rağmen, dünyadaki değişmeler emperyalistlere göreli bir rahatlık sağladı. Siyasal gericiliğin sözcüsü tekeller demokrasi kahramanı kesildiler. Kendisini devrimci sanan bazı hareketler de, tüm bu karşı-devrimci curcunayı, "demokrasinin gelişi", "çoğunluğun eylemi" vb. diye niteleyerek destekliyorlar.

Emekle sermaye, ezenle ezilen arasındaki çelişkilerin her an keskinleştiği ülkemizde, burjuvazi içeride sorunları yatıştırma olanağına sahip değildir. Bu yüzden tüm sınıfsal ve demokratik sorunlar sokaklarda dile getiriliyor, fiili tepkiye dönüşüyor. Yaşam mücadeleyi meydana taşıyor, yığınlara hareketlilik kazandırıyor.

Böyle bir ortamda egemen sınıf dünyadaki değişimlerden nasibini yeterince alamayacaktır. Komşuda pişer, bize de düşer gibi umutlara kapılmışsa da bunlar ham hayaldir, boşunadır. Tekelci olsun, tekeldışı olsun tüm burjuvazinin ve onun reformist, oportünist, pasifist yandaşlarının, gelişen devrimci mücadeleyi içi boş, tali hedeflere kaydırma çabaları, bizim komünist mücadelemizin de katkısıyla, hakettiği yanıtı alacaktır.

Yaşamın her alanına giren ve gittikçe de boyut kazanan politikleşme, sistemin çürümüş kurum ve mekanizmalarının işleyişini sınırlamakta, bu mekanizmaları bir anlamda yargılamaktadır. Buna örnek olarak, eğitim alanındaki mücadelenin getirdiklerine bakabiliriz.

Çok yol katedildi

Öğrenci gençlik, gerici eğitime, bunun da temeline inerek sistemin kendisine karşı yanlışıyla doğrusuyla verdiği mücadelede onurlu yollar katetmiştir. Derslikleriyle, bahçeleriyle üniversiteler, sivil faşistlere karşı birer savaş alanına, neredeyse 1980 öncesinin hareketliliğini andırırcasına, eğitimin ve düzenin yargılanma sahnesine dönüştürülmüştür. Örneğin, Kahraman Maraş olaylarının yıldönümünde yapılan, en önde yoldaşlarımızın ve sempatizanlarımızın olduğu yığınsal ve militan eylem, BYYÖ'nun devrimci işgali birer kazanım, öğrenci gençliğin coşkusunun ve kavga geleneğinin birer nişanıdır.

Son sıralarda, devrimci öğrenci gençlik mücadelesi militan eylemlilik, yığınsallık, insiyatif koyma gibi açılımlar içindedir. Partimizin gençlik örgütlenmesi KGÖ'nün yığınlara ulaşmasıyla birlikte, mücadelenin gelişimi gittikçe kararlı, amaçlı bir biçim alarak, sağlamlarla çürükleri geçmişle kıyaslanamayacak ölçüde ayıklayarak ilerlemiştir.

Pasifizmin ve oportünizmin gençliğin temel yönlendiricisi olduğu dönem artık yaşamın eskittiği bir dönem olarak nitelendirilebilir. Öğrenci gençliğin akademik-demokratik taleplerinin burjuva sistemi içinde karşılanamayışının eylemlerle somut sergilenmesi, geniş yığınların devrimci mücadelenin içine girmesini ve devrimci potansiyelin genişlemesini de beraberinde getirdi. Kısacası, gençliğin devrimci mücadelesi, yığınsallık ve militanlık açısından bir süredir takılıp kaldığı çizgiyi zorlamış, aşmıştır. Daha da aşacaktır.

Öğrenci gençliğe onyılların mirası olan devrimci mücadele ruhunu, komünist temelde, yığınların içinde ve militan eylemin başında yer alarak geliştirelim. Komünist öncülüğü sağlayalım.

Komünist gençlerin yığın çalışmasının derinleşmesi ve yaygınlaşması, devrimci potansiyelin maddi güce dönüşmesi açısından acil önem taşımaktadır. Öğrenci hareketinin, egemen sınıfın yaptığı manevraların tuzağına düşmemesi için yığınlara komünist öncülük önemli bir ihtiyaçtır. Eğitimi yargılayan, polisi sergileyen mücadelemizin önüne değişik setlerin çekilmeye çalışıldığı bir sırada, devrimci uyanıklığı, devrimci militanlıkla birlikte en iyi biçimde uygulamalıyız. Azgınlaşan sivil faşist saldırılara karşı, yığınsal devrimci potansiyeli her an örgütlü hareket ettirebilecek mekanizmayı kurmak gerekiyor.

Demokrasi mücadelesine saldıranlara devrimci öğrencilerin kılıcı keskindir. Bırakın devlet destekli, Türk-İslam sentezli gericilerin, sivil faşistlerin eylem yapmalarına, onların en küçük bir propagandasına bile tahammülümüz olamaz. Afiş asılan duvarlarda onların değil devrimcilerin afişleri, göklerde onların değil, devrimcilerin bayrakları olmalıdır. Bu, onlara tavrımızın somut anlatımıdır. Bu yönde ters, kaçamak, uzlaşmacı adım atan sözde devrimcileri de, bir ayaklarının sağda olduğunu, bir ellerinin burjuvaziyle tokalaştığını yüzlerine vura vura sergilemeliyiz. TBKP'li sosyal-emperyalistlere ise söylenecek söz bile yok. Onlar zaten tüm organlarını burjuvaziye kaptırmışlar.

Yığın çalışmasına dikkat

Çeşitli sol hareketlere baktığımızda, yaşadığımız dönem öğrenci gençlik açısından bazı olumsuzlukları da beraberinde taşıyor. Düzgün tartışma platformlarının yaratılmaması, kaçamak cevaplar verilmesi, artık genel politika durumuna gelmiştir. Bu hareketlerin, kendi ideolojik zaaflarının karşılıklı tartışma içinde yargılanmasından çekindikleri bir gerçektir. Ancak devrimci mücadelede teori-pratik ilişkisi çok önemlidir. Devrimci teori olmadan devrimci pratik olmaz. Doğru pratiğin tek güvencesi onu yönlendirebilecek doğru teoridir. Yoksa bugün birçok örneğini gördüğümüz gibi, yolun bir yerinden sağa sapılır.

Genel devrim mücadelesinde giderek önemli bir potansiyel güç olan öğrenci gençliğin, işçi sınıfının bilimsel ideolojisiyle hareket edebilmesi için onunla tanışması gereklidir. Bu bizim tarihi devrimci yükümlülüğümüzdür. Ancak gençliği, tartışma, bilgilenme ortamından bilinçli olarak uzak tutma çabası da, bunu yapan devrimci hareketlerin tarihi hatasıdır. Bunun üstesinden gelmek, KGÖ'lü yoldaş ve sempatizanlarımızın daha yetkin ve azimli çabalarına bağlıdır.

Tüm bu açılımları, partimizin gençlik salkımı olan ve geleceğin komsomol tipi örgütlenmesinin nüvesini taşıyan KGÖ'nün bugünkü mücadelesindeki birkaç vurgu noktasıyla bütünleştirebiliriz.

KGÖ kendi örgütlenmesini derinliğine ve genişliğine, nicelik ve nitelik olarak ilerletiyor. İllegal ve legal mücadele biçimlerini disiplinli bir biçimde birleştirme mantığıyla hareket ediyor. Önüne koyduğu hedeflerde kazanımlar hanesi olumludur. TKP'yi güçlendirmek aynı zamanda yeni üyeler kazanmaktır. KGÖ bu yönde atılım yaptığını somut göstermiştir. Bu gençlik çalışmasının kalıcı bir başarısıdır. Ancak bu başarının, artan bir hızda ve dönemin diğer gereklerini de en iyi biçimde yerine getirerek sürmesi de değişmez bir zorunluluktur.

Hangi açıdan bakarsak bakalım, önümüzdeki merdivenleri çıkmanın yolu, canlı bir yığın çalışması yürütmekten geçiyor. KGÖ, amaçlı, ne istediğini bilen yaklaşımını günlük yaşamın her alanında göstermelidir. Günlük yaşamdan birkaç örnek verirsek: Yürürken, düşünürken, sinemaya giderken vb., yapılanı paylaşacak, bu birliktelik içinde sohbet edip tartışacak birilerini yanına almak, burjuva eğitimin ve sistemin pisliklerini başka bir kişiyle aynı sırada oturarak vb. birlikte yargılayabilmenin olanaklarını yaratmak, her KGÖ'lünün çalışma biçimi olmalıdır. Çalışma biçimi, döneme göre değişebilir, ama bugün için bu biçim yararlı olacaktır. Yığınların içinde ol, çevrendeki öğrencilerle yanyana olmanın yollarını bul ve onlarla sıcak, içten ilişki kur.

Yığınlara ulaşabilmede, onları kazanabilmede, yoldaş ve sempatizanların teorik yetkinliği de çok önemlidir. KGÖ kendi içinde bir sisteme bağladığı eğitim seminerleriyle, bu yönde atılım yapmaya yönelik, iyi bir çalışma yürütmektedir. Önümüzdeki dönem bu çalışmayı pratikte sınayacaktır.

Lenin, gençliğin ideolojik-politik eğitim ve hazırlığı derken gençliğin devrimci mücadeleye pratik katılımını da bunun içinde görüyordu. Nitekim bizim de acil görevimiz eğitim çalışmalarını her yönüyle yığın çalışmasına, aktif eylemliliğe ve pratik öncülüğe dönüştürmektir. Coşkulu ve atılgan bir mücadele, örgüt salkımının hızla yayılmasını getirecektir. Nitelikli kadroların sayısını artırmalıyız. Bu da KGÖ'lü tüm gençlerin iyi birer örgütçü ve iyi birer yönetici olmasını dayatıyor.

Öğrenci gençliğe komünist teorinin aydınlığını ve partinin disiplinli kavga yöntemini taşıyabileçek tek güç KGÖ'müzdür. KGÖ'nün her bir neferini zorlu bir görev bekliyor. Görevimiz zoru başarmak, gençliği yanlış, kuyrukçu sekter anlayışlardan ayırmak ve işçi sınıfının mücadele çizgisine sokmaktır.

Militan ruhumuz, devrimci coşkumuzla, dün bir üniversite bahçesinde Bedir Aydemir yoldaşımızı anarken söylediğimiz Enternasyonal'i tüm üniversite bahçelerine, tüm gençlik eylemlerine ve 1 Mayıs alanına taşıyacağız. Oportünistler, revizyonistler burjuva yasalarıyla oynarken, bizim şiarımız "gençliğin yolu işçi sınıfının devrim yoludur".

Murat Ateş, İstanbul

Genç yoldaşlarımıza duyuru

Yoldaşlar,
Sizlerden, Bedir Aydemir yoldaşımızın ölüm yıldönümünde yaptığınız eylemi anlatan çok sayıda mektup aldık. Tekrar olacağı için, bunlardan çok azını yayınlayabildik. Ama yayınlayamadığımız mektuplardan da sizin çalışmalarınız ve eylem hakkında çok yararlı bilgiler edindik. Sakın, yayınlanmayan mektuplarınızın yararlı olmadığını düşünüp de bize yazmamazlık etmeyin. Mektuplarınızı dört gözle bekliyor, çalışmalarınızda başarılar diliyoruz.

İşçinin Sesi

SBKP MK Plenumu'nun kabul ettiği platform partinin sosyal demokratlaştığının resmen ilanı oldu

"Yenilenmiş SBKP'yi bir sosyalist parti larak algılıy ruz!"

"Ulusal ve evrensel insan değerlerine karşı çıkan(!) basitleştirilmiş sınıf bakış açısını terkediyoruz."

Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi Plenumu, şubat ayı başlarında toplandı. Merkez Komitesi'nin 249 tam, 108 aday üyesinin yanısıra 300 dolayında özel konuğun da katıldığı plenum, genel sekreter Mihail Gorbaçof'un sunduğu yeni platform taslağını görüştü. Platform taslağı, (tasarıyı yetersiz bulan) Boris Yeltsin'in 1 karşı oyuna karşı oy çoğunluğuyla kabul edildi.

MK Platformu, parti örgütlerinde tartışıldıktan sonra 28. Kongre'ye sunulacak ve orada kesinleşecek. Öte yandan, MK'nın yakın bir gelecekte olağanüstü bir plenum daha yapacağı, şimdi kabul edilen platformda getirilen görüşler ışığında bir tüzük değişikliği taslağını görüşeceği bildirildi. Bu arada, Yüce Sovyet de, platformda öngörülen çeşitli değişiklikler için olağanüstü toplantılar yapıyor.

"28. Parti Kongresi İçin İnsancıl, Demokratik Sosyalizme Doğru" başlığını taşıyan MK platformu, SBKP'nin Gorbaçof'la birlikte içine girdiği süreçte önemli bir kilometre taşını oluşturuyor. Bizim, uzun bir süredir "oportünizmin bir sıçrama yaparak sosyal demokratlaşması" olarak adlandırdığımız sürecin adını koyuyor. Sosyal demokratlaştığını ilan ediyor.

MK platformunda bazı tekil doğru görüşler getirilmekle birlikte, bunların içinde yer aldığı genel çerçeve, genel yaklaşım, öneriler ve kullanılan dil açısından platform, Batı ölçülerinde bir sosyal demokrat partiyi hatırlatıyor.

Bu platformun ayrıntılı değerlendirmesini önümüzdeki sayılarda yapacağız. Burada yalnızca en belirgin birkaç noktasına değineceğiz.

"Modası geçmiş görüşlerin" reddi dedikleri, Marksizmin resmileşmiş inkarıdır

Gorbaçof, toplantıyı açış konuşmasının bir yerinde şöyle dedi:

"Platform, neyi terketmemiz gerektiğini açıklıkla koyuyor. Geçmiş onyıllarda kökleşen ideolojik dogmatizmi, iç siyasette kadük olmuş stereotipleri, dünya devrimci süreci ve bir bütün olarak dünyanın gelişmesi üzerine modası geçmiş görüşleri terketmeliyiz.

"Sosyalist ülkelerin dünya uygarlığının ana hattından yalıtılmasına yol açan herşeyi terketmeliyiz. İlerlemenin, toplumsal olarak farklı bir dünyayla sürekli çatışma olarak anlaşılmasını terketmeliyiz." ("Mihail Gorbaçof'un Parti Plenumu'na Raporu", *Soviet News*, 7 Şubat 1990)

Daha sonra kabul edilen platformun geneli, burada konulan çerçeveyle uyumludur. Giriş bölümünde, "materyalist dünya görüşüne" ve Marks, Engels ve Lenin'in "diyalektik metodolojisine" sadık olduklarını söyledikten sonra şöyle diyorlar:

"İşçi sınıfının ve tüm emekçi halkın konumlarına bağlı kalırken(!), ulusal ve evrensel insan değerlerine karşı çıkan *basitleştirilmiş sınıf bakış açısını* terkediyoruz."

"(...)

"Sosyalist mülkiyete ilişkin ilkel anlayışı, meta-para ilişkilerine karşı kayıtsızlığı, insanın yabancılaşmasını getiren, onun beceri ve yeteneklerini kullanmasını engelleyen bütün yönetim ve işletme biçim ve yöntemlerini reddediyoruz.

"(...)

"Devletlerin ve ulusların ilerici gelişmesine katkıda bulunmakta olan sosyal demokrat partiler dahil, emekçi halkın öteki partileriyle ilişkilerimizde olumsuz dogmatik stereotipleri reddediyoruz.

"(...)

"Bizim sosyalist almaşığımız ve Oktobr'un görüşlerine - bütün erk sovyetlere, *fabrikalar işçilere, toprak köylülere,* barış halklara, özgürce kendi kaderini belirleme uluslara - bağlılığımız sabittir..." ("SSCB KP MK Platformu", *Soviet News*, 14 Şubat 1990) (abç)

Bir elleriyle Marksizmi "basit"(!) sınıf bakış açısı olarak artık resmi parti belgesinde reddederlerken, bir elleriyle de, kapitalist özel mülkiyete yer açabilmek için Marksizm-Leninizmin "ilkel"(!) sosyalist mülkiyet anlayışını kuşa çeviriyorlar. Fabrikalar işçilerin, toprak köylülerin sloganına sarılarak Marksizmi karikatürleştiriyor, "emekçileştirilmiş özel mülkiyeti" savunuyorlar. Artık resmen sosyal demokratlaştıkları için de, öteki sosyal demokrat partilerle aralarındaki yapay engelleri kaldıracaklarını ilan ediyorlar.

Platformda yer alan birçok ayrıntı madde bu çerçevenin üstüne çuk dıye oturuyor. Bu görüşler aslında yeni değildir. Yeni olan, oportünizmin sosyal demokrasiye sıçramasının, kongrede kesinleşecek resmi bir belge durumuna gelmesidir.

Sovyet işçi sınıfı, aktif yığın demokrasisine ve gerçek bir komünist partisine hiçbir zaman bu denli gereksinim duymamıştı.

Sacayağı

Platform, merkezi planlamayı özel mülkiyetle sulandırmayı öngörüyor. Yapılacak reformun, "emir-dağıtım sisteminin" (merkezi planlamanın bir yönü-*İ.S.*) yerine, "çeşitli mülkiyet biçimlerine dayalı plan-pazar ekonomisi"nin getirilmesi gerektiğini vurguluyor. Partinin önüne, "devlet mülkiyetinin, kiralama (leasing), tam maliyet muhasebesi, ihaleler, anonim şirket ve başka modern biçimler temelinde işçilerin kendileri tarafından(!) demokratik olarak denetleneceği(!) mülkiyete dönüştürülmesi" görevini koyuyor. Özel teşebbüsün Rusçası diyebileceğimiz "kooperatifçilik" (kollektifler değil-*İ.S.*) hareketinin, anonim ortaklığın, ortakçılığın (devlet ya da kollektif işletmelerin olanaklarından özel teşebbüsün yararlandırılmasının-*İ.S.*) "çok yönlü öne çıkarılması" savunuyor ve şöyle diyor:

"SBKP, üretim araçlarında mülkiyet dahil bireysel mülkiyetin varlığının, ülkenin ekonomik gelişmesinin modern evresiyle çelişkili olmadığına inanıyor." *(agy)*

Bu paragrafı, "mülkiyetin herhangi bir kullanımının işçinin üretim araçlarından yabancılaşmasını ve insanın insan tarafından sömürüsünü dışlaması gerektiğini" belirten bir başka paragraf izliyor. Ama bu, parti MK'sında genel eğilimin kapitalist özel mülkiyetin geliştirilmesi yönünde olduğu gerçeğini değiştirmiyor. Olsa olsa, bu eğilime güçlü olarak karşı çıkan bir kesimin olduğunu anlatıyor.

Platform, öngördüğü "bütün halkın hukuk devletinde, herhangi bir sınıfın diktatörlüğüne yer olmadığını" vurguluyor. Yasama ve yürütmenin ayrılmasının "temelden önemli" olduğunu belirtiyor. "Parlamentarizmin üstünlüklerini" Sovyet sistemiyle birleştirmekten açık açık söz ediyor. Böylece yeni platform, her devletin egemen sınıfın diktatörlüğü, sosyalist devletin de proletarya diktatörlüğü olduğunu, onun da yasama-yürütme birliğine dayandığını anlatan Marksizmin devlet teorisinden, yaşamdan ne denli uzaklaşılmış olunduğunu bir kez daha belgeliyor.

Tabii, bütün bunlar, yetkisi ve otoritesi güçlendirilmiş bir "başkanlık sistemi" önerisiyle birlikte geliyor. Platform, Gorbaçof'un kişiliğinde yürütmenin gücünü, eski bürokratik sosyalist yapıdakinden çok daha ileri ölçülerde artırmayı öngörüyor.

Platform, bu arada kendi içinde olumlu bir değişiklik getiriyor. Brejniyef döneminde kabul edilen 1977 Anayasası'nın 6.maddesinin kaldırılmasını kabul ediyor. Komünist partisinin "öncü, yönetici rolü", onun yığınların desteğini yaşamda, pratik kavganın içinde kazanarak, onlara gerçekten öncülük yapmasıyla gerçekleşecek bir işlevdir. Ancak, oportünizmin gelişmesine paralel olarak, partiyle işçi sınıfının ve emekçilerin arası açıldıkça, bu rol geriye kaydı. Sonunda yasayla güvence altına alınan bir dayatma haline sokuldu. Dolayısıyla, partinin yönetici rolüne ilişkin anayasa maddesinin kaldırılması önerisi kendi içinde yanlış değildir.

Ancak, yıllardır sosyalizmde çok partililiği ısrarla reddeden ve hatta ideolojik işlerle görevli MK üyesi Vadim Medvedev'in ağzından buna teorik kılıf bile bulan Gorbaçof yönetiminin, şimdi 180 derece dönüş yapmasının altında bir bit yeniği vardır.

Bu bit yeniği, SBKP'yi biçimsel olarak bile komünist partisi olmaktan çıkarmayı hedefleyen "yenilenme" önerisinde yatıyor. İstedikleri sosyalist çoğulculuk değil, burjuva çok partililiğidir. Bu, en iyi, ideolojik ve örgütsel disiplini kalmamış, içinde hiziplerin cirit attığı, örgütsel olarak likide olmuş bir komünist partisiyle sağlanır. Bu açıdan, "çok partililik", Gorbaçof'un kapitalizme geri dönüş hedefiyle uyumludur.

SBKP'nin likidasyonunun örgütsel temellerini koyarken, "demokratik merkeziyetçilik ilkesini yeniden düşünme gereksinimi olduğunu" yazıyorlar. Bu ilkenin yenilenmesini(!), "parti içinde görüşlerin çoğulculuğu", "azınlığın kendi görüşlerini koruma hakkı" gibi kavramlara yaslanarak savunuyor ve şöyle diyorlar:

"Demokratik merkeziyetçilik ilkesinin yenilenmesi, parti saflarının demokratik birliğini sağlayacak ve *kendi özgül iç örgütlenme ve disiplinleriyle hiziplerin oluşmasını* getirecektir." *(agy)* (abç)

Komünist partisinin pratik likidasyonu anlamına gelen bu öneriler, önümüzdeki dönemde tartışmaya açılacak tüzük değişikliği taslağında daha da somutlaşmış olarak karşımıza çıkacaktır.

Platform, bu saydıklarımızın dışında genel sekreterlik makamı yerine genel başkanlığı getirmeyi, politbüroyu kaldırıp ondan daha geniş, cumhuriyet partilerinin sekreterlerini de içine alan bir prezidyum oluşturmayı öneriyor.

Platformun bütün önerileri, sonunda şu noktaya gelip bağlanıyor:

"Biz, yenilenmiş SBKP'yi işçi sınıfının ve *bütün emekçi halkın* çıkarlarını ifade eden,.. *bir sosyalist parti olarak* algıladık." *(agy) (abç)*

Biz tam da bunu, Gorbaçof yönetiminin, Batı'dakilerin benzeri sosyal demokrat'bir partiyi amaçladığını söylüyorduk. Bu bıze ayrıca, Gorbaçof yönetiminin "yeni SBKP"nin ileride nasıl bir ad değişikliğine gidebileceğinin de ipuçlarını veriyor.

Gelişmeleri izleyecek ve okuyuculara aktarmayı sürdüreceğiz.

Haluk Moralı

Özel mülkiyet konusu, karşı-devrimci Gorbaçof çizgisinin ipliğini pazara iyice çıkarabilmek için, zaman yitirmeden referanduma sunulmalıdır

Sovyetler'de özel mülkiyet konusu hemen referanduma sunulsun!

Gorbaçof yönetimi, SBKP MK Plenumu'nda "İnsancıl, Demokratik Sosyalizme Doğru" başlıklı platformun kabul edilmesinin hemen ardından Yüce Sovyet'i olağanüstü olarak topladı ve çeşitli yasal değişiklikleri ivedilikle görüşmesini istedi.

Başbakan yardımcısı ve ekonomik reform programının sorumlusu Abalkin, Yüce Sovyet'e özel mülkiyeti yasalaştıran bir tasarı sundu. Abalkin, "Sovyet halkının olumsuz(!) tutumu" yüzünden, tasarıda "özel mülkiyet" değil de "bireysel mülkiyet" kavramını kullanmıştı. *The Independent*, tasarının görüşülmesi sırasında oldukça sert tartışmaların yapıldığını, Yüce Sovyet'in "katı sınıf çizgileriyle ayrıştığını" yazdı. (*The Independent,* 12 Şubat 1990)

Özel mülkiyet getiren yasa tasarısı, Yüce Sovyet'in 16 Şubat oturumunda geneliyle kabul edildi. Ancak bir parlamento komisyonunun kurulması ve tasarıda değişiklikler yapması, sonra tasarının madde madde görüşülerek oylanması görüşü benimsendi. Bu arada, MK ve politbüro üyesi Yegor Ligaçof, MK Plenumu'nda çok yerinde bir öneri getirdi. Ligaçof, "özel mülkiyet konusunun referanduma sunulmasını" önerdi.

Ligaçof'a sonuna kadar katılıyoruz. Demokrasi demagoglarının ve kapitalist restorasyoncuların ipliklerini iyice pazara çıkarabilmek için, Sovyetler Birliği'nde özel mülkiyet konusu zaman yitirmeden referanduma sunulmalıdır.

1960'ların devrimci kabarışında doğmuş, 1970'lerde komünistleşirken menşevikleşmiş, 1980'lerde Gorbicileşmiş bir toplumsal-siyasal tipi, hem de iyi tanıdığımız bir gerçek kişiyi yansıtan bu öyküyü, bir okuyucumuz gönderdi. Aynen yayınlıyoruz.

"Yenilikçi" bir komünist lider prototipinin sabah söyleşisi

C. Gündüz, İsviçre

[Her türden olası benzerliklerden ötürü yazar sorumlu gösterilemez veya istenilirse gösterilebilir.]

Sabah saat 9.00'a doğru, çalışmakla pek övünen bu bira tulumlarının iş yaşamlarına göre oldukça geç nitelenebilecek bir saatte uyandı. Çelimsiz vücudu, korkunç bir kırıklık içindeydi. Çeyrek yüzyıla yaklaşan politik göçmenlik yıllarında, uyandığı her sabah, garip bir şekilde birbirine benziyordu. Dışarıda sisli, puslu bir sabahın, direnççsizcılız, karar verememiş bir aydınlığı, gri ve kurşun mavisi karışımı, renk fakiri bir gök, veya camlarda tıpırdayıp hiç bitmeyecek gibi inatla çiseleyen sinir bir yağmur... Geç yatılan geceler, bitmek bilmez gevezeliklerin ve uzadıkça Çin işkencesine dönüşen konuşmaların birbiri ardına sıralandığı toplantılar, arka arkaya yakılan virjinya tütününden sarı dipli sigaralar... Böylesine yüklü faal günlerin sabahlarında kupkuru bir ağızla yataktan kalkış, iç çamaşırlara kadar sinen tütün kokusu...

"Neyse, perestroykadan sonra oldukça yenilenip, hatta feminist eğilimlenen hatun, önceden kalkıp çayı koymuş bile. Köşedeki 'sex-shop'çunun hemen dibindeki milli görüşçülerin export dükkanından satın alınmış (adamlar ticareti iyi biliyor, neme lazım) ince belli bardaklardan içilecek koyu bir çay uyandırır hemen beni. Arkasından beyaz Edirne peyniri, gözünü sevdiğim kara zeytin, bir de günlük gazete erken alınmışsa - oh gel nostaljim gel, tam paşa - pardon glasnost - keyfi."

"Kahvaltıdan sonra keyif çayımı yudumlarken, gözlerim kapanıyor, kendimi dinliyorum. Hafızam pek kuvvetlidir, geçmiş yıllar dolby-stereo film gibi gözümün önüne geliyor. Pek tadına varamadığım gençlik yılları, üniversite, fikir kulüpleri, TİP, Sosyalist Gençlik örgütü, Dev-Genç, 12 Mart, yurtdışına çıkış, sonra malum politik göçmenlik, Berlin, Laypzig, Moskova, Brüksel, F. Almanya'da geçen, akıp giden yıllar..."

Çayından höpürdeterek koca bir yudum daha aldı. Ilıklaşan sıvının içine akışını, Adem elmacığını aşağı-yukarı oynatan yutkunmasıyla hızlandırıp, sigarasından öc alırmışçasına derin bir nefes daha çekti.

"Ne yıllardı be yahu! Marat yoldaşla tanışma... Biz de onları epeyi zannederdik. O da ne? Bir Bilen, bir de Aram değiller miymiş? Neyse, zor oldu ama kendimizi kabul ettirdik. Ne de olsa ülkede 'partizanlarımız' var. Başladık Marat yoldaşın yanında rahle-i tedrisata. Kafamızda amma büyütmüşüz bunları yahu, dur bakalım hele ağır ağır gidelim de sağlam olsun dedik. Gerçi adımız daha sonra ortacı oportünist yoldaş'a çıktı, ama farketmez. Atılımlı yıllardı doğrusu. Bilen yoldaş bir garip adam. İşte yanındayız yahu, ama yok, o bizi pek sevmez, tutmaz, Deniz gillere bayılırdı. Ne de olsa eski komitacı, eski tüfek. Dev-Genç'i bize tercih ederdi. Ne yapsın.

Sonra Brüksel'deki, gazeteci Doğan adam da bize az zorluk çıkarmadı değil. Sağa sola çengel atıp da, parti adına işler yapar havalara girince, dur bakalım dedik. El kadar gazetemizde bir resmi açıklama, anında işini bitiriverdik vallahi. Bir düşman daha edinmişiz, ne gam. Zaten o zamanlar Gorbi falan hak getire. Hepimiz, çelik çekirdek, partiliyiz. Üst höt dese, alt hasta olup, yatağa düşüyor. Hık-mık edeni, bizden izin almadan parti kuranı, ajan filan ilan ediveriyor, altı yaldızlı açıklamalara, antende yayınlara bir başlıyoruz. Breh breh, önümüzde durana aşk olsun."

Sarı çerçeveli, Suphi modelinin çağdaşlaşmış halindeki gözlüklerinin üstünden sofrayı sessizce toplayan karısına baktı. Gazetesini eline alıp, çaktırmadan bir müddet gözledi. Yetmişli yılların, yaşamı boyunca kuaföre hiç gitmemiş olmakla övünen tipik kadın devrimcisi, düz siyah saçlı, sigaradan sararmış yüzü tüm makyaj malzemelerine yabancı olan karısıyla, mücadele içinde nasıl olduğunu pek hatırlayamadığı bir şekilde tanışmışlardı. Sonra neredeyse utanarak, bunca iş arasında olur mu gibisinden, haklı dostça eleştirilerden kurtulmak için çabucak evleniş... Üstünde vücut hatlarını kesinlikle ortaya çıkartmayacak, uzun ve oldukça bol, genellikle koyu renk bir etek, her iki cinsin de giyebileceği bir kazak, topuksuz küt burun, cilasını çoktan yitirmiş ayakkabılar, tamamlayıcı olarak da çoğu zaman diz altına dek çekilen, renk uyumuna hiç dikkat edilmeyen, kalın erkek çorapları...

Karısı, bazen de, diz üstleri aşınmış kadife bir pantolonla bu pek zengin gardolabını tamamlamış olur, içten içe de bu mütevazi giyimiyle övünürdü. Yıllar gergin derisini pörsütmüş, ama düşüncelerini değiştirmemişti. Tabii perestroyka gelene dek! Ondan sonra karısı hızla yenilenmiş ve her zamanki alışkanlığıyla kocasına ayak uydurmuştu. Hatta biraz feminist bile olmuştu. Gerçi yemeği genellikle yine karısı yapıyor, çamaşırları da yıkıyordu. Olsun, kahramanımız ise bulaşıkları yıkayıp, bazen de salata yapıyordu ya, işte daha ne?

"Bazen birkaç yıl önce yaşadığım önemli olayları kafamda tekrar canlandırıyorum. O zamanlar daha derin illegalite koşullarında utkan bir savaşım veriyorduk. 'Yangından mal kaçıranların' legal partisinin işini tek başıma bitirmiştim. Bununla yetinmemiş, yine tek başıma, diğer legal partiyi illegal konumumdan alt-üst etmiş, halk karşısında saylav dahi sokup, parlamentoya kadar uzanmıştım. Bunlar pek bilinmez ama bilenler iyi bilir. Öhhö öhhö. Boğazım gıcıklaştı, telaş etmeyin ha, şimdi geçer. Bak geçti bile.

"Nerede kalmıştık? Haa, seksenli yılların ortalarıydı. Biz yani, illegal parti, bu iki legal işçi sınıfı partisiyle en üst (gökdelen) düzeyinde üçlü takılıyorduk - pardon görüşmeler yapıyorduk. Deklerasyonlar yayınlıyorduk. Bizim Marat, B.B. ve kendi kaçmaz, mal kaçıran mühendis, Todor çavuşun ülkesinde oturmuş anlaşmaya çalışıyorlardı. Hava ilk başta oldukça soğuktu. Hele sosyolog yoldaşın 'ben 40 yıllık partiliyim' demesi üzerine, komitacı-barikatçı Marat yoldaş kükremiş, 'ben de parti sekreteriyim, ver bakalım 40 yıllık aidatını' deyivermişti. Daha ilk toplantıda ortalık karışınca iş yine kime düştü? Bilin bakalım? Kime olabilir? Yine bendenize bittabi. Bitmek bilmez örgütçülüğüm ve ajit-propçuluğumla işi bağlayıverdim. Ortalığı düzelttim."

"Tabii şimdi tüm bunlar çabucak unutuldu. Biliyorum, dün karşımda susta duranlar bugün arkamdan 'sarı düdük', 'kıytırık herif' filan gibi terbiyesizce laflar ediyorlar. Zaman zaman da yüzüme karşı, sözde hesap soran havalara giriyorlar. Yatıp-kalksın Gorbi'ye dua etsinler. O gelmeseydi bu koyunlar çobanlarına laf söyleyebilecekleri haa? Bu, dünün hazırol vaziyette emir bekleyen çocukları hesap soracaklardı haa? Efendim? Çabuk unuttular karşımda el-pençe divan durduklarını, iki laf edemeyip kekeledikleri. Azametli ve mağrur komünist bir Buda heykelciği gibi yanlarından geçip, illegalitenin derin dehlizlerinden kaybolup giderdim. Bu esrarlı, yüce varlığımın, arkamda, taze komünist dimağlarda, erişilmez kimselere bir an için yakın olmanın bırakacağı türden, bir ömre yeten bir anı bırakacağını düşünür, kıs-kıs gülerek dalgamı geçerdim. İşin öte yanı da var. Bazen bu yarattığım havaya ben de kapılır, ancak, sınır polislerinin, politik sürgünlere karşı pek sık gösterdikleri aşırı titizlikleri ve adamı isyan ettirecek davranışları ile kendime gelirdim."

Sigarası bitmişti. Yaşadığı ülkenin kömür havzasına pek yakın olan işçi kentindeki, üç odalı, ezeli ve ebedi politik sürgün havalı evinin tuvaletine geçti. Karısı ortada görünmüyordu. Lavabonun aynasında, bir elinde beyaz diş fırçası, görüntüsüne gözü ilişti. Sessizce kendini inceledi. 'Olmayan tanrı aşkına, Marx-Engels-Lenin aşkına, bu ben miyim' diye düşündüğünü zannedebilirsiniz. Bilemem. İlk Türk komünistlerinden Mustafa Suphi'ye büyük bir maharetle benzettiği bir dış görünüşü vardı. Saç tipi ve sarı çerçeveli, genellikle kirli camlara sahip olan gözlükleriyle, evet evet, tıpa tıp o idi. Mustafa Suphi, sanki reenkarnasyon olup kendinde yaşama dönmüştü. Eğer diyalektik materyalizme inanan biri (önemli biri) olmasaydı, bu olaya inanabilirdi.

Ama aynada gördüğü sadece bu değildi ki. Ya bu soluk suratı, tel tel beyazlamış yoluk bıyıkları, morarmış dudakları ve sararmış dili neyin nesiydi? Çöken yanakları ve tazeliğini sanki asırlar önce kaybetmiş kırışık derisi, ona nesli tükenmiş kelaynak kuşlarını hatırlattı bir an için. Mücadele ve iç mücadele içinde geçen utkan yıllar, ağır ideolojik işler yöneticiliği, guruplar arası müthiş manevra kabiliyeti ile geçen yıllar. Hayır, hayır hiç de nesli tükenmiş bir kuş değildi. Bunu tüm şiddetiyle reddetti. Olsa olsa, en yüksek düzeyde sorumluluğun zirvesinde geçen yılların doğal fiziki tahribiydi gördüğü. Bir de boyu ezelden beri kısaydı. Zaten bunu hiçbir zaman dert edinmemişti. Mustafa Suphi'nin boyunun da pek uzun olduğunu gösteren hiçbir belge parti arşivinde bulunmuyordu ayrıca. Bir deri-bir kemik zayıflığını, sıskalığını da pek dert etmiyordu. Vücudunun beyazlığı, atletinin akına karışıyor, ikisini birbirinden ayırmak neredeyse imkansızlaşıyordu.

Ağır ağır giyindi. Balık sırtı kırçıllı ceketini sırtına geçirdi. Elleri gayri ihtiyari açık gömlek yakasına gitti. Yılların kravat alışkanlığı Gorbi'den sonra bırakılmıştı. Ayrıca fiili "yönetici" sayılmazdı. Ne de olsa kravatı yıllarca kullanmıştı.

"Alışırız yahu buna da, ne olacak. Hem bizim inkılapçı çocuklar da pek boyunbağı filan iplemiyorlar. Onlarla ilişkiyi ben sürdürdüğüme göre, bu allerjilerine karşı da ondan vazgeçmem cuk oturdu doğrusu. 'Yenileşme hayatın her alanında olmalıdır bence.' "

Bir süreden beri "kitleye açık panellerin" baş figürlerinden başlıcası haline gelmişti. Ben olmasam ortalık kilitleniyor, anında bir müdahale, inandırıcılık fışkırtan fıldır fıldır gözlerle etkili bir konuşma - herkesin ağzı açık kalıyordu. Artık panellerin genellikle ikinci bölümlerinde sorulan akıllıca, aptalca veya laf ola beri gele soruların, yapılan yermelerin, taş atmaların, aklınca sıkıştırmaların uzmanı olmuştu. Eskiden haksız veya haklı eleştirilere bayağı bozulurdu. Şimdi öyle miydi?

"Yok canım. Bir kere kızmak perestroykaya aykırı. Gorbi'den sonra bayağı rahatladık. Yenilenme var ne de olsa. Biri seni veya Parti'yi alabildiğine eleştirdi mi ne yapcan? Hiç! Sen Parti'yi ondan daha fazla eleştircen. Olmaz mı? Niye olmasın yavu. Bir kere alışınca pek kolay Dene bi.

"Panelde eleştiri mi geldi. Hiç sorun değil. 'Partimiz adına geçmişte yaptıklarımızdan ve yapamadıklarımızdan ötürü hepinizden milyon kez özür diliyorum', dersin. Bitmedi: 'Partimiz ve üyeleri eskiden koyundu, kabemiz ne derse hoparlör gibi tekrar ederdik. Moskova'nın dediğinden bir milim sapmazdık!' 'Partimiz sizden, hepinizden milyon kere özür diliyor!' Böyle deyip işin içinden sıyrılıyordum. Biliyorum başlangıç bayağı zor oluyor. Ama bi alışınca değme gitsin.

"Hem zaten millet 'helal olsun, ne özeleştiri yaptı be' dedi mi, iş bitmiş demektir, gerisi çorap söküğü gibi gelir. Sesleri kesilir, saldırmayı bir yana bırakırlar. İnkilapçı çocuklar da 'bunlar bayağı düzelmiş yavu' deyip, ilişkilerini sıklaştırırlar. Ne iyi ettim de, elmalar birleşirken fiili yönetimde ismen yer almadım. Hem de bayağı iyi gerekçeyle. Şimdi sırtımda yumurta küfesi yok. Elim, kolum, dilim serbest. İstediğime verip, veriştiririm."

İnkilapçı delikanlıları daha da sıkı bağlamak ve rahatlatmak için Parti'yi eleştirilerimi epeyi derinleştirmeliyim diye düşündü. Onları samimiyetine iyice inandırmalı, hatta Parti'nin bir bölümünün tepkisini almalıydı.

"Hele ki iyice pişmiş 'birlikçi' bir kanadı koparıp, inkilapçı gençlerle birleştirdim mi, deyme keyfime. Öyle ya bizimkiler açık çalışmaya geçip illegaliteye elveda diyorlar. Durun bakalım yahu bakalım diğer dostlar buna henüz okey diyor mu. Bakın, demiyorlar. O halde bu nedir?

" 'Bizim illegalitemizi nasıl bu kadar ucuza harcarsınız. Bunun hesabını sormazlar mı adama? Hadi bunları düşünmediniz, benim legal partilerin altını üstüne getirme, darmadağın etme hunyumu ve kapasitemi de mi hiç düşünmediniz behey kakavanlar?' Böyle diyesim geliyor. Bunlar yenilikten hiçbir şey anlamamışlar be ya. Yok açık, legal KP'ymiş, yok bilmem ne. Parti marti bitti, ne varsa tüm inkilapçıları bir kazanda kaynatmakta var. Hele bir kendi kafalarına göre legal parti denesinler, vallahi illegal takımla onları darma duman etmessem bana da Zarı Zuphi demesinler. Marifetlerim ne çabuk unutuldu yafu.."

Bu iş ya benim dediğim gibi olur, ya da hiç olmaz diye kafasından geçirdi.

"Hala hepiciği koyun sürüsü. Neydi o son geniş toplantıda güya beni eleştirmeye kalkan ve ağzının payını alıp oturan saçlı sakallı müfteri? Bunlar mı yenilikçi? Bunlar mı kadro? Bırak allanı seversen. Yok bilmem ne örgütünün ben daatmışım, yok faturamı henüz ödememişim, yok şu, yok bu. Bırakın bu işleri. Bizim koyunlar adam olmağa kalktılar. Parti marti bitti, hala anlamadılar. Burjuvazi yedi bitirdi. İnkilapçılara kapağı atın da biraz hayat alanı bulun.

"Yok yoldaşım, yok. Önce tüm soldan özür dileyip diz çökeceksiniz. Bir ettik siz etmeyin diye af dileyeceksiniz, sizleri kandırdık, aldattık diyeceksiniz. Yoksa parti bitti. Hala anlamadılar.

"Yenileşin, yenileşin! Beni dinleyin, olsun bu iş."

Ufak tefek sigara tiryakiliğinden sararmış dişleriyle, sarı çerçeveli gözlüklü, yıllanmış politik göçmen, ebedi yönetici kendi kendisiyle her sabahki devrimci söyleşisini bitirdi. Tuvaletten çıkıp sokak kapısına doğru yöneldi. Dışarıdaki karanlık sabahın kahredici bir tempoyla durmadan çiseleyen yağmuruna yiğit bir karşı koyuşla şemsiyesini almadan dışarı çıktı. Arkasından bakınca, kafasının tepesindeki birkaç saç, aşağı yukarı inip, bakanları selamlıyormuş gibi gözüküyordu.

"Yenilikçi komünist yönetici" göçmenliğinin birbirine pek benzeyen sabahlarından birinde gözden yitti, gitti.....

Grizu patlamalarının önüne geçip en basit yaşama hakkını bile vermiyorsa

Patlasın bu düzen

Biliyoruz, temel yasası kâr olan kapitalizm işçi sağlığı ve iş güvenliğine doğası gereği yeterli önemi hiçbir zaman veremez. Ama işçi kendi mücadelesiyle bugünkünden çok daha ileri önlemler alınmasını dayatabilir, dayatmalıdır. Yeter artık!

Merzifon'daki Yeniçeltek Kömür İşletmesi'nde 8 Şubat akşamı meydana gelen grizu patlamasında 66 işçi hayatını kaybetti. Patlamanın uzağında yer alan 8 işçinin cesetleri ikinci gün çıkarıldı. 58 işçinin cesetleri ise madenin 340 metre derinliğinde kapalı kaldı.

Hiçbir iş ve can güvenliğinin olmadığı madenlerde, yıllardır ardarda grizu patlamalarından, çökmelerden, hatta 1979 yılının Eylül ayında olduğu gibi sel baskınlarından binlerce işçi ölüyor. Kapitalizmin kâr hırsıyla dönen çarkları, işçileri de öğütüyor.

Bir hafta önce, Türkiye Taş Kömürü İşletmesi'ne bağlı Amasya maden ocağında aynı nedenden ötürü 5 işçi hayatını kaybetti. Yine bir hafta önce, 66 işçiye mezar olan madende zehirlenen 5 işçi hastahaneye kaldırıldı. İşveren, "bu zehirlenme değildir, bunlar sarhoştu" diyerek olayı kapatmaya çalıştı. Ama işçiler Merzifon Devlet Hastanesi'nden "karbondioksit zehirlenmesi" raporu alarak savcılığa suç duyurusunda bulundular. Olaydan 12 saat önce de 243 no'lu ocakta gazın yükseldiğini işçiler işletmeye bildirdiler. Hatta gaz yükselmesinden dolayı işbaşı yapmak istemedikleri halde zorla, tehditle madene indirildiler. Bu arada işletmenin "tehlike yoktur" diye işçileri madene sokan yöneticileri, Polonya'dan getirtilmiş olan malzemeleri dışarıya çıkartmayı ihmal etmediler.

Katliam çok şiddetli öfke uyandırdı. Madeni kurtarmak için işletmenin hava bacalarının kapatılması ve beton baraj kurulması halkın öfkesini en yüksek düzeye çıkardı. Bu, içeride yaşama olanağı bulunan işçiler varsa onları da bilerek öldürmek demekti. Ayaklanan halk karşısında tüm çevreye asker yığıldı. İşletme yöneticilerini kaçıran arabaya saldıran halk arabanın camlarını taş ve yumruklarla kırdı. Askerlerle halk arasında kapışma oldu. Subayın birine yumruk vuran bir genç "bugüne kadar kimseyi öldürmedim ama bundan sonra öldürürüm" diye haykırdı. Bu arada Türkiye Maden İşçileri Sendikası şube başkanı Necmettin Bilican da işçiler tarafından dövüldü.

SHP genel sekreteri Deniz Baykal araştırmasını yapıp döndükten sonra şaşırmış bir şekilde gazetecilere şunları söyledi:

"Maden ocağı şirketinin yönetim kurulunda madencilikten, işletmecilikten anlayan tek kişi yok. Şirkete ortak belediyeler bir yana atılmış, üyeliğe seçim yitirmiş ANAP belediye başkanı, emekli albay, seçim yitirmiş milletvekilleri bu iktidar tarafından alınmış.

"İşletme müdürü Süleymancı, tarikatçı. Faciadan sonra, 'takdir-i ilahi, mukadderat' dediğini yörede herkes biliyor." (*Cumhuriyet*, 11 Şubat 1990)

Baykal'ın açıklaması bir gerçeği daha sergiliyor. İşçilerin canını düşünmeyen devlet, çoğu Alevi olan Yeniçeltek madencilerinin başına Süleymancı bir tarikatçı atamayı düşünmüştür.

Olay olduktan sonra devletin ulufe dağıtması, üç yetkilinin tutuklanması, burjuva basının duygu sömürüsü yaparak yardım kampanyası açması ve burjuva partilerinden yöneticilerin geçmiş olsun ziyaretleri yapması hiçbir şey yazmaz. Yazmadı da!

Cumhuriyet'in kibarca belirttiği gibi, Deniz Baykal dahil, "her gelen olumsuz karşılandı". "Olumsuz karşılanma" da ne söz, açıkça kovuldu, yuhlandı, hatta bazıları yakayı zor kurtardı. İki bakan kalabalığın, "defolun gidin, sizi istemiyoruz, bizi enayi yerine koymayın, hesabını soracağız" diye bağırışları arasında kendilerini güçlükle arabaya attılar.

Yeniçeltek işçileri sorunun *yalnızca* şu ya da bu hükümet, şu ya da bu burjuva partisi, şu ya da bu müdürle kısıtlı olmadığını, düzen sorunu olduğunu çok iyi bilirler. Çünkü onlar 1980 öncesinde işyeri konseyleri kurmuşlar, madenin yönetimini, kömür üretimini ve çevredeki halka ucuz dağıtımını kendi ellerine almışlar, bir anlamda yeni bir düzenin filizlerini yaşatmışlardı. Bu konseyler iş güvenliğinden de doğrudan sorumluydu ve gerekirse üretimi durdurabiliyordu. Birçok işçi bu yüzden mahkum edildi, işkence gördü, işinden oldu. İşçiler tutuklandılar ama bilinçleri özgür kaldı. Nitekim giden "yabancı" ziyaretçileri, Yeniçeltek işçileri, yine "işçilerin katili sömürü düzenidir" pankartıyla karşıladılar.

Yeniçeltek katliamı yalnızca Yeniçeltek işçileri değil, tüm işçi sınıfı ve emekçiler arasında düzene öfkeyle karşılandı. Saygı duruşu, madenlere inmeme, miting, çeşitli yemek boykotları, izinsiz gösteri yürüyüşleri yapıldı. Ama yetmez, ne yapılsa yetmez. Dün Zonguldak, bugün Yeniçeltek, yarın Soma. Dün Kumkapı, bugün Petkim, yarın Kazlı.

Biliyoruz, temel yasası kâr olan kapitalizm işçi sağlığı ve iş güvenliğine doğası gereği yeterli önemi hiçbir zaman veremez. Ama işçi kendi mücadelesiyle bugünkünden çok daha ileri önlemler alınmasını dayatabilir, dayatmalıdır. Yeter artık! Bütün işkollarında, küçük büyük bütün işyerlerinde somut önlemler alınması sağlanmalıdır. Bu en basit yaşama hakkı bilek gücüyle koparılmalıdır. Bu hakkı veremiyorsa bu düzen yıkılmalıdır.

Mehmet Erenler

İşçiler, yaşama hakkını bilek gücüyle koparmalı ve bu katil düzen, bekçileriyle birlikte yıkılmalıdır.

Fırtına çağırır çığlıklar

Ah söylemesi zor
340 metre derinlikte
Bir mezar
Başucunda
66 ölü yazar

Saçları
Salkım saçak söğüt
Gözleri
Babadan kalma kömür
Çığlığı
Dağları aşar
İner yüreğimden vurur
-Babamı isterim
-Babamı verin bana

Ağlama yavrum
Ağlama güzelim
Dökme gözyaşını madene
Zehirlenir

16 Şubat 1990
Ozan Öncü

Yeniçeltek işçileri 1970'ler boyunca şanlı, militan kavgalar verdiler. Bu resim 1976 grevi sırasından çekilmişti.